CARLO COLLODI

CARLO COLLODI

Aventurile lui Pinochio

(POVESTEA UNEI PĂPUŞI DE LEMN)

I.

Cum a găsit meşterul tâmplar Cireaşă, o bucată de lemn care plângea şi râdea, ca un copil.

— A fost odată…

— Un împărat! Se vor grăbi să mă întrerupă micuţii mei cititori.

— Nu, dragii mei copii, v-aţi înşelat. A fost odată o bucată de lemn.

Nu era un lemn de mare preţ, ci un lemn ca toate lemnele, din cele pe care iarna le punem în sobă, ca să facem focul şi să încălzim odăile.

Nu ştiu cum s-a făcut, dar într-o bună zi, bucata asta de lemn s-a pomenit în prăvălia unui tâmplar bătrân, pe care-l chema, meşterul Anton, dar pe care lumea îl poreclise meşterul Cireaşă, din pricină că avea nasul roşu şi lustruit, ca o cireaşă coaptă.

De-abia dădu cu ochii de bucata de lemn şi meşterului Cireaşă începu să-i salte inima de bucurie şi frecându-şi mâinile mulţumit, bolborosi cu vocea pe jumătate:

— Lemnul a sosit taman la vreme, am să fac din el un picior la o masă.

Zis şi făcut. Puse numaidecât mâna pe bardă, ca să-l cureţe de coajă şi să-l subţieze dar nu apucă bine să-i scoată prima aşchie şi rămase încremenit pe loc, deoarece auzise un glas piţigăiat, care începuse să strige:

— Nu da în mine că mă doare!

Vă puteţi lesne închipui cum a rămas bietul unchiaş, meşterul Cireaşă.

Aruncă o privire speriată prin odaie ca să vadă dincotro venea vocea, dar nu văzu pe nimeni. Se uită sub masă, nimeni se uită într-un dulap care stătea veşnic închis, nimeni se uită în coşul cu răzătură şi talaşe, nimeni deschise uşa ca să dea o ochire în stradă, dar nimeni. Ei, atunci?

— Am înţeles! Adăugă el îndată, râzând şi scărpinându-şi „peruca”, se vede că mi s-a părut. Haidem la lucru.

Şi după ce luă iarăşi barda în mână, trase o lovitură zdravănă bucăţii de lemn.

— Aoleu! Cum mă doare! Strigă văicărindu-se aceeaşi voce piţigăiată.

De rândul acesta, meşterul Cireaşă rămase înlemnit, cu ochii ieşiţi din cap de spaimă, cu gura căscată şi cu limba scoasă de un cot şi mai bine.

După ce îşi veni puţin în fire, începu să îngâne, tremurând de frică:

— De unde o fi ieşit glasul ăla, care a strigat „aoleu”. Nu e nici ţipenie de om. Nu cumva bucata asta de lemn a învăţat să plângă şi să miorlăie ca un copil? Aşa ceva nu-mi vine să cred. Lemnul, uite-l aici: e un lemn de ars în sobă, ca atâtea altele şi dacă îl pui pe foc poţi să-ţi fierbi o oală cu fasole. Ori poate că s-o fi ascuns cineva înăuntru? Dacă e aşa, atât mai rău pentru el. Îi arăt eu lui acum!

Şi zicând acestea, apucă bucata de lemn cu amândouă mâinile şi începu s-o lovească fără milă de pereţii odăii.

Apoi se puse să asculte, ca să vadă dacă se mai vaită cineva. Aşteptă două minute, nimic, cinci minute, nimic zece minute, tot nimic!

— Am înţeles, zise el, căznindu-se să râdă şi îndreptându-şi peruca, se vede că mi s-a părut numai că aud un glas care să fi strigat „aoleo”! Haidem înapoi la lucru.

Şi deoarece îi intrase frica în oase, începu să cânte, ca să prindă niţel curaj.

Apoi, după ce puse jos barda, luă rindeaua, ca să subţieze şi să netezească bucata cea de lemn dar pe când dădea cu

rindeaua în sus şi în jos, auzi din nou acelaşi glas, care îi spuse râzând:

— Astâmpăra-te! Astâmpără-te că mă gâdil!

De data aceasta, bietul meşter Cireaşă căzu ca trăsnit. Când deschise ochii, se pomeni lungit la pământ. Faţa lui părea schimbată cu totul, iar vârful nasului, din roşu cum era, se făcuse vânăt de groază.

II.

Meşterul Cireaşă dăruieşte bucata de lemn prietenului său Geppetto, ca să-şi facă o păpuşă cu meşteşug care ştie să joace, să mânuiască sabia şi să se dea tumba.

În clipa aceea cineva bătu la uşă.

— Intră, îngână tâmplarul, fără să aibă putere să se scoale de jos.

Şi iată că intră în prăvălie un unchiaş plăcut la înfăţişare, pe care îl chema Geppetto dar copiii din sat, când îşi puneau în gând să-l necăjească, îi ziceau „Mămăliguţă”, din pricina perucii lui galbene, care semăna foarte mult cu mămăliga.

Geppetto era tare ţâfnos. Vai şi amar dacă îi zicea cineva „Mămăliguţă”! Se înfuria ca un taur şi nu era chip s-o scoţi la cale cu el.

— Bună ziua, meştere Anton, zise Geppetto.

— Ce faci aici pe jos?

— Învăţ furnicile să socotească.

— Frumoasă petrecere! Dar ce te-aduce pe la mine, cumetre Geppetto?

— Ce să m-aducă? Părdalnicele de picioare. Uite ce, meştere Anton, am venit să-ţi cer o favoare.

— La porunca dumitale, răspunse tâmplarul, sculându-se în genunchi.

— Azi dimineaţă mi-a trăsnit prin cap o idee.

— S-o auzim.

— Mi-am pus de gând să-mi fac o păpuşă de lemn; dar o păpuşă cum nu e alta, o păpuşă care să ştie să joace, să mânuiască sabia şi să se dea tumba. Cu păpuşa asta vreau

să colind lumea, ca să-mi câştig o bucată de pâine şi o leacă de vin: ce zici?

— Bravo, „Mămăliguţă”! Strigă glasul cel piţigăiat, care nu se ştia de unde vine.

Când a auzit că i se zice „Mămăliguţă”, cumătrul Geppetto, de turbăciune se făcu roşu ca un ardei şi întorcându-se către tâmplar, îi strigă înfuriat:

— De ce-ţi baţi joc de mine?

— Cine, eu?

— Pentru ce mi-ai zis „Mămăliguţă”?

— Nu ţi-am zis eu.

— D-apoi cine, eu? Dumneata mi-ai zis.

— Ba nu!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

Şi aprinzându-se din ce în ce mai tare, trecură de la vorbe la fapte şi înşfăcându-se unul pe altul, s-au zgâriat cu unghiile, s-au muşcat cu dinţii, s-au păruit în lege.

Când s-a isprăvit chelfăneala, meşterul Anton se pomeni cu peruca galbenă a lui Geppetto în mână, iar Geppetto băgă de seamă că ţine în gură peruca cârlionţată a tâmplarului.

— Dă-mi înapoi peruca! Strigă meşterul Anton.

— Dă-mi-o şi tu pe a mea şi să facem pace.

Şi amândoi unchiaşii, după ce fiecare şi-a luat peruca, îşi strânseră mâinile, jurându-şi prietenie unul altuia, pentru toată viaţa.

— Şi cum spuneai, cumetre Geppetto începu tâmplarul în semn de pace cu ce pot să te slujesc?

— Mi-ar trebui o bucată de lemn din care să-mi fac păpuşa mi-o dai?

Meşterul Anton, uimit de mulţumire, se repezi numai decât să ia de pe laviţă bucata cea de lemn, care îi pricinuise atâta frică.

Dar când fu s-o dea prietenului său, bucata de lemn se zvârcoli deodată şi alunecându-i din mâini, trase o lovitură zdravănă în ţurloaiele bietului Geppetto.

— Ah! Aşa ştii dumneata, meştere Anton, să-ţi dăruieşti lucrurile? Mai cotonogit!

— Îţi jur că nu e vina mea!

— Nu cumva o fi a mea!

— Vina e a blestematului ăstuia de lemn…

— Ştiu că e a lemnului dar dumneata mi l-ai aruncat peste picioare!

— Nu ţi l-am aruncat eu!

— Mincinosule!

— Geppetto, nu mă batjocori, c-acuma îţi zic „Mămăliguţă”.

— Strigoiule!

— Mămăliguţă!

— Vită încălţată!

— Mămăliguţă!

— Maimuţoiul dracului!

— Mămăliguţă!

Când a auzit că-i zice „Mămăliguţă” pentru a treia oară, lui Geppetto i se făcu negru înaintea ochilor, se aruncă asupra tâmplarului şi o nouă păruială, mai zdravănă ca cea dintâi, se încinse între dânşii.

După ce s-au săturat bine de trânteală, meşterul Anton se pomeni cu două zgârieturi de-a lungul nasului, iar celălalt cu doi nasturi lipsă la jiletcă. Socoteala astfel făcută, îşi strânseră mâinile, jurându-şi din nou prietenie pentru toată unul altuia, viaţa.

Apoi Geppetto îşi luă la subţioară bucata de lemn şi mulţumind meşterului Anton, se întoarse şchiopătând acasă.

III.

Geppetto, întors acasă, se apucă numaidecât să-şi facă păpuşa, pe care o botează cu numele de Pinocchio. Întâile ştrengării ale păpuşii.

Casa lui Geppetto se compunea dintr-o odăiţă în pământ, luminată cu o ferăstruică de sub scară. Mobila era nu se poate mai sărăcăcioasă: un scaun stricat, un pat ca vai de el şi o măsuţă hodorogită. În peretele din fund se afla o sobă, în care ardea focul dar focul era numai zugrăvit şi lângă foc era zugrăvită o tingire care dădea în clocote şi scotea nişte aburi de-ai fi zis că sunt aburi adevăraţi.

Abia ajuns acasă, Geppetto luă repede uneltele şi începu să-şi facă păpuşa mult dorită.

— Ce nume să-i pun? Se întrebă în sine Geppetto.

— Am să-i zic Pinocchio. Numele ăsta o să-i poarte noroc. Am cunoscut o familie întreagă care se chema aşa: Pinocchio tatăl, Pinocchioaia mama, Pinoccheii copiii şi toţi o duceau destul de bine. Cel mai bogat din ei era cerşetor.

Şi-acum că găsise numele păpuşii Iui, începu să lucreze cu nădejde şi îi făcu mai întâi părul, apoi fruntea, apoi ochii.

După ce i-a făcut ochii, care nu-i fu mirarea când văzu că ochii păpuşii se mişcau şi se uitau ţintă la el.

Geppetto, văzând că ochii îl privesc întruna era cât p-aci să se înfurie şi zise pe un ton cam supărat:

— Ochi de lemn, ce vă tot zgâiţi aşa la mine?

Nimeni nu răspunse.

I-a făcut apoi nasul; dar n-apucă să-l isprăvească bine şi nasul începu să crească: şi crescu şi crescu, până ce în câteva minute ajunse un nas care părea că nu se mai sfârşeşte.

În zadar bietul Geppetto, se trudea să-l mai scurteze cu cât îl tăia, cu atât nasul se făcea mai lung.

După nas i-a făcut gura.

Dar gura nici nu era sfârşită bine şi începu numaidecât să râdă şi să-l îngâne.

— Încetează cu atâta râs! Strigă Geppeto furios; aşa ca şi cum ar fi vorbit pământului.

— N-auzi să încetezi cu râsul? Urlă el cu voce ameninţătoare.

Atunci gura încetă să râdă, dar scoase toată limba afară. Geppetto, ca să nu-şi piardă vremea degeaba, s-a făcut că nu bagă de seamă şi îşi văzu înainte de lucru.

După gură îi făcu barba, apoi gâtul, apoi umerii, pântecele, braţele şi mâinile.

De-abia sfârşise mâinile şi Geppetto simţi că-i zboară peruca din cap. Se ridică şi ce să vadă? Peruca lui galbenă în mâinile păpuşii.

— Pinocchio, dă-mi îndărăt peruca!

Însă Pinocchio în loc să i-o dea înapoi, şi-o îndesă pe cap, până peste urechi, aproape să se înăbuşească sub ea.

În faţa unei asemenea îndrăzneli nemaipomenite şi batjocoritoare, Geppetto deveni trist şi gânditor, cum nu mai fusese în toată viaţa şi întorcându-se către Pinocchio îi spuse:

— Copil afurisit! Nici n-ai făcut bine ochi şi ai şi început să nu-l respecţi pe tatăl tău! Rău, băiete dragă, foarte rău!

Şi îşi şterse o lacrimă.

Mai rămâneau de făcut picioarele. Când Geppetto le isprăvi şi pe acestea, se pomeni deodată cu o lovitură de călcâi în vârful nasului.

— Aşa îmi trebuie, îşi zise el în gând. Trebuia să mă aştept şi la asta. Acum e prea târziu.

Apoi luă păpuşa de subţiori şi o puse jos, pe pardoseala odăii ca s-o facă să umble.

Pinocchio avea picioarele amorţite şi nu ştia să le mişte, aşa că Geppetto îl ducea de mână ca să-l înveţe cum să facă paşii unul după altul.

Când i s-au dezmorţit picioarele, Pinocchio începu să umble singur şi să alerge de colo până colo prin odaie: dar când ajunse în dreptul uşii, se repezi în uliţă şi o luă la goană. Bietul Geppetto s-a luat în fugă după el fără însă ca să-l poată ajunge, căci împieliţatul de Pinocchio sărea ca un iepure şi lovind cu picioarele în pietrele de pe drum, făcea un zgomot cât douăzeci de cizme soldăţeşti.

— Puneţi mâna pe el! Puneţi mâna pe el! Urlă Geppetto dar lumea de pe drum, văzând păpuşa de lemn care fugea ca un cal, se oprea fermecată s-o privească şi râdea, râdea, râdea cât o ţineau puterile.

În sfârşit, din nefericire, sosi un gardian care auzind gălăgia şi crezând că e o slugă care a ridicat mâna asupra stăpânului său, se înfipse îndrăzneţ pe amândouă picioarele în mijlocul drumului, hotărât să-l prindă şi să împiedice astfel alte nenorociri viitoare.

Dar păpuşii, când văzu de departe că gardianul îi stă în drum, îi veni în minte să-i tragă o păcăleală şi să se strecoare binişor printre picioarele lui, dar când colo s-a întâmplat să dea greş.

Gardistul, fără să se sinchisească îl apucă frumuşel de nas (nasul era parcă înadins făcut ca să aibă gardiştii de ce să-l prindă) şi îl dădu în primirea lui Geppetto. Acesta, drept pedeapsă, vroia să-i tragă o straşnică urecheală. Dar, închipuiţi-vă mutra lui, când băgă de seamă că n-are de ce să-l apuce: şi ştiţi pentru ce? Pentru că, în graba de a-l isprăvi cât mai repede, uitase să-i facă urechile.

Îi înfipse atunci mâna în ceafă şi pe când îl împingea înainte, îi striga dând din cap ameninţător.

— Haidem repede acasă. N-avea grijă c-o să ne răfuim noi acolo.

Păpuşa, când auzi ce-o aşteaptă, se trânti jos şi nu mai vru să meargă cu nici un chip.

În vremea aceasta toţi curioşii se strânseră în jurul lor şi începură să-şi dea părerea.

Unul zicea una, altul zicea alta.

— Biata păpuşică! Spuneau unii, bine face că nu vrea să se întoarcă acasă! Cine ştie ce bătaie îi pregăteşte nesuferitul ăsta de Geppetto.

Iar alţii adăugau:

— Geppetto măcar că pare om de treabă, dar cu copiii se poartă ca un sălbatic! Dacă-i lasă păpuşa pe mână, e în stare s-o sfărâme în bucăţele!

În sfârşit, atâta au ţipat şi au murmurat, încât gardistul i-a dat drumul lui Pinocchio, iar pe bietul Geppetto îl duse la închisoare. Unchiasul neştiind cum să se apere, plângea ca un viţel şi murmura printre sughiţuri:

— Afurisit copil! Şi când mă gândesc că m-am trudit atâta până să-l fac! Dar lasă! Aşa îmi trebuie! Cine m-a pus.

Ce s-a întâmplat mai pe urmă, e o povestire aşa de ciudată că nu-ţi vine să crezi: am să v-o spun totuşi în capitolele următoare.

IV.

Povestea păpuşii cu Greieraşul vorbitor, din care se vede cum copiii îndărătnici nu vor s-asculte de cei care ştiu mai mult decât el.

Aşadar, aflaţi copiii mei, că pe când bietul Geppetto era dus fără nici o vină la închisoare, ştrengarul de Pinocchio, scăpat din ghearele gardistului, a rupt-o la fugă peste câmp ca să se întoarcă mai repede acasă; şi în iuţeala fugii, sărea peste movile, peste garduri, peste gropi pline cu apă, întocmai ca o căprioară ori ca un iepure urmărit de vânători.

Ajuns în faţa casei, găsi uşa întredeschisă. O împinse, intră, trase zăvorul şi se trânti pe jos, scoţând un lung suspin de mulţumire.

Dar mulţumirea lui nu ţinu mult, deoarece auzi în odaie pe unul care făcea:

— Cri-cri-cri!

— Cine mă strigă? Zise Pinocchio tremurând de spaimă.

— Eu sunt!

Pinocchio se întoarse şi văzu un greier cât toate zilele, care sărea sprinten pe zid.

— Ia spune, greiere, cine eşti?

— Sunt Greieraşul vorbitor şi locuiesc în odaia asta de mai bine de o sută de ani.

— Bine, dar astăzi odaia e a mea, răspunse Pinocchio şi dacă vrei să-mi faci o mare plăcere, şterge-o repede de aici, fără să te mai uiţi îndărăt.

— N-am să plec, adăugă Greierul, până când nu ţi-oi spune un lucru.

— Haide, spune mai repede şi şterge-o.

— Vai de copiii care nu-şi ascultă părinţii şi fug din casa părintească. N-or să aibă noroc pe lume; şi mai curând sau mai târziu amar o să se căiască.

— Cântă Greiere dragă, cântă cât vrei şi cât îţi place. Eu ştiu una şi bună: mâine cum s-o lumina de ziuă, îmi iau catrafusele şi pe aici mi-e drumul că dacă rămân ştiu eu ce m-aşteaptă, o să mi se întâmple ca celorlalţi copii: o să mă trimită la şcoală şi de voie de nevoie o să fiu silit să învăţ şi îţi spun curat, chef de carte nu prea am: îmi place mai bine să alerg după fluturi cât e ziua de mare şi să mă sui prin pomi după cuiburi de păsărele.

— Sărmane neghiob! Dar tu nu ştii că în ziua când te vei face mare, o să fii un nătărău şi jumătate şi toată lumea o să-şi bată joc de tine?

— Ia slăbeşte-mă cu marafeturile tale, cobe ce eşti, strigă Pinocchio.

Dar Greierul, liniştit şi cuminte, în loc să se supere de obrăznicia păpuşii, urmă pe acelaşi ton:

— Bine, dacă nu-ţi place cartea, de ce nu te apuci şi tu de vreun meşteşug ca să-ţi câştigi prin muncă pâinea de toate zilele.

— Vrei să-ţi vorbesc pe şleau? Răspunse Pinocchio al nostru, care cam începuse să-şi piardă răbdarea. Din toate meşteşugurile din lume, numai unul singur îmi place cu adevărat.

— Care anume?

— Cel de a mânca, a bea, a dormi şi a petrece şi de a hoinării de dimineaţa până seara.

— Însă, adăugă Greieraşul vorbitor pe acelaşi ton liniştit, toţi cei care fac aşa, sfârşesc la spital ori la puşcărie.

— Ascultă, Greier împieliţat, dacă mai urmezi cu fleacurile tale, îmi ies din pepeni şi e vai de tine!

— Sărmane Pinocchio, mi-e milă de tine!

— Pentru ce ţie milă?

— Pentru că eşti păpuşă şi ce e mai rău, ai şi capul de lemn.

La auzul acestor vorbe, Pinocchio sări turbat de mânie, puse mâna pe un ciocan de lemn şi azvârli cu el în Greier.

Poate că nu-şi închipuia să-l nimerească, însă din păcate îl nimeri drept în cap, aşa că bietul Greiere abia mai putu să strige „cri-cri-cri”, îşi dădu sufletul şi rămase sleit de perete.

V.

Lui Pinocchio i se face foame şi caută un ou ca să-şi facă omletă dar când nici nu se aştepta, omleta îi zboară pe fereastră.

În vremea aceasta începuse să se înnopteze şi Pinocchio, aducându-şi aminte că n-a mâncat nimic, simţi la stomac, o împunsătură, care aducea foarte mult cu foamea.

Dar foamea la copii creşte repede aşa că după câteva clipe, bietului Pinocchio îi chiorăiau maţele şi nu ştia ce să facă, ce să dreagă, ca să găsească ceva de îmbucat.

Dădu fuga la vatra în care fierbea o tingire, ca să-i ridice în sus capacul şi să vadă ce e înăuntru: însă tingirea era numai zugrăvită pe zid. Închipuiţi-vă cum a rămas păpuşica noastră. Nasul, din lung cum era, se făcu şi mai lung cu patru degete cel puţin.

Începu atunci să alerge prin odaie şi să scotocească prin toate colţurile, prin toate cutiile ca să găsească un codru de pâine, măcar o bucată cât de mică, un os care se aruncă la câini, niţică fasole fiartă, o coadă de peşte, un sâmbure de cireaşă, în sfârşit ceva de mestecat: dar nu găsi nimic, nimic, absolut nimic.

Şi în vremea aceasta foamea creştea, creştea mereu bietul Pinocchio n-avea altă mângâiere decât să caşte şi trăgea nişte căscaturi de-i ajungea gura până la urechi. Şi după ce căscă, scuipă şi simţi că i se duce stomacul din trup.

Apoi deznădăjduit îşi zise plângând:

— Bine îmi spunea mie Greieraşul vorbitor. Am făcut rău că n-am ascultat pe tata şi am fugit de-acasă… Dacă tata ar fi lângă mine, n-aş mai căsca atât! Oh! Ce boală îndrăcită e şi foamea!

Care însă nu-i fu mirarea când zări sus pe o laviţă ceva rotund şi alb, care semăna grozav cu un ou. Dintr-o săritură fu lângă el. Era un ou, un ou adevărat.

E peste putinţă să descriem bucuria lui Pinocchio. De teamă că e prada unui vis, învârtea oul în mână, îl pipăia, îl săruta şi sărutându-l zicea:

— Cum să-l fac? Omletă? Nu, mai bine ochiuri! Adică, n-ar fi mai gustos dacă l-aş coace în cenuşă? Or să-l beau aşa crud? Nu, tot mai bine să-l fac omletă sau ochiuri ard de dorinţă să-l mănânc! Zis şi făcut, puse o tigaie deasupra unor vreascuri aprinse: iar în tigaie, în loc de untură sau unt, apă şi când apa începu să scoată aburi, ţac! Sparse coaja oului, gata să-l toarne înăuntru.

Dar în loc de albuş şi gălbenuş se pomeni că iese din ou un pui vesel şi sprinten, care ploconindu-se înaintea lui îi spuse:

— Mii de mulţumiri, domnule Pinocchio, că mai scutit de oboseala de a-mi sparge singur coaja! Să ne vedem cu bine şi multă sănătate celor de acasă.

Zicând acestea, întinse aripile şi îşi luă zborul prin fereastra care era deschisă.

Biata păpuşica rămase ca vrăjită locului, cu privirea ţintă, cu gura căscată şi cu cojile oului în mână. Când îşi veni în fire, începu să plângă, să ţipe, să bată din picioare şi plângând zicea:

— Bine îmi spunea mie Greieraşul-vorbitor! Dacă n-aş fi fugit de-acasă şi dacă tata ar fi acum lângă mine, n-aş muri de foame ca un câine. Oh! Ce boală îndrăcită mai e şi foamea! Şi deoarece maţele îi chiorăiau tot mai tare şi nu ştia cum să le potolească, se hotărî să iasă din casă şi să dea o fugă până în satul vecin, nădăjduind să găsească o fiinţă milostivă, care să-i facă pomană cu o felioară de pâine.

VI.

Pânocchio adoarme cu picioarele în ligheanul cu tăciuni aprinşi şi dimineaţa se trezeşte cu ele arse.

Afară era o noapte de iad. Tuna de rupea pământul", fulgera ca şi cum s-ar fi aprins cerul şi un vânt rece şi pătrunzător, suflând cu furie şi ridicând nori întregi de praf, făcea să scârţâie şi să geamă toţi copacii din câmpie.

Lui Pinocchio îi clănţăneau dinţii de frica tunetelor şi a fulgerelor dar foamea era mai tare decât frica, aşa că deschise uşa, o porni la drum şi dintr-o sută de sărituri ajunse în satul vecin abia trăgându-şi sufletul şi cu limba scoasă ca un câine de vânătoare.

Însă peste tot, pustiu şi întuneric. Prăvăliile erau închise; uşile caselor închise, ferestrele închise, iar pe uliţă, nici ţipenie de om. Parcă ar fi fost un cimitir.

Bietul Pinocchio, nebun de deznădejde şi de foame, trase de clopoţelul unei case şi începu să sune, zicându-şi în gând:

— Poate o ieşi cineva!

Într-adevăr iată că se arată un bătrân, cu scufia în cap, care îl întreabă necăjit:

— Ce pofteşti la ceasul ăsta?

— Fii aşa de bun şi dă-mi o bucăţică de pâine!

— Aşteaptă că mă întorc îndată, răspunse unchiaşul, crezând că are aface cu o haimana care-şi petrece noaptea sunând clopotele caselor, ca să deştepte pe bieţii oameni din somn.

După câteva clipe fereastra se deschise şi vocea unchiaşului strigă către Pinocchio.

— Vino mai aproape şi ţine pălăria.

Pinocchio era cu capul gol: se apropie şi simţi cum se revarsă peste el o găleată cu apă udându-l din cap până în picioare.

Se întoarse acasă ud ca un şoarece, mort de oboseală şi de foame şi nemaiputându-se ţine pe picioare, se întinse pe jos

punându-şl picioarele zdrelite şi zgâriate deasupra unor vreascuri aprinse.

Apoi îl fură somnul dar pe când dormi, picioarele lui fiind de lemn au luat foc şi încet încet s-au prefăcut în cenuşă.

Şi Pinocchio dormea mereu şi sforăia, ca şi cum picioarele nici n-ar fi fost ale lui. În sfârşit când s-a luminat de ziuă, s-a deşteptat, pentru că cineva bătuse în uşă.

— Cine e? Întrebă el căscând şi frecându-se la ochi.

— Eu sunt! Răspunse un glas. Era glasul lui Geppetto.

VII.

Geppetto se întoarce acasă şi îi dă păpuşii mâncarea pe care o pregătise pentru el.

Biata păpuşă cu ochii lipiţi de somn, nu băgase încă de seamă că picioarele îi erau arse; aşa că îndată ce auzi glasul tatălui său, se rezemă de un scaun ca să se ridice şi să tragă zăvorul; însă după câteva zvârcoliri zadarnice, căzu întins pe pardoseală.

Şi în căderea lui, făcu atâta zgomot, ca şi cum ar fi căzut din pod un sac cu nuci.

— Deschide! Strigă Geppetto de afară.

— Nu pot, dragă tată, răspunse păpuşica plângând şi rostogolindu-se pe jos.

— De ce nu poţi?

— Pentru că mi-a mâncat picioarele?

— Cine ţi le-a mâncat?

— Pisica, adăugă Pinocchio, văzând cum în faţa lui o pisică se juca de zor cu nişte surcele.

— Deschide, n-auzi! Strigă iarăşi Geppetto: dacă nu, când voi intra în casă ţi-arăt eu ţie pisică!

— Nu pot să stau în picioare, crede-mă. Oh! Săracul de mine! Săracul de mine! Să fiu silit să mă târăsc pe genunchi toată viaţa.

Geppetto, crezând că toate văicărelile acestea erau alte şstrengării de-ale păpuşii, se hotărî să isprăvească la un fel: şi, agăţându-se de zid, intră în casă pe fereastră.

Era furios şi hotărât: dar când văzu pe bietul Pinocchio întins pe jos şi fără picioare, începu să se înduioşeze şi luându-l repede în braţe începu să-l sărute, să-l mângâie şi să-l răsfeţe, şi, cu lacrimile cât pumnul pe obraz, îl întrebă, sughiţând:

— Dragul meu băieţel! Cum se face că ţi-ai ars picioarele?

— Nu ştiu, tată, dar crede-mă c-am petrecut o noapte cumplită de care o să-mi aduc aminte toată viaţa. Tuna, fulgera şi eu nu mai puteam de foame. Greieraşul-vorbitor mi-a spus: „Aşa-ţi trebuie: n-ai vrut s-asculţi” şi eu i-am răspuns: „Ia slăbeşte-mă, Greier împieliţat” şi el mi-a mai spus: „Eşti o păpuşă şi ai capul de lemn”, iar eu l-am pocnit cu ciocanul în cap şi l-am omorât dar vina a fost a lui, eu nu vroiam să-l omor şi dovadă e c-am pus o tigaie pe foc, însă puiul a luat-o la sănătoasa şi mi-a zis: „Rămâi cu bine şi multă sănătate celor de acasă”. Şi foamea creştea mereu, aşa că bătrânul ăla cu scufia de noapte, arătându-se la fereastră mi-a zis: „Vino mai aproape şi ţine pălăria” şi m-am pomenit cu o găleată de apă în cap, căci să ceri o bucată de pâine nu e ruşine, nu-i aşa? M-am întors numaidecât acasă şi cum mi-era foame mereu, mi-am pus picioarele deasupra vreascurilor ca să se usuce şi dumneata te-ai întors şi le-am găsit arse şi de foame tot n-am scăpat şi-am rămas şi fără picioare: Ih!… Ih! Ih! Ih!

Şi bietul Pinocchio începu să plângă, să se jelească aşa de tare, că se auzea cale de-o poştă.

Geppetto, care din tot ce îndrugase Pinocchio înţelese un singur lucru şi anume că păpuşica era lihnită de foame, scoase din buzunar trei pere, pe care i le dete, spunându-i:

— Uite aceste trei pere, erau tot prânzul meu: însă ţi le dau bucuros. Mănâncă-le şi astâmpără-ţi foamea.

— Dacă vrei să le mănânc, fii aşa de bun şi curăţă-le de coajă.

— Să le curăţ de coajă? Se minună Geppetto. Nu te ştiam aşa de mofturos şi cu cerul gurii aşa de delicat. Rău, băiete dragă! Află de la mine că omul trebuie să se înveţe cu de

toate, că niciodată nu se ştie ce se poate întâmpla. Se văd atâtea lucruri în lume!

— Ai dreptate dumneata, adăugă Pinocchio, însă eu nu pot să mănânc o poamă, până nu e curăţată de coajă. Nu pot să sufăr cojile.

Şi bietul Geppetto, om blând din fire, scoase un briceag, curăţă perele şi puse cojile într-un colţ al mesei.

Pinocchio dintr-o înghiţitură mancă întâia pară, vru să-i arunce cotorul, însă Geppetto îl opri, spunându-i:

— Nu-l arunca: în lumea asta toate lucrurile au rostul lor.

— Bine, dar n-o să mănânc şi cotorul! Strigă păpuşica înfuriindu-se ca o viperă.

— Cine ştie! S-ar putea întâmpla! Mai adăugă Geppetto liniştit.

Şi într-adevăr cele trei cotoare, în loc să fie aruncate pe fereastră, au fost puse pe masă alături de coji.

După ce a mâncat, sau mai bine zis, după ce a înghiţit cele trei pere, Pinocchio trase o căscătură zdravănă şi zise tânguindu-se:

— Nu m-am săturat!

— Dar, băiatul tatii, nu mai am ce să-ţi dau.

— Nimic, nimic?

— Nimic altceva decât aceste trei cotoare de pere şi cojile.

— Ce să fac! Răspunse Pinocchio, dacă nu e altceva, fie şi-o coajă.

Şi începu să mestece. La început cam strâmbă din gură, însă încet, încet, una după alta înghiţi toate cojile şi după coji, cotoarele iar când isprăvi de mâncat, bătu mulţumit din palme, zicând:

— Aşa da, acum zic şi eu că m-am săturat!

— Apoi adăugă Geppetto vezi că am avut dreptate când îţi spuneam că nu trebuie să fii mofturos şi nici să nu faci pe boierul. Dragul meu în lumea asta să te aştepţi la orice. Cine ştie ce se poate întâmpla!

VIII.

Geppetto îi face la loc picioarele lui Pinocchio şi îşi vinde sumanul ca să-i cumpere un Abecedar.

Păpuşica, de-abiaîşi astâmpără foamea şi începu să plângă şi să se scâncească, cerând o pereche de picioare noi.

Însă Geppetto, ca să-l pedepsească pentru ştrengăriile făcute, îl lasă ca să plângă şi să se vaite o jumătate de zi apoi îi zise:

— Pentru ce să-ţi fac alte picioare? Ca să te vad ca-mi fugi iar de acasă?

— Îţi făgăduiesc răspunse păpuşica sughiţând ca de azi încolo am să fiu cuminte.

— Toţi copiii zic aşa când au ceva de cerut, adăugă Geppetto.

— Îţi făgăduiesc c-am să mă duc la şcoală, c-am sa învaţ şi am să mă fac model de băiat.

— Toţi copiii când au ceva de cerut, îndrugă acelaşi basm.

— Dar eu nu sunt ca alţi copii! Eu sunt mai bun decât toţi şi nu mint niciodată. Îţi făgăduiesc, dragă tată, c-am să m-apuc de un meşteşug şi am să fiu mângâierea şi sprijinul bătrâneţilor dumitale.

Geppetto, care deşi îşi luase o înfăţişare aspră, avea ochii umezi de lacrimi şi inima înduioşată; văzând pe Pinocchio pocăit şi plin de supunere, nu spuse nici un cuvânt, însă, puse mâna pe unelte, luă două bucăţi de lemn şi începu să lucreze cu nădejde.

Şi în mai puţin de un ceas, picioarele erau gata, două picioruşe sprintene, subţirele şi nervoase, ca şi cum ar fi fost făcute de un meşter fără pereche.

Apoi Geppetto spuse păpuşii.

— Închide ochii şi dormi!

Pinocchio închise ochii şi se prefăcu imediat că doarme.

Iar în vremea aceasta, Geppetto cu niţel clei făcut într-o coajă de ou, îi lipi picioarele la loc şi i le lipi aşa de bine, că nu se cunoştea defel unde au fost arse.

De-abia simţi că a căpătat picioarele şi păpuşica noastră sări jos de pe masa pe care era întinsă şi începu să facă tot

felul de sărituri şi de comedii, ca şi cum ar fi înnebunit de mulţumire.

— Drept răsplată pentru tot ce ai făcut pentru mine spuse Pinocchio tatălui său vreau să mă duc numaidecât la şcoală.

— Bravo, băiatul tatei!

— Dar ca să mă duc la şcoală, îmi trebuie haine.

Geppetto care era sărac şi n-avea în buzunar nici o lescaie frântă, îi croi un costum din hârtie cu flori, o pereche de ghete din coajă de lemn şi o şapcă din miez de pâine.

Pinocchio se repezi să se oglindească în putină cu apă şi rămase aşa de mulţumit de el însuşi, că zise îngâmfându-se:

— Par că sunt un boier de neam.

— Ai dreptate adăugă Geppetto dar s-o ştii de la mine, nu haina frumoasă face pe om, ci haina curată.

— A! Eram să uit zise păpuşica dar ca să umblu la şcoală mai îmi lipseşte ceva: lucrul cel mai de căpetenie.

— Ce?

— Abecedarul.

— Aşa e: dar cum să facem?

— Foarte uşor: te duci la un librar şi îl cumperi.

— Bine, dar banii?

— Eu n-am.

— Şi nici eu, adăugă bietul bătrân, întristându-se.

Şi Pinocchio măcar că din fire era vesel, se întristă şi el: pentru că sărăcia, când e sărăcie, o pricepe oricine: chiar şi copiii.

— Aşteaptă! Strigă Geppetto deodată sculându-se în picioare: şi după ce îşi luă pe umeri sumanul plin de petice şi de găuri, ieşi în fugă, din casă.

După câteva clipe se-ntoarse: şi când se întoarse, avea Abecedarul copilului în mână, dar sumanul nu-l mai avea. Bietul unchiaş era numai în cămaşă şi afară ningea.

— Dar sumanul ce l-ai făcut, tată?

— L-am vândut.

— De ce l-ai vândut?

— Pentru că prea îmi ţinea de cald.

Pinocchio pricepu cum stau lucrurile şi nemaiputându-şi stăpâni avântul inimii lui plăpânde, sări de gâtul lui Geppetto şi îi acoperi faţa cu sărutări.

IX.

Pinocchâo îşi vinde Abecedarul ca să vadă teatrul de păpuşi.

Când a încetat ninsoarea, păpuşa cu Abecedarul nou la subţioară, apucă pe uliţa care ducea la şcoală: mergând pe drum îşi făcea în cap tot felul de planuri unul mai măreţ decât altul.

Şi vorbind cu el însuşi, zicea:

Astăzi, la şcoală, vreau să învăţ numaidecât să citesc: mâine învăţ să scriu şi poimâine am să învăţ să socotesc. Pe urmă, cu îndemânarea mea, o să câştig bani mulţi şi cu banii ce-i voi câştiga, am să fac tatei un suman de postav de toată frumuseţea. Dar ce zic eu de postav? Am să i-l fac tot numai cu fire de argint şi aur şi cu nasturi de diamant. Bietul bătrân, i se cuvine şi lui atâta lucru: pentru că, la urma urmei, ca să-mi cumpere cărţi şi să mă dea la şcoală, a rămas doar în cămaşă pe frigul ăsta! Numai părinţii sunt în stare să facă asemenea jertfe!

Pe când mişcat cu totul îşi zicea aşa în gând, i se păru că aude de departe o muzică de trâmbiţe şi tobe: hi-hi-hi-hi, zum, zum, zum, zum.

Se opri să asculte. Sunetele acelea, veneau din fundul unei străzi lungi, care ducea la un mic bâlci, aşezat pe marginea mării.

— Ce să fie muzica asta? Păcat că trebuie să mă duc la şcoală, altfel.

Şi rămase pe loc năucit. Într-un fel sau într-altul, trebuia să se hotărască: ori la şcoală, ori să asculte muzica.

— Astăzi mă duc să ascult fanfara şi mâine la şcoală. Pentru şcoală am destulă vreme, zise în sfârşit strengarul, dând din umeri.

Zis şi făcut, o luă pe uliţa cea lungă şi începu să fugă de-i sfârâiau picioarele. Cu cât fugea, cu atât se auzea mai

desluşit sunetul trompetelor şi al tobelor: hi-hi-hi, hi-hi-hi, zum, zum.

Şi iată că se pomeni în mijlocul unui bâlci plin de lume care se îngrămădea în jurul unei barăci mari de lemn şi pânză zugrăvită cu mii şi mii de culori.

— Ce este în baraca asta, întrebă Pinocchio întorcându-se către un băieţel care era de-acolo din bâlci.

— Citeşte afişul, stă scris pe el.

— Aş citi bucuros însă astăzi nu ştiu să citesc.

— Atunci să-ţi citesc eu. Pe afişul ăla cu litere roşii ca focul, stă scris: „MARE TEATRU DE PĂPUŞI”.

— A început de mult?

— Acuma începe.

— Şi cât se plăteşte pentru un bilet?

— Patru gologani de câte cinci.

Păpuşa care ardea de nerăbdare să vadă şi ea, pierdu orice sfială şi fără un pic de ruşine zise băieţaşului cu care vorbea:

— Eşti bun să mă împrumuţi cu patru gologani până mâine.

— Te-aş împrumuta bucuros, răspunse celălalt îngânându-l, dar azi nu pot.

— Uite, îţi vând hainele pentru patru gologani îi spuse atunci păpuşica.

— Şi ce vrei să fac eu cu nişte haine din hârtie colorată? Dacă te plouă nu le mai poţi scoate de pe tine.

— Vrei să-mi cumperi ghetele?

— Sunt bune de aţâţat focul.

— Cât îmi dai pe şapcă?

— Ce mai marfă? O şapcă din miez de pâine. Vrei să mi-o mănânce şoarecii din cap!

Pinocchio stătea ca pe mărăcini. Era cât p-aci să-i mai facă o propunere dar nu îndrăznea: se codea, şovăia, stătea ca pe ghimpi, suferea. În sfârşit zise:

— Vrei să-mi dai patru gologani pe Abecedarul ăsta nou?

— Eu nu sunt decât un copil şi de la copii nu cumpăr, îi răspunse celălalt, care avea mai multă minte decât el.

— Îţi dau eu patru gologani pe Abecedar, strigă un negustor de lucruri vechi, care fusese faţă la convorbirea lor.

Cartea fu vândută fără multă tocmeală.

Şi când te gândeşti că bietul Geppetto rămăsese acasă, să tremure de frig în cămaşă, numai pentru ca să cumpere copilului Abecedarul.

X.

Păpuşile recunosc pe fratele lor „Pinocchio „ şi îl primesc cu alai dar tocmai atunci soseşte păpuşarul „Mănâncă foc” şi Pinocchio e în mare primejdie.

Când Pinocchio intră în teatrul păpuşilor, s-a întâmplat o harababură întreagă.

Trebuie să ştiţi că perdeaua era ridicată şi reprezentaţia începuse.

Pe scenă, Arlecchino şi Pulcinella se ciorovăiau, ca de obicei, se ameninţau unul pe altul că-şi vor trage palme şi se luau la păruială.

Lumea asculta cu luare aminte şi se prăpădea de râs, văzând tărăboiul pe care-l făceau păpuşile: acestea dădeau din mâini şi ţipau cu atâta năzdrăvănie, ca şi cum ar fi fost două fiinţe vii.

Iată însă că deodată, nu ştiu cum se făcu, Arlecchino se opri din joc şi întorcându-se către lume şi arătând cu mâna spre unul din fundul sălii, începu să urle ca scăpat din gură de şarpe:

— Sfinte Dumnezeule! Sunt treaz ori visez?

Ăla de colo e Pinocchio…!

— El e în carne şi oase, strigă Pulcinella.

— El e! Adăugă altă păpuşă scoţând capul din fundul scenei.

— Pinocchio e! Pinocchio! Ţipară într-un glas toate păpuşile sărind de după perdele.

— Pinocchio e; fratele nostru Pinocchio! Să trăiască Pinocchio! Pinocchio, vino repede încoace! Îi strigă Arlecchino, vino în braţele fraţilor tăi de lemn!

Când se văzu întâmpinat cu atâta căldură, Pinocchio dintr-un salt, se pomeni în scaunele din faţă: mai făcu unul şi se pomeni în capul şefului muzicii, încă unul şi iată-l sus pe scenă.

Nu vă puteţi închipui, sărutările, mângâierile, strângerile de mână, îmbrăţişările frăţeşti, pe care Pinocchio le primi în mijlocul mulţimii de actori şi actriţe, care alcătuiau trupa teatrului de păpuşi.

Nu mai încape vorbă că priveliştea era înduioşătoare, însă lumea din sală, văzând că se întrerupse jocul, începu să se neliniştească şi să strige: vrem să vedem comedia, vrem să vedem comedia!

Îşi răcea gura degeaba, căci păpuşile, în loc să se apuce de treabă, îşi îndoiră strigătele de bucurie, şi, luând pe Pinocchio în cârcă, îl plimbară în triumf cât era scena de mare.

Iată însă că soseşte păpuşarul cel mare, tartorul, un om aşa de urât că te-apuca spaima numai când îl vedeai. Avea barba neagră ca cerneala şi aşa de lungă, că-i da de pământ: când umbla o călca în picioare. Gura Iui era largă cât gura sobei, iar ochii păreau două felinare roşii aprinse în mână ţinea un gârbaci făcut din şerpi împletiţi cu cozi de vulpe.

La ivirea neaşteptată a tortorului, amuţiră cu toţii nimeni nu mai suflă. Se auzea musca zbârnâind. Bietele păpuşi, atât bărbaţii cât şi femeile, tremurau ca frunza.

— Ce-ai căutat să-mi faci tărăboi în teatru la mine? Întrebă păpuşarul pe Pinocchio, cu o voce groasă de părea că vine din, lumea cealaltă.

— Crede-mă, prea mărite domnule, că nu sunt eu de vină!

— Destul! O să încheiem noi socotelile diseară.

Şi-ntr-adevăr, după ce s-a sfârşit comedia, tartorul se duse în bucătărie, unde îşi pregătise de mâncare un berbec, care

se învârtea încet deasupra focului, înfipt într-o frigare. Şi deoarece n-avea lemne destule ca să-l frigă bine şi să-l rumenească, chemă pe Arlecchino şi pe Pulcinella şi le zise:

— Să-mi aduceţi încoace pe păpuşica aia străină pe care am legat-o. Pare a fi făcută dintr-un lemn foarte bun şi sunt sigur că dacă o voi pune pe foc o să facă o flacără minunată pentru friptura mea.

Arlecchino şi Pulcinella, la început se codir dar înspăimântaţi de privirea încruntată a stăpânului lor, s-au supus; şi după câteva clipe se întoarseră în bucătărie, aducând în braţe pe bietul Pinocchio, păpuşa neascultătoare, care zvârcolindu-se ca un şarpe, striga cât îl ţinea gura:

— Tată, scapă-mă! Nu vreau să mor, nu, nu vreau să mor!

XI.

Mănâncă-foc strănută şi iartă pe Pinocchio, iar acesta salvează de la moarte pe prietenul său Arlecchino.

Păpuşarul Mangiafoco sau „Mănâncă-foc” (aşa îl chema) părea un om îngrozitor, nu e vorbă, mai cu seamă cu barba lui neagră, care-i acoperea pieptul şi picioarele; însă de fapt nu era om rău. Probă că, văzându-l adus înaintea lui pe Pinocchio al nostru, care se zbătea, urlând: „Nu vreau să mor, nu vreau îl să mor!”, începu să se înduioşeze şi să se înmoaie şi după ce se ţinu cât putu, la sfârşit n-a mai avut încotro şi îi trase un strănutat zgomotos.

La auzul acestui strănut, Arlecchino care până atunci stătuse zgribulit şi trist ca o salcie plângătoare, se înveseli deodată şi aplecându-se către Pinocchio, îi şopti la ureche:

— Veste bună, frăţioare! Stăpânul a strănutat, semn că i s-a făcut milă de tine acum eşti scăpat.

Pentru că trebuie să ştiţi că, în vreme ce la toţi oamenii când li se face milă de cineva, ori plâng, ori cel puţin se prefac că-şi şterg lacrimile, Mănâncă-foc dimpotrivă, de câte ori se înduioşa îl apuca strănutatul.

În chipul acesta arăta el altora slăbiciunea inimii lui.

După ce a strănutat, tartorul făcând tot pe supăratul. Îi strigă lui Pinocchio:

— Încetează cu plânsul! Văicărelile tale m-au adus în stare să simt aici la stomac un fel de sfârşeală parcă, parcă. Hapciu! Hapciu! Şi iarăşi strănută.

— Să-ţi fie de bine! Zise Pinocchio.

— Mulţumesc. Tatăl tău şi mama ta trăiesc? Îl întrebă Mănâncă-foc.

— Tata, da: pe mama însă n-am cunoscut-o.

— Cine ştie cât de dureros ar fi pentru tatăl tău dacă te-aş arunca pe jăratic. Bietul unchiaş! Mi-e milă de el… Hapciu! Hapciu! Hapciu! Şi-i trase alte trei strănuturi.

— Să-ţi fie de bine! Adăugă Pinocchio.

— Mulţumesc. De altfel şi eu sunt de plâns, căci, după cum vezi, nu mai am lemne cu ce să prăjesc berbecul şi tu, să-ţi spun drept, mi-ai fi fost de mare folos! Dar acum m-am înduioşat şi n-am încotro. În locul tău o să pun sub frigare vreo păpuşă din ale, mele. Hei, jandarmilor!

La strigătul acesta, sosiră în grabă, doi jandarmi de lemn, înalţi-înalţi şi subţiri-subţiri, cu chipiul în cap şi cu săbiile scoase.

Tartorul le zise cu vocea poruncitoare:

— Puneţi mâna pe Arlecchino, legaţi-l bine şi pe urmă aruncaţi-l în foc. Vreau ca berbecul să-mi fie bine fript.

Închipuiţi-vă pe bietul Arlecchino! Aşa de grozav s-a speriat, că i se înmuiară picioarele şi căzu grămadă la pământ.

Pinocchio în faţa unei privelişti atât de sfâşietoare îngenunche la picioarele tartorului şi plângând cu hohote şi udând cu lacrimi calde toată barba lui cea lungă. Începu să-l roage cu glas tânguitor:

— Ai milă, stăpâne!

— Aici nu e nici-un stăpân!

— Atunci, ai milă, Domnule director!

— Aici nu e nici un director!

— Atunci, ai milă, Măria ta! Când a auzit că-i zice „Măria ta”, tartorul se simţi măgulit şi făcându-se deodată mai blând şi mai milostiv, zise lui Pinocchio!

— Ei bine, ce pofteşti de la mine?

— Îţi cer să-l ierţi pe bietul Arlecchino!

— Aici nu încape iertare. Te-am scăpat pe tine, trebuie să pun pe altcineva pe foc, altfel rămân cu berbecul nefript.

— Dacă e vorba pe aşa strigă mândru Pinocchio, azvârlindu-şi din cap şapca lui din miez de pâine, ştiu care mi-e datoria. Haideţi, domnilor jandarmi, legaţi-mă şi arunca-ţi-mă pe jăratec. Nu, nu e drept, ca bietul Arlecchino, adevăratul meu prieten, să moară în locul meu!

Cuvintele acestea, rostite cu glas tare şi cu bărbăţie, făcură să plângă pe toate păpuşile care erau de faţă. Chiar jandarmii, măcar că erau de lemn, plângeau ca nişte mieluşei neînţărcaţi.

Mănâncă-foc la început se arătă neînduplecat şi rece ca un bulgăre de gheaţă, însă, încet încet începu şi el să se înduioşeze şi să strănute. Şi după ce trânti patru, cinci strănuturi, desfăcu braţele cu voiciune şi spuse lui Pinocchio:

— Eşti un băiat cum rar se găseşte! Vino încoace şi sărută-mă.

Pinocchio atât aşteptă şi agăţându-se ca o veveriţă de barba tartorului, îl sărută drăgăstos pe vârful nasului.

— Prin urmare, m-aţi iertat? Întrebă bietul Arlecchino, cu un glas care de-abia se auzea.

— Da, te-am iertat! Răspunse Mănâncă-foc apoi adăugă oftând şi dând din cap:

— Ce să fac! Astă-seară o să mănânc şi eu berbecul pe jumătate crud însă altă dată, vai de acela care o cădea la loterie!

La vestea că Arlecchino fusese iertat, păpuşile se repeziră în goana mare pe scenă şi aprinzând luminile ca în zi de sărbătoare, începură să sară şi să joace de pârâiau scândurile sub ele.

Se revărsase de ziuă şi ele tot jucau.

XII.

Păpuşarul Mănâncă-foc dăruieşte cinci bani de aur lui Pinocchio ca să-i dăruiască tatălui său Geppetto însă Pinocchio se lasă să Re amăgit de Vulpe şi de Pisică şi pleacă împreună cu ele.

A doua zi, Mănâncă-foc cheamă deoparte pe Pinocchio şi îl întreabă:

— Cum îl cheamă pe tatăl tău?

— Geppetto.

— Şi ce meserie are?

— Face pe săracul.

— Câştigă mult din asta?

— Câştigă atât ca să n-aibă para chioară în buzunar. Închipuieşte-ţi şi dumneata: ca să-mi cumpere un Abecedar a trebuit să-şi vândă singurul lui suman: un suman rupt şi prăpădit de ţi-era mai mare jalea.

— Săracul! Mi-e milă de el. Uite, ţine cinci bani de aur. Du-te repede şi-i dă şi spune-i multă sănătate din partea mea.

Pinocchio, nu mai încape îndoială, mulţumi de mii de ori tartorului: se duse să îmbrăţişeze rând pe rând toate păpuşile din trupă, chiar şi pe cei doi jandarmi şi nebun de mulţumire, porni la drum ca să se întoarcă acasă.

Dar nu făcuse nici zece paşi şi iată că-i ies în caje: un Vulpoi şchiop de un picior şi un Cotoi orb, care mergeau încet-încet, sprijinindu-se între ei, ca doi tovarăşi de suferinţă. Vulpoiul, care era şchiop, mergea sprijinindu-se de Cotoi: iar Cotoiul, fiind orb, se lăsa să-i arate Vulpoiul drumul.

— Bună ziua, Pinocchio îi zise Vulpoiul închinându-se cu smerenie înaintea lui.

— De unde ştii cum mă cheamă? O întrebă păpuşica.

— Cunosc foarte bine pe tatăl tău.

— Unde l-ai văzut?

— L-am văzut ieri în pragul uşii.

— Şi ce făcea?

— Era numai în cămaşă şi tremura de frig.
— Bietul tata! Dar, slavă Domnului, de azi încolo n-are să mai tremure!
— Cum asta?
— Foarte bine, am ajuns bogat.
— Bogat tu? Zise Vulpoiul şi începu să râdă cu un râs mojicesc şi batjocoritor: Cotoiul râdea şi el, dar ca să nu fie văzut, se făcea că-şi piaptănă mustăţile cu ghearele de dinainte.
— N-ai de ce să râzi strigă Pinocchio arţăgos.
Îmi pare rău că vă lasă gura apă, însă ăştia, dacă nu vă supăraţi sunt cinci bănuţi de aur.
Şi scoase din buzunar, banii pe care i-i dăruise Mănâncă foc.
La sunetul plăcut al banilor, Vulpoiul fără să vrea întinse laba care părea că se vindecase şi Cotoiul holbă amândoi ochii, care luceau ca două felinare verzi: dar îi închise numaidecât, aşa că Pinocchio nu băgă de seamă nimic.
— Şi acum îl întrebă Vulpoiul ce ai de gând să faci cu banii ăştia.
— Mai întâi, răspunse păpuşica vreau să cumpăr tatei un surtuc ţesut numai în fire de aur şi de argint şi cu nasturi de diamant: şi-apoi vreau să-mi cumpăr pentru mine un abecedar.
— Pentru tine?
— Negreşit: deoarece vreau să mă duc la şcoală şi să mă pun cu tot dinadinsul pe învăţătură.
— Uită-te la mine! Spuse Vulpoiul. Din pricina patimii ăsteia neghioabe de a învăţa, mi-am pierdut piciorul.
— Uită-te la mine! Spuse şi Cotoiul. Din pricina patimii ăşteia de a învăţa mi-am pierdut lumina ochilor.
În vremea aceasta o mierlă albă, care stătea pe un mărăcine din marginea şanţului, ciripi şi zise:
— Pinocchio, n-asculta de poveţele viclene ale tovarăşilor tăi: altfel o să te căieşti!

Biata mierlă, mai bine ar fi tăcut. Cotoiul dintr-o săritură, se repezi asupra ei şi fără să-i dea răgaz să ţipe, o înghiţi dintr-o dată cu fulgi cu tot.

După ce o mâncă şi îşi curăţă gura de pene, închise iarăşi ochii şi începu din nou să facă pe orbul.

— Biata păsărică! Spuse Pinocchio pisicii, ce-ai avut cu ea?

— Ca să o învăţ minte. Altă dată n-o să-şi mai vâre nasul unde nu-i fierbe oala.

Ajunseră la mijlocul drumului, când Vulpoiul, oprindu-se deodată în loc, spuse păpuşii!

— Vrei tu să-ţi înmulţeşti banii?

— Cum?

— Vrei tu, ca din ăşti cinci bani de aur, să faci o sută, o mie, două mii?

— În ce chip.

— Foarte uşor. În loc să te întorci acasă, hai cu noi.

— Unde să merg?

— În Ţara Neghiobilor.

Pinocchio se gândi puţin, apoi zise cu hotărâre:

— Nu, nu vreau să merg. Acum sunt aproape de casă, mă duc că mă aşteaptă tata. Cine ştie, bietul unchiaş, cât o fi oftat ieri când a văzut că nu mă mai întorc. Am fost un copil neascultător şi bine îmi spunea mie Greieraşul-vorbitor: „copiii neascultători n-or să aibă parte de nimic pe lume”. Şi numai eu ştiu cât am suferit că nu l-am ascultat chiar aseară în casa lui Mănâncă-foc era s-o păţesc de-a binelea. Brrr! Numai când mă gândesc mi se face părul măciucă!

— Aşadar, mai zise Vulpoiul, vrei cu orice preţ să te întorci acasă? Umblă sănătos şi atât mai rău pentru tine.

— Atât mai rău pentru tine! Repetă Cotoiul.

— Gândeşte-te bine, Pinocchio, tu dai cu piciorul norocului.

— Norocului! Adăugă Cotoiul.

— Cei cinci bănuţi de aur ai tăi, mâine ar spori la două mii.

— Două mii! Repetă Cotoiul.

— Dar cum e cu putinţă una ca asta? Întrebă Pinocchio, cu gura căscată de mirare:

— Te lămuresc eu numaidecât, zise Vulpoiul, trebuie să ştii că în Ţara Neghiobilor se află o câmpie binecuvântată, care se cheamă Câmpia Minunilor. Ai să sapi acolo o gropiţă, unde o să pui, de pildă, un ban de aur. Astupi gropiţa cu pământ; o stropeşti cu puţină apă de izvor, arunci peste ea o mână de sare şi seara te duci frumuşel să te culci. În vremea asta, peste noapte, banul încolţeşte, iar dimineaţa când te scoli, întorcându-te în câmpie, ce găseşti? Găseşti un pom încărcat cu atâţia bani de aur, câte boabe are spicul grâului în luna lui cuptor.

— Aşa că zise Pinocchio din ce în ce mai uimit dacă mi-aş sădi aceşti cinci banii, a doua zi dimineaţa, câţi bani aş găsi?

— Socoteala e cât se poate de simplă, răspunse Vulpoiul, poţi s-o faci pe degete. Pune că fiecare ban o să-ţi aducă cinci sute: înmulţeşte pe cinci sute cu cinci şi ai să vezi că a doua zi dimineaţa, o să găseşti în buzunar două mii cinci sute de bani lucioşi şi sunători.

— Oh! Ce minune neauzită! Strigă Pinocchio, începând să joace de bucurie. Cum mi-oi aduna banii îmi opresc pentru mine două mii şi ceilalţi cinci sute am să vi-i dăruiesc vouă la amândoi.

— Nouă? Strigă Vulpoiul, prefăcându-se că a fost jignit. Să ne ferească Dumnezeu!

— Să ne ferească! Repetă Cotoiul.

— Ce fiinţe cumsecade! Se gândi în sine Pinocchio: şi uitându-şi de teatrul păpuşilor, de tatăl său, de surtucul cel nou, de abecedar şi de toate planurile frumoase ce-şi făurise, rosti către Vulpoi şi Cotoi:

— Să mergem, vin şi eu cu voi.

XIII.

Hanul „La Racul Roşu „

Şi au mers, au mers, au mers, până când spre seară sosiră morţi de oboseală la hanul „La Racul Roşu”.

— Să poposim niţel aici, zise Vulpoiul, să îmbucăm ceva şi să ne odihnim oleacă.

Pe la miezul nopţii ne aşternem iarăşi la drum şi când s-or revărsa zorile ajungem tocmai bine în Câmpia Minunilor.

După ce au intrat în han, se aşezară câteşitrei la masă: dar nici unul n-avea poftă de mâncare.

Cotoiul săracul simţindu-se rău la stomac nu putu să mănânce mai puţin de treizeci şi cinci de peşti făcuţi în zeamă de pătlăgele roşii şi patru talere de macaroane cu brânză şi cum macaroanele i s-au părut cam uscate, mai ceru de vreo trei ori unt şi brânză ca să le înmoaie.

Vulpoiul bucuros ar fi mestecat şi el ceva: dar deoarece doctorul îl oprise, a trebuit să se mulţumească doar cu un iepure fraged şi rumen, garnisit cu piepturi şi picioare de pui îngrăşaţi şi de cocoşi, care altă dată cântau aşa de frumos.

După iepure, ca să mai schimbe bucatele, ceru să i se aducă o friptură de potârniche, de bibilică, de şopârlă şi o porţie de struguri. Altceva n-a mai cerut. Simţea atâta scârbă pentru mâncare, spunea dânsa, că nu mai putea să ia nimic în gură.

Cine a mâncat mai puţin din toţi a fost Pinocchio. Ceru câteva nuci şi un colţ de pâine şi nu le-a mâncat nici p-alea. Bietul băiat cu gândul tot mereu la Câmpia Minunilor, numai de mâncare nu-i mai ardea.

Când au sfârşit ospăţul, Vulpoiul spuse hangiului:

— Pregăteşte două odăi: una pentru domnul Pinocchio şi alta pentru mine şi tovarăşul meu. Înainte de plecare să-i tragem un pui de somn. Numai să ai grijă să ne scoli pe la miezul nopţii ca s-o pornim iar la drum.

— Bine, domnule, răspunse hangiul, făcând cu ochiul Vulpoiului şi Cotoiului, ca şi cum le-ar fi spus: „N-aveţi nici o teamă, am priceput cum stau lucrurile”.

De-abia Pinocchio se vârî în aşternut, că adormi adânc şi începu să viseze. În vis i se părea că se află în mijlocul unei câmpii şi că această câmpie era plină de copăcei încărcaţi

de ciorchini şi că ciorchinii aceia erau plini cu bănuţi de aur, care legănaţi de adierea vântului, făceau zing, zing, zing, ca şi cum ar fi zis: „Cine ne vrea, să vină să ne ia”. Dar tocmai când visul era mai frumos, adică atunci când Pinocchio întinse mâna ca să culeagă toţi ciorchinii cu bani de aur şi să-i pună în buzunar, se pomeni deşteptat deodată cu trei bătăi puternice în uşa de la odaie.

Era hangiul care venise să-i spună că sunase miezul nopţii.

— Tovarăşii mei sunt gata? Îl întrebă păpuşica.

— Oho! Şi încă de când! Sunt două ceasuri de când au plecat!

— De ce aşa degrabă?

— Cotoiul a primit veste că pisoiul lui cel mare, s-a îmbolnăvit de guturai şi e pe moarte.

— Masa au plătit-o?

— Se poate una ca asta? Dumnealor sunt persoane prea bine crescute, ca să vă aducă asemenea jignire.

— Păcat! Jignirea asta mi-ar fi făcut multă plăcere! Răspunse Pinocchio scărpinându-se în cap.

Apoi îl întrebă:

— Şi unde ţi-au spus prietenii mei că mă aşteaptă?

— În Câmpia Minunilor, mâine dimineaţă, cum s-o revărsa de ziuă.

Pinocchio dădu un ban de aur pentru ospăţul lui şi al celor doi prieteni şi plecă.

Dar când ieşi afară era un întuneric de nu vedeai la doi paşi. In câmpia dimprejur nu se auzea nici foşnetul unei frunze. Numai câteva păsări de noapte trecând drumul dintr-un mără-ciniş într-altul, fâlfâiau din aripi în nasul lui Pinocchio. Acesta de frică sărea îndărăt, strigând: Cine e acolo? Şi ecoul dealurilor care-l înconjurau repeta în depărtare: Cine e acolo? Cine e acolo? Cine e acolo?

Pe când tot mergea înainte, văzu pe trunchiul unui arbore o gânganie micuţă, care arunca o lumină slabă şi nestrăvezie, ca o lumânare de noapte pusă într-un glob de porţelan.

— Cine eşti tu? O întrebă Pinocchio.
— Sunt umbra Greieraşului-vorbitor răspunse gângania cu o voce slabă şi ciudată, care părea că vine de pe tărâmul celălalt.
— Ce vrei de la mine? Zise păpuşica.
— Vreau să-ţi dau o povaţă. Întoarce-te îndărăt şi cei patru bănuţi de aur ce ţi-au rămas, du-i lui bietul tată al tău, care plânge şi se vaită că nu te-a mai văzut de atâta vreme!
— Mâine tata o să fie boier mare, pentru că ăştia patru bănuţi o să-mi facă două mii.
— Nu te lua, băiete dragă, după cei care-ţi făgăduiesc să te facă bogat de azi pe mâine. De obicei ori sunt nebuni ori încurcă-lume. Ascultă-mă pe mine: întoarce-te acasă.
— Se poate, dar eu vreau să mă duc înainte.
— E târziu!
— Vreau să mă duc înainte.
— Noaptea e întunecoasă…
— Vreau să mă duc înainte.
— Drumul e primejdios…
— Vreau să mă duc înainte.
— Adu-ţi aminte că cine n-ascultă şi se încăpăţânează, mai curând ori mai târziu, o să se căiască amar.
— Mereu aceeaşi poveste. Noapte bună, greiere.
— Noapte bună, Pinocchio şi Dumnezeu să te ferească de rele şi de tâlhari.
După ce rosti cuvintele acestea, Greieraşul-vorbitor se stinse ca prin farmec, cum s-ar stinge o lumânare când sufli întrânsa, iar drumul rămase şi mai în întuneric ca la început.

XIV.

Pinocchio al nostru fiindcă n-a ascultat de poveţele înţelepte ale Greieraşului-vorbitor se întâlneşte cu tâlharii.

„Fie că urâtă soartă mai avem şi noi copiii, îşi zise în gând păpuşica, pornind din nou la drum. Toţi ne ceartă, toţi strigă la noi, toţi ne plictisesc cu fel de fel de sfaturi. Dacă nu le dai peste nas din când în când, toţi o să facă pe taţii

noştri, pe profesorii noştri; toţi, chiar şi Greierii-vorbitori. Uite de pildă: pentru că nu m-am luat după palavrele gugumanului ăla de greier, cine ştie câte necazuri ar trebui să mi se întâmple! Aş putea să mă întâlnesc chiar cu tâlharii! Noroc însă că de tâlhari nu prea mă tem şi nici nu m-am temut vreodată. Eu cred că povestea cu tâlharii a fost născocită într-adins de către părinţi, ca să sperie pe copii să nu iasă noaptea din casă. Şi-apoi, chiar dacă mi-ar ieşi în cale, aş da eu bir cu fugiţii? Nici prin gând nu-mi trece, m-aş duce drept la ei şi le-aş spune: „Ce poftiţi, măi tâlharilor? Să vă intre în cap că eu nu glumesc! Vedeţi-vă de drum şi lăsaţi lumea în pace”. Când or auzi tâlharii că n-am chef de vorbă lungă, parcă-i văd cum o s-o ia la sănătoasa. Şi dacă nu s-ar grăbi ei să se facă nevăzuţi, atunci o şterg eu şi gata.”

Dar Pinocchio n-apucă să sfârşească bine şi deodată i se păru că aude îndărătul lui un foşnet de frunze.

Se întoarse să se uite şi văzu în întuneric două mogâldeţe negre, înfofolite în doi saci de cărbuni care alergau după el sărind în vârful picioarelor ca două stafii.

— Uite-i! Zise el în gând: şi neştiind unde să ascundă cei patru bani de aur, îi vârî în gură, pitindu-i sub limbă.

Apoi încercă să fugă. Dar abia făcu doi paşi şi se simţi apucat de braţe, iar două voci înfiorătoare şi groase, îi ziseră:

— Banii sau viaţa!

Pinocchio neputând să vorbească din pricina banilor din gură, începu să dea din mâini şi să se strâmbe în tot chipul, ca să arate celor doi hoţi cărora nu li se vedeau decât ochii prin găurile sacilor, că el era o biată păpuşică şi că n-avea în buzunar nici o para chioară.

— Haide, haide, că n-avem vreme! Scoate banii! Strigară ameninţător tâlharii.

Iar păpuşa făcu un semn din cap şi din mâini ca şi cum ar fi zis: „N-am”.

— Scoate banii, ori te omoram! Rosti tâlharul cel mai înalt.

— Te omoram! Repetă celălalt.

— Şi după ce te omoram pe tine, omoram şi pe tatăl tău!

— Şi pe tatăl tău!

— Nu, nu, nu, pe bietul tata, nu! Strigă Pinocchio deznădăjduit; dar strigând, i-au sunat banii în gură.

— Ah! Ticălosule! Aşadar ai ascuns banii sub limbă? Scuipă-i jos!

Însă Pinocchio deloc.

— Ah! Te faci că n-auzi? Aşteaptă tu c-o să te facem noi să-i j scuipi!

— Într-adevăr, unul dintre ei apucă zdravăn păpuşică de vârful nasului, iar celălalt de bărbie şi începură să tragă unul în sus altul în jos ca să o facă să deschidă gura dar n-a fost chip. Gura păpuşii părea încleştată şi bătută în cuie.

Atunci tâlharul cel mai mărunt, scoase un cuţit şi încercă să i-l vâre între buze: dar Pinocchio mai iute ca fulgerul, îi apucă mâna cu dinţii şi după ce i-o reteză dintr-o muşcătură, o scuipă jos închipuiţi-vă însă mirarea lui când, în loc de mână, observă că scuipase o labă de pisică.

Îmbărbătat de această primă izbândă, se zvârcoli din mâinile bandiţilor şi sărind peste şanţul drumului, începu să fugă peste câmpie. Tâlharii se luară după el ca doi câini după un iepure: şi cel care îşi pierduse laba alerga într-un picior ca vai de el. După o goană de aproape o poştă, Pinocchio nu mai putea. Atunci, simţind că nu mai e scăpare, se agăţă de crengile unui pom înalt şi se ascunse între frunze. Tâlharii încercară şi ei să se urce, dar ajunşi la jumătatea trunchiului, alunecară şi căzură la pământ, jupuindu-şi mâinile şi picioarele. Totuşi nu se dădură bătuţi: adunară un braţ de lemne uscate la rădăcina copacului şi aprinseră focul. Cât ai clipi din ochi, copacul începu să ardă şi să pâlpâie ca o lumânare când adie vântul.

Pinocchio, văzând că flăcările se urcă tot mai sus şi nevrând să moară prăjit, sări din vârful pomului şi începu iarăşi să gonească peste câmpuri. Tâlharii după el, după el, fără să obosească deloc, în vremea aceasta începuse să se

crape de ziuă şi Pinocchio se pomeni deodată în faţa unei gropi largi şi (adânci, plină cu apă murdară, de culoarea cafelei cu lapte. Ce să facă? Una, două, trei! Strigă păpuşica şi repezindu-se cu o iuţeală uimitoare, sări de partea cealaltă. Tâlharii săriră şi ei, dar, greşind măsura gropii căzură înăuntru. Pinocchio al nostru care auzi zgomotul apei, începu să râdă tot alergând mereu:

— Să vă fie de bine, bandiţilor.

Şi îi credea înecaţi de-a binelea, când, întorcându-se să se uite înapoi, îi văzu pe amândoi alergând după el, înfofoliţi în sacii lor din care curgea apa ca din două coşuri de nuiele.

XV.

Tâlharii, urmăresc pe Pinocchio şi după ce-l prind, îl spânzură de craca Stejarului-uriaş.

Pinocchio, nemaiputând să răsufle fu cât pe aci să se arunce la pământ şi să se dea învins, când rotindu-şi ochii împrejur, văzu printre copacii înverziţi strălucind în depărtare o căsuţă albă ca zăpada.

— Dacă aş putea să ajung până la casa aceea, poate c-aş fi salvat, îşi zise în gândul lui.

Şi, fără să se mai codească o clipă, reîncepu să alerge cu mai multă putere prin pădure. Tâlharii mereu după el.

După o goană deznădăjduită de aproape două ceasuri, aproape mort de oboseală, sosi în sfârşit la uşa căsuţei şi bătu.

Nimeni nu răspunse.

Bătu atunci mai tare, căci simţea cum se apropie zgomotul paşilor şi respiraţia greoaie şi obosită a prigonitorilor lui.

Aceeaşi tăcere.

Văzând că aşa nu e chip, începu să dea cu călcâiele în uşă. Şi iată că se arată la fereastră o fetiţă frumoasă, cu părul bălai şi cu faţa palidă ca a unei figuri de ceară, cu ochii închişi şi cu mâinile încrucişate pe piept, care zise cu un glas ce părea că vine din lumea cealaltă.

— În casa asta nu locuieşte nimeni; toţi am murit.

— Deschide-mi tu, măcar! Strigă Pinocchio plângând şi spunând cine e.

— Şâ eu am murit!

— Şi tu? Atunci ce faci acolo la fereastră?

— Aştept coşciugul să vină, să mă ducă.

Abia rosti astfel şi copila se făcu nevăzută, iar fereastra se închise fără zgomot.

— O, fetiţă frumoasă cu părul bălai, strigă Pinocchio, deschide-mi, fie-ţi milă! Fie-ţi milă de un biet copil urmărit de tâlhar.

N-apucă bine să sfârşească şi se simţi apucat de guler, iar aceleaşi două răguşite voci îi spuseră ameninţător:

— Acum nu ne mai scapi!

Păpuşa, văzând că-i trece moartea pe dinaintea ochilor, începu să tremure aşa de tare că îi sunau încheieturile picioarelor de lemn şi cei patru bani pe care îi ascunsese sub limbă, se scuturau şi ei.

— Care va să zică, îl întrebară bandiţii, tot nu vrei să deschizi gura? Ah! Răspunzi? Lasă că de rândul ăsta te facem noi s-o deschizi! Şi scoţând două cuţite lungi şi ascuţite ca briciul, îi traseră două lovituri în şale.

Dar, spre norocul lui, Pinocchio era făcut dintr-un lemn foarte tare, aşa că tăişurile se rupseră în bucăţele, iar tâlharii, cu mânerele cuţitelor în mână, se uitau unul la altul încremeniţi.

— Am înţeles: zise atunci unul dintre ei, trebuie să-l spânzurăm.

— Să-l spânzurăm! Repetă celălalt.

Zis şi făcut: îi legară mâinile la spate şi trecându-i o funie după gât, îl atârnară de craca unui copac gros care se chema Stejarul-uri aş.

Apoi se aşezară pe iarbă, aşteptând ca păpuşa să-şi dea sufletul dar după trei ceasuri, păpuşica avea ochii tot deschişi, gura tot închisă şi respira în toată voia.

Plictisiţi de atâta aşteptare, se întoarseră către Pinocchio şi îi ziseră rânjind:

— Să ne vedem pe mâine. Şi mâine când ne-om întoarce, sperăm c-o să ne faci plăcerea să te găsim mort şi cu gura căscată!

Apoi plecară.

În vremea aceasta se ridicase un vânt puternic, care suflând şi mugind cu furie, împingea încoace şi încolo pe bietul spânzurat, făcându-l să se legene ca limba unui clopot în zilele de sărbătoare. Şi legănarea aceasta îi pricinuia dureri cumplite, iar funia strângându-se tot mai tare în jurul gâtului, îi tăia răsuflarea.

Încet-încet, ochii i se întunecară şi cu toate că simţea moartea apropiindu-se, totuşi nădăjduia mereu că dintr-o clipă într-alta o să-i vină într-ajutor vreo fiinţă milostivă.

Dar, după atâta aşteptare, văzând ca nu soseşte nimeni, îşi aduse aminte de bietul lui tată… Şi îngână aproape muribund:

— Oh, tăticul meu! Să fi fost tu aici!

Şi nu mai putu să zică decât atât. Închise ochii, deschise gura, întinse picioarele şi după o ultimă zvârcolire, rămase nemişcat.

XVI.

Fetiţa frumoasă cu părul bălai îl salvează pe Pinocchio, îl pune în pat şi cheamă trei doctori ca să afle dacă e viu sau mort.

Pe când bietul Pinocchio spânzurat de către bandiţi de craca Stejarului-uriaş, părea mai mult mort decât viu, Fetiţa frumoasă cu părul bălai se arătă iarăşi la fereastră şi înduioşându-se la vederea acelui nenorocit, care atârnat de gât, se legăna la adierea vântului, bătu de trei ori din palme.

La semnalul acesta se auzi un zgomot mare de aripi care zburau grăbite şi un vultur falnic se aşează în dreptul ferestrei.

— Ce porunciţi, frumoasă Zână? Zise Vulturul aplecându-şi ciocul spre semn de închinăciune; pentru că trebuie să ştiţi că, Fetiţa cu părul bălai, nu era altceva decât o Zână cu

sufletul blând, care de mai bine de o mie de ani locuia prin vecinătatea acelei păduri.

— Vezi tu păpuşica aia agăţată de craca Stejarului-uriaş?

— O văd.

— Bine: zboară repede acolo; şi rupe cu ciocul tău puternic nodul care-l ţine spânzurat în aer şi întinde-l binişor pe iarbă la rădăcina Stejarului.

Vulturul zbură repede şi după două minute se întoarse spunând:

— Am făcut tot ce mi-aţi poruncit.

— Cum l-ai găsit? Viu sau mort?

— Când îl vezi, pare mort, dar nu cred să fi murit de-a binelea, pentru că de îndată ce i-am desfăcut nodul dimprejurul gâtului, a scos un oftat, îngânând cu voce înceată: „Acum mă simt mai bine.!”

Atunci Zâna, bătu din palme de două ori şi apăru un Câine lăţos minunat, care mergea pe picioarele dinapoi, întocmai ca şi un om.

Câinele era îmbrăcat ca un vizitiu în haină de gală. În cap avea un chipiu în trei colţuri cu galoane de aur, o perucă blondă cu cârlionţi care îi cădeau în jos pe gât, o haină de culoarea ciocolatei cu nasturi de diamant şi cu două buzunare mari pentru ca să pună oasele, pe care i le dăruia la masă stăpâna, o pereche de pantaloni scurţi de catifea cenuşie, ciorapi de mătase, pantofi şi dinapoi un fel de săculeţ, din satin albastru, pentru ca să-şi ascundă coada pe timp de ploaie.

— Bine-ai venit, Medoro! Zise Zâna Câinelui lăţos. Du-te repede şi pregăteşte trăsura cea mai mândră din grajdul meu şi ia drumul spre pădure. Ajuns sub Stejarul-uriaş, ai să găseşti întinsă pe iarbă o biată păpuşica aproape moartă. Ia-o binişor de-acolo, aşeaz-o pe pernele trăsurii şi adu-mi-o încoace. Ai înţeles?

Medoro ca să arate că a înţeles, dădu de câteva ori din săculeţul de satin albastru pe care îl purta dinapoi şi porni ca vântul.

Peste câteva clipe, ieşea din grajd o trăsurică frumoasă albastră ca cerul, toată împletită în pene de canar şi pe dinăuntru căptuşită cu borangic ca aurul de strălucitor. Trăsurică era trasă de o sută de perechi de şoareci albi, iar Câinele lăţos înţepenit pe capră, plesnea din bici în dreapta şi în stânga, întocmai ca un vizitiu care se teme c-a întârziat.

Nici nu trecu un sfert de ceas şi trăsurica se întoarse, iar Zâna, care aştepta în prag, luă păpuşica în braţe şi ducând-o într-o odăiţă cu pereţii de sidef, trimise repede după doctorii cei mai renumiţi din împrejurimi.

Doctorii sosiră repede unul după altul şi anume: un Corb, o Bufniţă şi un Greier-vorbitor.

— Aş vrea să ştiu domnilor vorbi Zâna îndreptându-se către. Ei trei doctori strânşi în jurul patului lui Pinocchio, aş vrea să ştiu, domnilor, dacă nefericita aceasta de păpuşă trăieşte sau a murit!

La această întrebare, Corbul înaintând cel dintâi, pipăi pulsul lui Pinocchio, apoi nasul, apoi degetul mic de la picior: şi după ce pipăi bine-bine, rosti pompos aceste cuvinte:

— După părerea mea, păpuşica a murit; dar dacă din nenorocire n-a murit, atunci e semn că trăieşte încă.

— Îmi pare rău adăugă Bufniţa că sunt silită să mă împotrivesc părerii Corbului, strălucitul meu prieten şi coleg; după mine. Păpuşica trăieşte; dar dacă din nefericire nu trăieşte, atunci e semn c-a murit de-a binelea.

— Dar dumneata nu zici nimic? Întrebă Zâna pe Greierul-vorbitor.

— Eu zic că un doctor prudent, când nu ştie ce spune, cel mai bun lucru ce-l are de făcut, e să tacă. De altfel păpuşica asta, nu-mi e o figură nouă o cunosc de atâta vreme!

Păpuşa, care până atunci stătuse nemişcată ca lemnul, se zvârcoli puternic, de zgâlţâi tot patul.

— Prichindelul ăsta urmă Greierele-vorbitor e un ştrengar de n-are pereche.

Pinocchio deschise ochii şi îi închise numaidecât.

— Un drac şi jumătate, un împieliţat, o haimana.

Pinocchio îşi ascunse faţa sub plapumă.

— Prichindelul ăsta e un copil neascultător, care o să-i scurteze zilele lui bietul tată-său…

În clipa aceasta răsună în odaie un scâncet înăbuşit de plâns şi de sughiţuri. Închipuiţi-vă mutra tuturor, când ridicând plapuma, băgară de seamă că cel care plângea şi sughiţa era Pinocchio.

— Când mortul plânge e semn că e pe cale să se lecuiască adăugă solemn Corbul.

— Mă doare în suflet că nu sunt de părerea ilustrului meu prieten şi coleg rosti Bufniţa – dar după mine, când mortul plânge, e semn că nici nu se gândeşte să mai moară.

XVII.

Pinocchio mănâncă zahărul, dar nu vrea să ia purgativul, însă când vede c-au venit cioclii să-l ducă, se supune. Apoi spune o minciună şi drept pedeapsă îi creşte nasul.

Îndată ce doctorii au ieşit din odaie, Zâna se apropie de Pinocchio şi după ce-i atinse fruntea băgă de seamă că era scuturat de nişte friguri grozave.

Turnă nişte prafuri albe într-un pahar cu apă şi întinzând păpuşii paharul îi spuse:

— Bea-l şi în câteva zile te vindeci.

Pinocchio se uită lung la pahar, strâmbă din gură şi întrebă cu voce miorlăită:

— E dulce ori amară?

— E amară, dar o să-ţi facă bine.

— Dacă e amară n-o beau.

— Ascultă-mă pe mine: bea-o!

— Dacă e amară, nu-mi place.

— Bea-o mai întâi şi pe urmă îţi dau o bucată de zahăr, ca să-ţi îndulceşti gura.

— Unde e bucata de zahăr?

— Uite-o, zise Zâna, scoţând o bucată de zahăr dintr-o zaharniţă de aur.

— Dă-mi întâi zahărul şi pe urmă-beau şi doctoria.
— Îmi făgăduieşti?
— Da!
Zâna îi dete bucata de zahăr şi Pinocchio după ce o ronţăi şi o înghiţi într-o clipă, zise lingându-şi buzele:
— Ce bine ar fi să fie şi doctoria dulce ca zahărul! Aş lua în toate zilele.
— Acum ţine-te de făgăduială şi bea picăturile astea de apă, c-o să-ţi facă bine.
Pinocchio, de voie de nevoie, luă în mână paharul şi îşi vârî în el vârful nasului; apoi îl duse la gură; iar îşi vârî nasul înăuntru şi zise în sfârşit:
— Prea e amară! Prea e amară! Nu pot s-o beau!
— De unde ştii, dacă nici n-ai gustat-o?
— Lasă că ştiu eu! Se cunoaşte după miros. Mai dă-mi o bucată de zahăr şi pe urmă o beau.
Zâna răbdătoare şi blândă ca o mamă, îi puse în gură încă o bucată de zahăr. Apoi îi întinse din nou paharul.
— Aşa nu pot s-o beau! Se miorlăi păpuşa, strâmbându-se mereu.
— Pentru ce?
— Pentru că mă supără perna de la picioare.
Zâna îi luă perna.
— Degeaba! Nici aşa nu pot s-o beau.
— Acum ce te mai supără?
— Nu vezi? Uşa, că nu e închisă bine.
Zâna se duse şi închise uşa odăii.
— În sfârşit, strigă Pinocchio izbucnind în plâns, doctoria asta amară, nu vreau s-o beau nu nu nu!
— Dragă băieţaşule, o să-ţi pară rău.
— Puţin îmi pasă…
— Frigurile o să te trimită pe lumea cealaltă mai iute decât îţi închipui…
— Nu-mi pasă…
— Nu ţi-e frică de moarte?

— Nu mi-e frică! Mai bine să mor decât să beau din doctoria asta nesuferită.

În clipa aceasta, uşa odăii fu dată de perete şi intrară patru iepuri negri ca cerneala, care duceau pe umeri un coşciug.

— Ce vreţi cu mine! Strigă Pinocchio, sculându-se îngrozit din pat.

— Am venit să te luăm! Răspunse iepurele cel mai mare.

— Să mă luaţi? Bine, dar eu n-am murit încă.

— Încă nu: însă nu-ţi mai rămân de trăit decât câteva clipe, pentru că te-ai încăpăţânat şi n-ai vrut să iei doctorii ca să te vindeci de friguri.

— O, Zână, Zâna mea! Începu atunci să strige păpuşica, dă-mi repede paharul. Mai repede, pentru Dumnezeu, că nu vreau să mor, nu, nu vreau să mor.

Şi înhăţând paharul cu amândouă mâinile, îl goli dintr-o înghiţitură.

— Nu face nimic! Îngânară iepurii. De rândul ăsta am făcut drumul degeaba. Şi luând iarăşi pe umeri coşciugul, ieşiră din odaie bufnind şi scrâşnind din dinţi de necaz.

Iar după câteva minute, Pinocchio sări jos din pat, însănătoşit de-a binelea pentru că trebuie să ştiţi că păpuşile de lemn se îmbolnăvesc repede dar se vindecă şi mai repede.

Zâna, când îl văzu că aleargă şi sare prin odaie vesel şi sprinten ca un cocoş, îi spuse:

— Aşadar doctoria mea ţi-a făcut bine?

— Şi încă ce bine! M-a înviat din morţi!

— Atunci de ce aştepţi să fii rugat atât?

— Vezi că noi copiii suntem toţi la fel! Mai frică ne e de doctorie decât de boală.

— Ce ruşine! Copiii ar trebui să ştie că o doctorie bună, dacă o iei la vreme, poate să te scape de boala cea mai rea şi chiar de la moarte.

— Oh! Lasă că altă dată n-o să mai aştept să fiu rugat! O să-mi aduc aminte de iepurii ăia negri, cu coşciugul pe

umeri şi atunci pun repede mâna pe pahar şi îl dau pe gât
— Acum vino aici lângă mine şi povesteşte-mi cum se face de ai încăput pe mâna tâlharilor?
— Uite cum: Păpuşarul Mănâncă-foc, îmi dădu cinci bani de aur şi îmi zise: Ia-i şi du-i tatălui tău! Şi eu, în loc de asta, m-am întâlnit pe drum cu un Vulpoi şi un Cotoi, două fiinţe foarte cumsecade, care mi-au spus: Vrei să faci o mie, două mii din banii tăi? Vino cu noi, în Câmpia Minunilor. Iar eu le răspunsei: Haidem; şi ei îmi mai spuseră: Să ne oprim niţel la hanul „La Racul Roşu” şi după miezul nopţii, pornim iar ia drum. Însă când m-am trezit, tovarăşii mei nu mai erau acolo, plecaseră de mult. Atunci am pornit şi eu în toiul nopţii şi era un întuneric de iad, aşa că mi-au ieşit în cale doi tâlhari înfofoliţi în nişte saci de cărbuni, care mi-au spus: Scoate banii; şi eu le-am răspuns: N-am de unde pentru că banii de aur îi ascunsesem sub limbă; unul din tâlhari încearcă să-mi vâre mâna în gură, însă i-am retezat-o cu dinţii şi când scuipai jos, băgai de seamă că în loc de mână, scuipasem o labă de pisică. Tâlharii s-au luat după mine, eu am rupt-o la fugă şi în sfârşit m-au ajuns, m-au spânzurat de gât în pădure, spunându-mi: Mâine o să ne întoarcem şi o să te găsim mort şi cu gura căscată, aşa că o să-ţi luăm frumuşel banii de aur pe care i-ai ascuns sub limbă.
— Şi unde sunt cei patru bani? Îl întrebă Zâna.
— I-am pierdut! Răspunse Pinocchio dar minţea pentru că îi avea în buzunar.
De-abia trântise minciuna şi nasul lui care era destul de lung, îi mai crescu de două degete.
— Şi unde i-ai pierdut?
— În pădurea din apropiere.
La această a doua minciună, nasul i se mai lungi niţel.
— Dacă i-ai pierdut în pădurea din apropiere, zise Zâna, hai să-i căutăm şi o să-i găsim: pentru că tot ce se pierde în pădurea aceasta, se găseşte.

— Ah! Acum mi-aduc aminte adăugă păpuşa încurcându-se cei patru bani nu i-am pierdut, dar fără să bag de seamă, i-am înghiţit când am băut doctoria.

La această a treia minciună, nasul i se lungi atât de tare, că bietul Piqocchio nu putea să se mai mişte din loc. Dacă se întorcea la dreapta, se lovea cu nasul de pat sau de geamurile de la fereastră, dacă se întorcea la stânga, se lovea de perete sau de uşa odăii, dacă ar fi ridicat niţel capul, i-ar fi scos ochii Zânei.

Zâna se uita la el şi râdea.

— De ce râzi? O întrebă păpuşica ruşinată şi îngrijorată de nasul acela care nu mai înceta să crească.

— Râd de minciuna pe care ai spus-o.

— De unde ştii c-am spus o minciună?

— Minciunile, băiete dragă, se cunosc uşor; ele sunt de două feluri: minciuni care au picioare scurte şi minciuni care au nasul lung: ale tale sunt din cele care au nasul lung.

Pinocchio, neştiind unde să se mai ascundă de ruşine, încercă să fugă din odaie, dar nu izbuti. Nasul îi crescuse aşa de mult că nu mai încăpea pe uşă.

XVIII.

Pinocchio se întâlneşte iarăşi cu Vulpoiul şi cu Cotoiul şi se duc împreună ca să semene cei patru bani în Câmpia Minunilor.

Cum lesne vă puteţi închipui, Zâna îl lăsă pe Pinocchio să plângă şi să urle aproape o jumătate de ceas din pricina nasului care nu-i mai încăpea pe uşă: şi l-a lăsat să plângă ca să-l înveţe minte să se lase de năravul de a spune minciuni, cel mai urât năravul ce-l pot avea copiii. Dar când îl văzu tras la faţă şi cu ochii ieşiţi din cap de bocet, i se făcu milă de el şi bătu din palme. La semnul acesta, intrară în odaie prin fereastră mii şi mii de păsărele care, aşezându-se pe nasul lui Pinocchio, începură să i-l ciugule şi i l-au ciugulit aşa de bine încât peste câteva minute, nasul nesfârşit de lung al păpuşii, îşi căpătă iarăşi mărimea obişnuită.

— Ce bună eşti, Zâna mea, zise păpuşica, ştergându-şi lacrimile şi ce mult te iubesc!

— Şi eu te iubesc, răspunse Zâna şi dacă vrei să rămâi cu mine, tu mi-ai fi frăţior şi eu ţie surioară.

— Aş rămâne bucuros dar bietul tata?

— Am îngrijit eu şi de asta. Tatăl tău a şi fost înştiinţat: şi până să se înnopteze, soseşte.

— Adevărat? Strigă Pinocchio sărind în sus de bucurie. Dacă-i aşa, Zânişoară dragă, lasă-mă să-i ies înainte. Ard de dorinţa să-l strâng în braţe pe bietul bătrân, care a suferit atât din pricina mea!

— Du-te, dar bagă de seamă să nu te rătăceşti. Apucă pe poteca din pădure şi sunt sigură c-o să-l întâlneşti.

Pinocchio porni: şi de-abia intrat în pădure, începu săi alerge ca o căprioară. Dar când ajunse în dreptul Stejarului-uriaş, se opri în loc, pentru că i se păruse c-a zărit mişcare printre copaci. Într-adevăr pe cine credeţi că văzu în mijlocul drumului? Pe Vulpoi şi pe Cotoi, adică pe cei doi tovarăşi de călătorie cu care poposise la hanul „La Racul Roşu”.

— Uite-l pe Pinocchio! Strigă Vulpoiul, îmbrăţişându-l şi sărutându-l. Ce cauţi pe aici?

— Ce cauţi pe aici? Repetă Cotoiul.

— E o poveste lungă răspunse păpuşica şi o să v-o spun pe îndelete. Ştiţi că alaltăieri noaptea când m-aţi lăsat singur la han, mi-au ieşit tâlharii în cale?

— Tâlharii? Bietul băiat! Şi ce voiau cu tine?

— Voiau să-mi fure banii.

— Ticăloşii! Zise Vulpoiul.

— Nelegiuiţii! Adăugă Cotoiul.

— Dar am luat-o la fugă urmă să spună păpuşica şi ei s-au luat după mine, până când m-au ajuns şi m-au spânzurat de craca stejarului de colo.

Şi Pinocchio arată spre Stejarul-uriaş, care era la doi paşi de ei.

— S-a mai pomenit aşa ceva? Zise Vulpoiul. În ce lume trăim! Ce să mai zicem atunci noi ăştia oameni cumsecade?

Pe când vorbeau astfel, Pinocchio băgă de seamă că pisoiul era şchiop de piciorul drept de dinainte, pentru că îi lipsea toată laba cu gheare cu tot: asta îl făcu să întrebe:

— Unde ţi-e laba?

Cotoiul vru să răspundă ceva, dar se încurcă. Atunci Vulpoiul zise repede:

— Pisoiul e cam ruşinos şi de aceea tace. O să răspund eu în locul lui. Acum un ceas ne-am întâlnit în cale cu un lup, aproape leşinat de foame, care ne-a cerut ceva de pomană. Şi cum n-aveam nici un os de peşte măcar, ce a făcut prietenul meu, care are o inimă de aur? Şi-a smuls cu dinţii o labă de la picioarele de dinainte şi a aruncat-o bietului lup, ca să-şi astâmpere foamea.

Şi zicând acestea, Vulpoiul îşi şterse o lacrimă. Pinocchio, înduioşându-se şi el, se apropie de Cotoi şi îi şopti la ureche:

— Dacă toate pisicile ar semăna cu tine, ferice de şoareci!

— Şi acum ia spune, ce cauţi prin locurile astea? Întrebă Vulpoiul pe păpuşă.

— Aştept pe tata, care trebuie să sosească dintr-o clipă într-alta.

— Dar banii tăi de aur?

— Îi am în buzunar, afară de unul pe care l-am cheltuit la hanul „La Racu Roşu”.

— Şi când te gândeşti că, în loc de patru bani, ar putea să se facă mâine o mie, două mii chiar. De ce nu m-asculţi pe mine? De ce nu mergi să-i semeni în Câmpia Minunilor?

— Astăzi nu pot: o să mă duc în altă zi.

— În altă zi o să fie târziu! Zise Vulpoiul.

— Pentru ce?

— Pentru că acea câmpie a fost cumpărată de un boier mare şi de mâine încolo nu mai dă voie să se semene bani.

— E departe de aici Câmpia Minunilor?

— Să tot fie cam doi kilometri. Vrei să vii cu noi? Într-o jumătate de ceas am ajuns: semeni numaidecât banii şi

după câteva minute culegi două mii, aşa că diseară te întorci acasă cu buzunarele doldora. Vrei să mergi cu noi?

Pinocchio se codi puţin până să răspundă, deoarece îşi aduse aminte de Zâna cea drăguţă, de bătrânul Geppetto şi de prevestirile Greieraşului-vorbitor; dar la urma urmei a făcut şi el ca toţi copiii fără un pic de judecată şi fără inimă: dădu din cap şi spuse Vulpoiului şi Cotoiului:

— Atunci fie, merg cu voi.

Şi porniră.

După ce-au umblat cale de o jumătate de zi, ajunseră într-un oraş care se cheamă Azilul nătărăilor. De-abia intrară în oraş şi Pinocchio văzu toate străzile pline de câini numai pielea şi oasele de ei, oi tunse care tremurau de frig, găini fără creastă şi fără barbeţi, care cereau de pomană o boabă de porumb, fluturi mari care nu mai puteau să zboare pentru că-şi vânduseră aripile lor frumoase şi colorate, păuni ciunti de coadă, cărora le era ruşine să apară aşa în lume şi fazani care mergeau agale, trişti, jelindu-şi strălucitoarele lor pene de aur şi de argint, acum pierdute pentru vecii vecilor.

În mijlocul acestor lepădaţi ai sorţii, trecea din când în când câte-o trăsurică mândră şi în ea, ori o vulpe, ori o gaiţă hoaţă, ori vreo altă pasăre de pradă.

— Dar Câmpia Minunilor unde e? Întrebă Pinocchio.

— E aici la doi paşi.

După aceea, ieşind din oraş, se opriră într-o câmpie singuratică ce nu se deosebea cu nimic de celelalte câmpii.

— Am ajuns spuse păpuşii Vulpoiul acum aşează-te jos, sapă cu mâinile o gropiţă şi pune înăuntru cei patru galbeni.

Pinocchio se supuse. Sapă groapa, puse înăuntru banii ce-i mai rămăseseră şi apoi o astupă cu pământ.

— Acum, zise Vulpoiul, du-te la izvorul de colo, umple o cană cu apă şi stropeşte locul unde ai semănat.

Pinocchio se duse la izvor şi cum n-avea cană, îşi scoase un pantof din picior, îl umplu cu apă şi udă pământul unde

săpase groapa. Apoi întrebă:

— Ce mai e de făcut?

— Nimic, răspunse Vulpea, acum putem să mergem. Tu întoarce-te peste douăzeci de minute şi o să găseşti pomul crescut şi cu crăcile încărcate d bani.

Biata păpuşă, nebună de bucurie, mulţumii din inimă Vulpoiului şi Cotoiului şi le făgădui o răsplată împărătească.

— Nu vrem nici o răsplată! Răspunseră cei doi ticăloşi. Noi suntem fericiţi că te-am învăţat cum să te îmbogăţeşti fără trudă.

Şi zicând acestea îşi luară rămas bun de la Pinocchio şi urându-i rod îmbelşugat îşi văzură de drum.

XIX.

Lui Pinocchio i se fură galbenii de aur şi drept pedeapsă primeşte patru luni de închisoare.

Pinocchio întorcându-se în oraş, începu să numere secundele una câte una; şi când i se păru c-a sosit ceasul, porni pe drumul care ducea în Câmpia minunilor.

Pe când mergea cu pas grăbit, inima îi bătea cu putere şi făcea tic-tac-tic-tac, ca un ceasornic de perete iar el îşi zicea în gând:

Ce ar fi să găsesc în copac în loc de o mie, două mii de galbeni? Ori în loc de două mii, cinci mii? Sau în loc de cinci mii, o sută de mii? Oh! Ce boier mare m-aş mai face! Aş vrea să am un palat măreţ, o mie de cai de lemn şi o mie de grajduri, o pivniţă încărcată cu vinurile cele mai scumpe şi o cofetărie plină de prăjituri, de bomboane, de ciocolată şi de tot felul de lichioruri.

Şi tot aiurind aşa, ajunse aproape de câmpie şi se opri în loc ca să se uite dacă nu cumva se zăreşte vreun pom cu crăcile încărcate de bani, dar nu văzu nimic. Mai merse câţiva paşi, tot nimic intră în câmpie se duse chiar lângă groapa unde-şi semănase banii şi tot nimic! Atunci căzu pe gânduri şi uitând regulile bunei-cuviinţe, scoase o mână din buzunar şi se scarpină zdravăn în cap.

În vremea aceasta i se păru că-i râde cineva în ureche; şi când se întoarse, văzu pe craca unui copac un papagal mare, care-şi scărpina puţinii fulgi de pe el!

— De ce râzi? Îl întrebă Pinocchio arţăgos.

— Râd pentru că pe când mă scărpinam m-am gâdilat sub aripi.

Păpuşa nu răspunse. Se duse la gârlă şi umplându-şi pantoful cu apă, se puse din nou să stropească pământul care acoperea bănuţii lui de aur.

Iată însă că un alt hohot de râs şi mai obraznic decât cel dintâi, răsună în singurătatea tăcută a câmpiei.

— În sfârşit, strigă Pinocchio scos din fire, aş putea să ştiu, papagal împieliţat, pentru ce râzi.

— Râd de toţi gugumanii, care cred în toate prostiile şi se lasă să fie traşi pe sfoară de unii mai vicleni decât dânşii.

— Vorbeşti poate de mine?

— Da, vorbesc de tine, sărmane Pinocchio, de tine, care eşti aşa de neghiob încât ai crezut că banii se pot semăna în pământ, cum s-ar semăna fasolea ori dovlecii. Şi eu am crezut odată, însă azi văd bine că rău am făcut. Astăzi, (dar este cam târziu!) m-am învăţat minte că pentru ca să pui deoparte un ban, doi, trebuie să-i câştigi ori prin munca mâinilor, ori prin a creierului.

— Nu te înţeleg! Spuse păpuşa, care începuse să tremure de frică.

— Ai răbdare! O să te lămuresc numaidecât, adaugă papagalul. Află că, pe când tu erai în oraş, Vulpoiul şi Cotoiul s-au întors aici în câmpie; au dezgropat banii şi s-au făcut nevăzuţi. Acum prinde-i dacă poţi.

Pinocchio rămase cu gura căscată şi nevrând să dea crezământ cuvintelor papagalului, începu cu mâinile şi cu unghiile să sape pământul pe care-l stropise cu apă. Şi sapă şi sapă şi sapă, până când făcu o groapă adâncă de ar fi încăput în ea o şiră de paie, dar banii i-ai de unde nu-s.

Nebun de deznădejde, alergă degrabă în oraş şi se duse drept la tribunal, ca să-i dea pe mâna judecătorului pe cei

doi pungaşi care îl jefuiseră.

Judecătorul era un maimuţoi din neamul gorilelor; un maimuţoi bătrân şi cu înfăţişarea serioasă, din pricina vârstei lui înaintate, a bărbii lui albe şi mai cu seamă din pricina ochelarilor lui de aur, fără geam, pe care era silit să-i poarte întruna, din cauză că suferea de o umflătură de ochi, care îl chinuia de câţiva ani de zile.

Pinocchio, în faţa judecătorului povesti din fir în păr ticăloasa întâmplare, a cărui jertfă căzuse, spuse numele, prenumele şi semnalmentele tâlharilor şi sfârşi cerând să i se facă dreptate.

Judecătorul îl ascultă cu multă bunăvoinţă, luă parte şi el la povestire, se înduioşa şi îşi şterse chiar o lacrimă şi când păpuşica isprăvi ce avea de spus, întinse mâna şi sună din clopoţel.

La sunetul clopoţelului se iviră în grabă doi câini „mopşi” îmbrăcaţi în uniformă de jandarmi.

Judecătorul, arătând jandarmilor pe Pinocchio le spuse:

— Nenorocitul ăsta a fost jefuit de patru galbeni de aur, luaţi-l şi băgaţi-l la închisoare.

Păpuşica, auzind această sentinţă nedreaptă, rămase înlemnită şi voia să protesteze, dar jandarmii, care n-aveau vreme de pierdut, îi astupară gura şi o duseră n carceră.

O ţinură închisă patru luni patru luni care păreau că nu se mai sfârşesc şi ar fi stat şi mai mult dacă nu s-ar fi întâmplat un eveniment fericit.

Trebuie să ştiţi că tânărul împărat care domnea peste oraşul Azilul nătărăilor, biruindu-şi într-un război duşmanii, porunci să se dea serbări mari pentru popor, cu luminaţii de artificii, focuri bengale, alergări de biciclete şi în semn de bucurie şi mai mare, dădu poruncă să se deschidă uşile temniţelor şi toţi tâlharii să fie eliberaţi.

— Dacă le dă drumul la toţi, să-mi dea şi mie, spuse Pinocchio temnicerului.

— Dumitale nu, răspunse temnicerul, pentru că nu faci parte dintre ei.

— Ba să mă ierţi dumneata, îngână Pinocchio şi eu sunt tâlhar.

— Atunci se schimbă lucrurile, spuse temnicerul şi scoţându-şi cu respect şapca şi salutându-l, îi deschise uşa carcerii şi îl lăsă ca să plece.

XX.

Eliberat din închisoare, Pinocchio vrea să se întoarcă spre locuinţa Zânei, dar în drum întâlneşte un Şarpe îngrozitor şi e prins într-o cursă de dihori.

Închipuiţi-vă bucuria păpuşii, când se văzu liberă. Fără să mai stea pe gânduri, ieşi repede din oraş şi apucă pe drumul care ducea la căsuţa Zânei.

Din pricina timpului ploios, drumul se făcuse ca terciul şi înota în noroi până la genunchi.

Dar păpuşa nu se dădea bătută.

Chinuit de dorul să-l vadă cât mai repede pe tatăl său şi pe surioara lui cu părul bălai, Pinocchio alerga sprinten ca un câine de vânătoare şi puţin îi păsa că noroiul îl stropea în obraz. Fugea mereu zicându-şi în gând:

Câte necazuri n-au dat peste mine! Aşa îmi trebuie, pentru că sunt o păpuşă încăpăţânată şi neascultătoare. Toate le fac după capul meu, fără să ascult de cei care mă învaţă de bine şi care au de o mie de ori mai multă judecată decât mine! Dar de rândul ăsta m-am hotărât să mă schimb şi să mă fac băiat de treabă şi ascultător! Cu atât mai mult cu cât am băgat de seamă că atunci când copiii n-ascultă, o nimeresc întotdeauna rău, niciodată nu se întâmplă cum visează ei. Dar tata m-o fi aşteptat oare? L-oi găsi eu la locuinţa Zânei? De atâta vreme, bietul unchiaş, nu m-a văzut! Am să-l înăbuş cu mângâierile şi îmbrăţişările mele. Dar Zâna o să mă ierte că m-am purtat aşa de rău? Şi când mă gândesc c-am găsit la dânsa atâta bunătate şi atâta îngrijire drăgăstoasă. Numai ei îi datorez minunea că mai sunt încă în viaţă! S-a mai văzut un copil mai nerecunoscător şi mai lipsit de inimă decât mine?

Pe când cugeta astfel, se opri deodată îngrozit şi se dădu cu patru paşi înapoi.

Ce văzuse?

Un Şarpe mare, întins de-a curmezişul drumului, care avea pielea verde, ochii de foc şi prin coada lui ascuţită ieşea fum ca dintr-un coş.

Nu e cu putinţă să descriem frica păpuşii care depărtându-se la vreo jumătate de kilometru, se aşează pe o movija de pietriş, aşteptând ca Şarpele să plece să-şi vadă de treaba lui şi să elibereze calea trecătorilor.

Aşteptă un ceas, două, trei, însă Şarpele nu se mişca din loc şi tocmai de acolo i se vedea scânteierea ochilor lui de foc şi coloana de fum care îi ieşea prin vârful cozii.

Atunci Pinocchio, luându-şi inima în dinţi, se apropie la câţiva paşi şi cu grai dulce, stăruitor şi subţirel, spuse şarpelui:

— Iartă-mă, domnule Şarpe, dar eşti aşa de bun să te dai niţel la o parte şi să mă laşi să trec?

Ca şi cum ar fi vorbit pământului.

Începu din nou cu acelaşi glas subţirel:

— Trebuie să ştii, domnule Şarpe, că mă duc spre casă unde mă aşteaptă tata de atâta amar de vreme!… Îmi dai voie să-mi văd de drum?

Aşteptă un răspuns la întrebarea lui, dar de răspuns nici vorbă ceva mai mult, Şarpele, care până atunci păruse îndârjit şi plin de viaţă, se făcu deodată nemişcat şi aproape amorţit. Ochii i se închiseră, iar din coadă nu-i mai ieşea fum.

— Oare să fi murit? Zise Pinocchio, frecându-şi mâinile de bucurie; şi fără să mai stea la gânduri, se pregătea să sară peste el, ca să treacă de cealaltă parte a drumului. Dar nici n-apucase să mişte piciorul şi deodată şarpele se ridică, iar păpuşa, dându-se îndărăt, se împiedică şi căzu la pământ.

Şi căzu aşa de rău, că rămase cu capul îngropat în mijlocul drumului şi cu picioarele în sus.

La vederea păpuşii, care dădea din picioare şi se zvârcolea ca un peşte în undiţă, Şarpele începu să râdă şi râse, râse, aşa de tare, încât de prea mult râs îi plesni o vână în piept şi muri pe loc.

Atunci Pinocchio începu să alerge ca să ajungă la locuinţa Zânei până nu se înnoptează. Dar pe drum, nemaiputându-şi stăpâni foamea care-l chinuia, sări sub o boltă de viţă din apropiere ca să culeagă câţiva ciorchini de struguri.

Mai bine s-ar fi lipsit!

Abia ajuns sub boltă, crac.

Simţi că i se prind picioarele între două fiare ascuţite, care îl făcură să vadă stele verzi.

Biata păpuşică fusese prinsă într-o capcană pe care ţăranii o întinseseră acolo ca să prindă dihorii, care de câtăva vreme mâncau puii de găină.

XXI.

Pe Pinocchio îl prinde un ţăran, care îl pune în locul unui câine să păzească un coteţ de păsări.

Pinocchio, după cum lesne vă puteţi închipui, începu să plângă, să strige, să cheme într-ajutor; dar toate fură în zadar, deoarece prin apropiere nu se vedea nici urmă de casă, iar pe drum nu trecea ţipenie de om.

Se înnoptase.

Fie de durerile ce-i pricinuia strânsura capcanei, fie de spaima că se găseşte singur şi pe întuneric în mijlocul câmpului, păpuşica era cât pe-aci să leşine, când deodată, văzând că-i trece pe deasupra capului un licurici, îl strigă şi îi zise:

— O, Licuriciule dragă, ai milă de mine şi scapă-mă de chinul ăsta.

— Bietul băiat! Răspunse Licuriciul, oprindu-se înduioşat să-l privească. Cum se face că ţi-ai prins picioarele între fiarele astea încleştate?

— Am intrat în boltă ca să culeg un ciorchine, doi, de struguri, şi…

— Strugurii erau ai tăi?

— Nu.
— Cine te-a învăţat să iei ce nu e al tău?
— Mi-era foame…
— Foamea, dragă băiete, nu e un motiv să iei lucrul altuia.
— Adevărat, ai dreptate! Strigă păpuşa plângând, dar altă dată n-am să mai fac.

Convorbirea lor fu întreruptă de un zgomot de paşi, care se apropiau. Era stăpânul viei care venea în vârful picioarelor să vadă dacă nu cumva vreuna din dihăniile care îi mănâncă puii noaptea, nu s-a prins în capcană.

Şi mirarea lui fu nespusă când, scoţând felinarul de sub haină, văzu că în loc de un dihor, fusese prins un copil.

— Ah! Tâlharule! Strigă ţăranul înfuriat, care va să zică tu îmi furi găinile?
— Nu eu, nu eu! Strigă Pinocchio, ptârigând. Am intrat în boltă ca să culeg doi ciorchini de struguri!
— Cine fură struguri, fură şi găinile. Lasă că ţi-arăt eu ţie, să mă ţii minte.

Şi deschizând capcana, luă păpuşa în braţe şi o duse acasă ca şi cum ar fi dus un miel de lapte.

Ajuns în bătătură, îl trânti jos şi punându-i un picior în gât, îi spuse:

— E târziu şi mă duc să mă culc. Ne răfuim noi mâine. Şi deoarece mi-a murit chiar azi câinele care mă păzea noaptea, să faci bunătate să-i iei locul. O să fii câinele meu de pază.

Zis şi făcut, îi atârnă de gât o zgardă ţintuită în cuie de aramă şi o strânse bine ca să nu-i iasă de pe cap. De zgardă era legat un lanţ lung de fier; iar lanţul era înţepenit de zid.

— Dacă la noapte o ploua zise ţăranul poţi să te culci în coteţul ăsta de lemn înăuntru sunt aşternute paiele pe care s-a odihnit bietul meu câine timp de patru ani şi ascute-ţi bine urechile: dacă din păcate vin hoţii, să latri.

După aceea, ţăranul intră în casă închizând uşa cu zăvorul, iar bietul Pinocchio rămase în bătătură mai mult mort decât viu, din pricina frigului, a foamei şi a urâtului. Şi din când în

când, vârându-şi mâinile furios sub zgarda care îl strângea de beregată, spunea plângând:

— Frumos îmi şade, n-am ce zice! Aşa îmi trebuie. Am vrut să fac pe încăpăţânatul, pe haimanaua, m-am luat după toţi derbedeii, de aceea mi Se întâmplă tot felul de necazuri. Dacă aş fi fost un băiat cuminte ca atâţia alţii, dacă mi-ar fi plăcut să învăţ şi să muncesc, dacă n-aş fi fugit de acasă de la tata, n-aş fi acum aici, în mijlocul câmpului, să fac pe câinele de pază la casa unui ţăran. Oh! Dacă m-aş mai naşte o dată! Acum însă e prea târziu şi trebuie să rabd!

După ce îşi descarcă astfel sufletul, intră în cuşcă şi se culcă.

XXII.

Pinocchio prinde pe hoţi şi drept răsplată că a fost credincios este pus în libertate.

Trecuseră două ceasuri de când dormea adânc şi iată că aproape de miezul nopţii fu deşteptat de un murmur de glasuri ciudate, care i se părea că vine din văzduh. Scoţând vârful nasului din cuşcă, văzu adunate la sfat patru dihănii negre care semănau cu pisicile. Dar nu erau pisici, erau nevăstuici, animale mâncătoare de carne, care umblă după ouă şi după pui de găină.

Unul din aceşti dihori, despărţindu-se de ceilalţi tovarăşi se duse la uşa coteţului şi zise încetişor:

— Bună seara, Melampo.

— Pe mine nu mă cheamă Melampo răspunse păpuşica.

— Dar atunci cine eşti?

— Pinocchio.

— Şi ce faci aici?

— Fac pe câinele de pază.

— Dar Melampo unde e? Unde e câinele care locuia în cuşca asta?

— A murit azi dimineaţă.

— A murit? Săracul de el! Era aşa de blând! Însă când mă uit bine la tine şi tu îmi pari un câine de ispravă.

— Te rog să mă ierţi, dar eu nu sunt câine!

— Atunci ce eşti?
— O păpuşica.
— Şi faci pe câinele de pază?
— Cum vezi, asta drept pedeapsă!
— Ei bine, aş vrea să fac cu tine o învoială, cum făceam şi cu Melampo şi o să fii mulţumit.
— Ce învoială?
— Noi o să venim o dată pe săptămână, ca şi până acum, să vizităm noaptea coteţul de unde o să furăm opt găini. Din găinile astea, şapte le mâncăm noi şi una ţi-o dăm ţie, cu condiţia, bineînţeles, să te prefaci că dormi şi să nu-ţi vină poftă să latri şi să-ţi deştepţi stăpânul.
— Aşa făcea Melampo? Întrebă păpuşica.
— Aşa făcea şi ne înţelegeam de minune. Prin urmare dormi în pace şi n-avea nici o grijă că înainte de a pleca o să-ţi lăsăm în cuşcă o găină grasă şi durdulie pentru prânzul de mâine. Ne-am înţeles?
— Da, da, vezi bine! Răspunse Pinocchio şi clătină din cap în chip ameninţător ca şi cum ar fi vrut să zică: O să vorbim noi îndată!
Când cei patru dihori se crezură siguri de învoiala făcută, se duseră întinşi spre coteţul găinior care era aproape de cuşca lui Pinocchio şi după ce deschiseră cu unghiile portiţa de lemn, care închidea intrarea, se repeziră înăuntru unul după altul. Dar n-apucară să intre bine şi simţiră că se închide uşa după dânşii.
Cel care o închise era Pinocchio cel credincios, care nu s-a mulţumit numai c-a închis-o şi mai puse în dreptul ei un bolovan mare, ca s-o înţepenească bine şi începu să latre. Şi lătrând întocmai ca un câine de pază, făcea din gură: ham, ham, ham, ham.
La auzul lătratului, ţăranul sări din pat şi luând puşca şi deschizând fereastra, întrebă:
— Cine e acolo?
— Hoţii! Răspunse Pinocchio.
— Unde sunt?

— În coteţ.
— Vin acum.
Şi într-adevăr într-o clipă, ţăranul sosi, intră repede în coteţ şi după ce prinse şi vârî într-un sac pe cei patru dihori, le zise nespus de mulţumit:
— În sfârşit am pus mâna pe voi! Aş putea să mă răzbun, însă nu sunt aşa de mişel. Mă mulţumesc numai să vă duc mâine la birtul din comuna vecină, care o să vă gătească repede cu bulion de pătlăgele roşii. Nu meritaţi atâta cinste, dar oamenii cumsecade ca mine nu se uită la asemenea fleacuri!
Apoi, apropiindu-se de Pinocchio, începu să-l mângâie şi printre altele îl întrebă:
— Cum se face c-ai descoperit pe tâlharii ăştia tuspatru? Şi când te gândeşti că Melampo, credinciosul meu Melampo, nu băgase nimic de seamă!
Păpuşica ar fi putut prea bine să povestească tot ce ştia, ar fi putut, adică, să povestească învoielile ruşinoase dintre câine şi dihori dar aducându-şi aminte că Melampo murise, îşi zise în gând: La ce bun să învinuieşti morţii? Morţii sunt morţi şi cel mai bun lucru ce putem face pentru dânşii e să-i lăsăm să doarmă în pace!
— Când au intrat dihorii în curte, erai treaz ori dormeai? Mai îl întrebă ţăranul.
— Dormeam, răspunse Pinocchio, însă dihorii m-au deşteptat cu gălăgia lor, ba unul din ei a venit până la uşă şi mi-a spus: „Dacă făgăduieşti că n-o să latri şi n-ai să deştepţi pe stăpânul tău, o să-ţi dăruim o găină grasă şi durdulie”, înţelegi? Să îndrăznească să-mi facă mie o asemenea propunere! Pentru că trebuie să ştii că sunt o păpuşă care o fi având toate cususrurile din lume, dar n-am pe acela de a şovăi şi de a-mi da coate cu persoanele necinstite.
— Bravo băiat! Strigă ţăranul, bătându-l pe umeri. Aceste simţăminte îţi fac mare cinste şi ca să-ţi dovedesc

nemărginita mea recunoştinţă, îţi dau drumul să te întorci acasă.

Şi îi scoase zgarda.

XXIII.

Pinocchio deplânge moartea Fetiţei cu părul bălai, apoi găseşte un Porumbel care îl duce pe ţărmul mării şi de acolo se aruncă în apă ca să vină în ajutorul tatălui său Geppetto.

De-abia scăpă Pinocchio de povara umilitoare a zgardei din jurul gâtului şi începu să alerge peste câmp şi nu se mai opri deloc până nu ajunse în drumul mare, care trebuia să-l ducă drept la locuinţa Zânei.

Ajuns în drumul cel mare, se uită de jur-împrejur şi văzu cu och. Iul liber, pădurea unde întâlnise Vulpoiul şi Cotoiul, văzu printre copaci, înălţându-se vârful Stejarului uriaş, unde fusese spânzurat de gât, dar nici încoace, nici încolo, nu-i fu cu putinţă să zărească locuinţa Fetiţei frumoase cu părul bălai.

Atunci avu deodată un presentiment trist şi începând să alerge cu câtă putere îi mai rămăsese în picioare, se pomeni peste câteva clipe în livada unde se ridica odinioară căsuţa cea albă. Dar căsuţa nu mai era acolo. În. Locul ei se afla o lespede de marmură, pe care erau scrise cu litere de tipar, aceste rânduri sfâşietoare:

AICI ZACE FETIŢA CU PĂRUL BĂLAI.

MOARTĂ DE DURERE.

PENTRU CĂ A FOST PĂRĂSITĂ.

DE FRĂŢIORUL EI PINOCCHIO.

Cum a rămas păpuşa, după ce a silabisit acele cuvinte, vă las să vă închipuiţi voi singuri. Căzu grămadă la pământ şi acoperind cu mii de sărutări marmura mortuară, izbucni într-un nesfârşit hohot de plâns. Plânse toată noaptea şi dimineaţa următoare, când se ivise ziua, el tot plângea, măcar că în ochi nu mai avea un pic de lacrimi iar strigătele şi tânguirile lui erau aşa de sfâşietoare şi triste, încât toate văile dimprejur le repetau ecoul. Şi plângând spunea:

— O, Zâna mea dragă, pentru ce ai murit? Pentru ce n-am murit eu în locul tău, eu, care sunt atât de rău, pe când tu erai aşa de bună? Şi tata unde o fi? O, Zâna mea dulce, spune-mi unde pot să-l găsesc, ca să rămân veşnic lângă el şi să nu-l mai părăsesc niciodată! Niciodată! Niciodată! O, Zâna mea scumpă, spune-mi că nu e adevărat c-ai murit! Dacă într-adevăr mă iubeşti. Dacă-ţi iubeşti frăţiorul, învie, trăieşte iarăşi ca altădată! Nu te doare că mă vezi singur, părăsit de toţi? Dacă mă prind hoţii iar o să mă spânzure de craca Stejarului… Atunci o să mor de-a binelea. Ce vrei să mă fac singur pe lume? Acum când te-am pierdut pe tine şi pe tata, cine o să-mi mai dea de mâncare? Unde o să dorm noaptea! Cine o să-mi mai facă haine? Oh! Ar fi mai bine, de o mie de ori mai bine, dacă aş muri şi eu! Da, vreau să mor! Ih! Ih! Ih!

Şi pe când se tânguia astfel, încercă să-şi smulgă părul din cap, dar părul lui fiind de lemn, n-avu de ce să apuce.

În vremea aceasta, trecu pe deasupra un Porumbel uriaş, care oprindu-se din zbor, dar cu aripile tot întinse, îi strigă din înălţimea văzduhului:

— Ascultă băietele, ce faci acolo jos?

— Nu vezi ce fac? Plâng! Răspunse Pinocchio ridicând capul şi ştergându-şi ochii cu mâneca de la haină.

— Ia spune-mi, adăugă Porumbelul, nu cumva cunoşti printre prietenii tăi, o păpuşă pe care o cheamă Pinocchio?

— Pinocchio? Ce ai spus? Pinocchio? Repetă păpuşica sărind în picioare. Pinocchio sunt eu.

Porumbelul auzind aceasta, coborî numaidecât şi se aşează pe pământ. Era mai mare decât un curcan.

— Atunci cunoşti şi pe Geppetto? Întrebă el pe păpuşica.

— Dacă îl cunosc! Dar mi-e tată! Ţi-a vorbit de mine! Mă duci la el? Trăieşte? Răspunde, fie-ţi milă, trăieşte?

— L-am lăsat acum trei zile pe malul mării.

— Ce făcea?

— Îşi cioplea singur o luntrişoară, ca să treacă peste ocean. Bietul bătrân, de mai bine de patru luni de când

colindă lumea ca să te caute şi neputându-te găsi, s-a hotărât să treacă în ţările depărtate din lumea nouă ca să te caute şi acolo.

— E departe de aici până la malul mării? Întrebă Pinocchio înduioşat.

— Peste o mie de kilometri.

— O mie de kilometri? O, Porumbelule drag, ce bine ar fi să am aripi ca tine!

— Dacă vrei să mergi, te duc eu.

— Cum?

— Încaleci pe spinarea mea. Eşti greu?

— Greu? Dimpotrivă. Sunt uşor ca frunza.

Şi, fără vorbă multă, Pinocchio sări în spinarea Porumbelului şi punându-şi un picior într-o parte şi unul în cealaltă, cum fac călăreţii, strigă plin de mulţumire:

— Zboară, zboară, căluţule, că ard de dorinţă s-ajung cât mai repede!

Porumbelul, întinse aripile şi peste câteva clipe zburase atât de sus că aproape atingea norii. Ajuns la înălţimea aceea ameţitoare, Pinocchio fu curios să se uite în jos, dar l-a apucat o frică şi o ameţeală aşa de mare, încât ca să nu se pomenească răsturnat, îşi încleştă braţele de gâtul calului său înaripat.

Zburară toată ziua. Către seară, Porumbelul îi spuse:

— Tare mi-e sete!

— Iar mie tare mi-e foame! Adăugă Pinocchio.

— Să ne oprim niţel lângă porumbarul ăsta şi pe urmă o pornim iarăşi la drum ca s-ajungem mâine în revărsatul zorilor pe ţărmul mării.

Intrară într-un porumbar, unde nu era decât o doniţă plină cu apă şi un coşuleţ plin cu mazăre.

Păpuşica, toată viaţa, nu putuse să sufere mazărea. Numai când o vedea îi şi venea rău, îl apuca stomacul, dar în seara aceea a mâncat ca un lup şi după ce o isprăvi, se întoarse către Porumbel şi îi spuse:

— N-aş fi crezut niciodată ca mazărea să fie aşa de bună!

— Trebuie să înveţi, dragă băiete, răspunse Porumbelul, că atunci când ţi-e foame şi n-ai altceva de mâncat, chiar şi mazărea este gustoasă! Foamea nu cunoaşte mofturi sau nazuri!

Pinocchio încalecă iarăşi pe spinarea Porumbelului, porniră la drum şi du-te! A doua zi dimineaţa ajunseră pe ţărmul mării.

Porumbelul puse jos păpuşa şi nevrând să aştepte mulţumiri pentru fapta bună ce făcuse, îşi luă zborul înapoi şi se făcu nevăzut.

Pe ţărm era o grămadă de lume, care ţipa şi dădea din mâini, uitându-se în largul mării.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă Pinocchio pe o babă.

— Ce să se întâmple? Un biet tată, care şi-a pierdut copilul, s-a suit într-b luntre ca să treacă oceanul să-l caute, însă astăzi marea e furioasă, aşa că luntrea e gata să se scufunde.

— Unde e luntrea?

— Uite-o colo, în dreptul degetului meu, răspunse baba, arătând o luntre care, de leparte părea cât o coajă de nucă şi în ea un om mic, mititel.

Pinocchio îşi aruncă privirea acolo şi după ce s-a uitat bine, scoase un ţipăt ascuţit.

— Acolo e tata! Acolo e tata!

În vremea aceasta, luntrea izbită de furia furtunii aici apărea printre valuri, aici părea să se răstoarne, iar Pinocchio, din vârful unei stânci înalte, nu mai sfârşea chemându-şi tăticul pe nume şi făcându-i semne cu mâna, cu batista şi chiar cu şapca din cap.

Părea că Geppetto, măcar că era departe de ţărm, îşi recunoscuse băiatul, pentru că îşi scoase şapca şi el şi îl salută, iar prin tot felul de semne din mâini, îi lăsa să înţeleagă că s-ar întoarce bucuros, dar că marea era furioasă şi îl împiedica să vâslească pentru ca să se apropie de mal.

Deodată, se năpusti un val năprasnic şi luntrea se făcu nevăzută. Aşteptară s-o mai vadă apărând, dar luntrea nu se mai ivi.

— Bietul unchiaş, spuseră atunci pescarii care se adunaseră pe mal şi îngânând încet o rugăciune se îndreptară către casele lor.

Iată însă că auziră un ţipăt deznădăjduit şi uitându-se înapoi văzură un copil care, din vârful unei stânci se aruncase în mare strigând:

— Vreau să-l salvez pe tata!

Pinocchio, fiind de lemn, plutea deasupra apei şi înota ca un peşte. Aici îl vedeai dispărând în apă, luat de furia valurilor, dincolo îl vedeai apărându-i, ba un picior, ba o mână, la o mare depărtare de mal. În cele din urmă fu pierdut din ochi şi nu l-au mai văzut.

— Bietul băiat! Spuseră atunci pescarii, care se adunaseră pe mal şi îngânând încet o rugăciune, se întoarseră pe la casele lor.

XXIV.

Pinocchio soseşte în „Insula Albinelor harnice” şi o regăseşte pe Zână.

Pinocchio, însufleţit de nădejdea de a ajunge la vreme ca să-l scape pe bietul său tată, înotă toată noaptea.

Şi ce noapte îngrozitoare! Turna cu găleata, bătea grindina, tuna groaznic şi fulgere scăpărau, de părea că e ziuă.

Spre dimineaţă, izbuti să vadă nu tocmai departe o bucată lungă de pământ. Era o insulă în mijlocul mării.

Începu să facă sforţări disperate ca s-ajungă la mal, dar în zadar. Valurile legănându-se furioase, îl purtau în voia lor ca pe un fir de pai. În sfârşit, spre norocul lui, veni un val cu atâta furie, încât îl aruncă dintr-o dată pe insulă.

Aruncătura a fost aşa de violentă, că izbindu-se de pământ, i-au pârâit toate încheieturile, dar se mângâie repede, zicându-şi: Scăpai şi de rândul ăsta ca prin urechile acului.

În vremea aceasta cerul se înseninase, soarele se ivi în toată strălucirea lui, iar marea se făcu liniştită şi netedă ca oglinda.

Atunci păpuşica întinzându-şi hainele la soare ca să le usuce, începu să se uite încoace şi încolo doar o zări pe întinderea nesfârşită a mării vreo luntrişoară cu un om înăuntru. Dar după ce s-a uitat bine în toate părţile, nu văzu înaintea lui decât cer, apă şi o mică pânză de corabie, dar aşa de departe, încât părea o muscă.

— Dacă aş şti cel puţin cum se numeşte insula, îşi zicea el în gând. Dacă aş şti măcar că insula e locuită de oameni cumsecade, vreau să zic de oamenii care să n-aibă urâtul obicei de a spânzura copiii de crăcile copacilor! Pe cine să întreb că nu văd pe nimeni?

Gândul că se află singur, singurel, în mijlocul acelui ţinut deşert, îl umplu de atâta tristeţe că era mai mai să plângă, când deodată se văzu că trece nu tocmai departe de ţărm, un peşte uriaş caje înota agale cu capul afară din apă.

Neştiind cum să-i zică pe nume, păpuşica îi strigă cu glas tare, ca să fie auzită.

— Ei, domnule Peşte, îmi dai voie să-ţi spun o vorbă?

— Şi două, răspunse Peştele, care era un Delfin atât de politicos, cum se găsesc prea puţini în lume.

— Eşti aşa de bun să-mi spui dacă în insula asta se găsesc sate unde să poţi să mănânci fără primejdia de a fi tu însuţi mâncat?

— Se găsesc bineînţeles! Răspunse Delfinul şi chiar nu tocmai departe de aici.

— Pe unde trebuie s-o apuc?

— Ia-o pe potecuţa aia de colo, la stânga şi ţine-o drept înainte. N-ai grijă că nu te rătăceşti.

— Încă ceva, te rog. Dumneata care te plimbi toată ziua şi toată noaptea prin mare, n-ai întâlnit cumva o luntre în care se afla tata?

— Dar cine e tatăl tău?

— E tatăl cel mai bun din lume, după cum eu sunt copilul cel mai rău.

— Cu furtuna de astă-noapte, răspunse Delfinul, luntrea cred că s-a scufundat.

— Şi tata?

— Poate că l-a şi înghiţit fioroasa Balenă, care de câteva zile răspândeşte groaza şi urgia în apele noastre.

— Şi e mare Balena asta? Întrebă păpuşa, care începuse să tremure de frică.

— Dacă e mare!... Răspunse Delfinul. Ca să-ţi faci o idee, află că e mai mare decât o clădire cu cinci etaje şi are o gură atât de largă şi adâncă, încât ar încăpea prea bine în ea un tren cu locomotivă cu tot.

— Vai de mine! Strigă îngrozit Pinocchio şi îmbrăcându-se în grabă, se întoarse către Delfin şi îi spuse:

— Să ne vedem cu bine, domnule Peşte, iartă-mă că te-am supărat şi îţi mulţumesc de bunăvoinţă.

Zicând acestea, apucă repede pe potecuţă şi începu să meargă aşa de iute că părea că aleargă. La cel mai mic zgomot, se întorcea să se uite înapoi de frică să nu fie urmărit de Balena aceea mare cât o casă cu cinci etaje şi cu gura largă şi adâncă unde încăpea un tren cu locomotivă cu tot.

După ce-a mers mai mult de o jumătate de ceas, sosi într-o ţărişoară care se numea „Ţara Albinelor harnice”. Uliţele furnicau de fiinţe care alergau încoace şi încolo după treaba, toate lucrau, toate aveau ceva de făcut. Nu se găsea un trândav sau o Haimana, de l-ai fi căutat cu lumânarea aprinsă.

— Am înţeles, răspunse repede, deşucheatul de Pinocchio, ţara asta nu face de mine! Eu nu sunt născut ca să muncesc.

În vremea aceasta foamea îl chinuia, pentru că de douăzeci şi patru de ceasuri, nu băgase nimic în gură, nici măcar o porţie de mazăre!

Ce să facă?

Nu-i rămânea decât două căi ca să-şi potolească foamea: sau să ceară ceva de lucru, sau să ceară de pomană un gologan ori un codru de pâine.

Să ceară de pomană îi era ruşine, pentru că tatăl său îi spusese mereu că pomană n-au dreptul să ceară decât bătrânii şi neputincioşii săraci cu adevărat, în lumea asta şi care, merită milă şi sprijin, sunt numai aceia care, fie din pricina vârstei, fie din pricină de boală sunt osândiţi să nu-şi mai poată câştiga pâinea de toate zilele prin munca lor. Toţi ceilalţi sunt datori să muncească şi dacă nu muncesc şi îndură foamea, cu atât mai rău pentru ei.

În clipa aceea, trecu pe drum un om plin de sudoare şi sfârşit de oboseală, care trăgea singur cu multă greutate două cărucioare încărcate cu cărbuni.

Pinocchio, judecându-l după înfăţişare că e om bun, se apropie de el şi plecându-şi ochii de ruşine îi spuse încet:

— Fii milostiv şi dă-mi un ban că nu mai pot de foame!

— Nici o para chioară! Răspunse cărbunarul. Îţi dau patru, numai să-mi ajuţi să duc până acasă aste două cărucioare cu cărbuni.

— Ştii că mă uimeşti! Răspunse păpuşa aproape supărată. N-am făcut în viaţa mea pe hamalul; n-am tras niciodată la cărucior.

— Cu atât mai bine pentru tine! Răspunse cărbunarul. Atunci, băiete dragă, dacă e adevărat că mori de foame, cere mândriei tale să-ţi dea să mănânci, dar bagă de seamă să nu-ţi cadă cu greu la burtă.

După câteva cli-pe trecu pe drum un zidar care ducea pe umeri un hârdău cu var.

— Eşti aşa de bun să-ţi faci pomană cu un ban pentru un biet copil care moare de foame.

— Bucuros, vino cu mine de cară var, îi răspunse zidarul şi în loc de un ban îţi dau cinci.

— Dar varul e greu, răspunse Pinocchio şi nu vreau să mă obosesc.

— Dacă nu vrei să te oboseşti băiete dragă, du-te la altul să-ţi dea să mănânci pe degeaba.

În mai puţin de o jumătate de ceas trecură pe acolo douăzeci de inşi şi tuturor Pinocchio le-a cerut de pomană, dar toţi îi răspunseră: „Nu ţi-e ruşine? În loc să umbli cască gura pe uliţă, du-te mai bine de-ţi caută de lucru şi învaţă cum se câştigă pâinea!”

În sfârşit trecu o femeiuşcă drăguţă, care ducea pe umeri două ulcioare cu apă.

— Îmi dai voie, bună femeie, să beau o gură de apă din doniţele dumitale? Întrebă păpuşa, care se frigea de sete.

— Bea, băietele dragă! Spuse femeia, punând doniţele jos.

După ce Pinocchio sorbi ca un burete, bolborosi cu vocea pe jumătate, ştergându-se la gură.

— Setea mi-a trecut! Dacă aş putea să-mi astâmpăr şi foamea!

Femeia, auzind aceste cuvinte, adăugă repede:

— Dacă mi-ajuţi să duc până acasă una din doniţele astea, îţi dau o felie de pâine.

Pinocchio se uită la doniţă şi nu răspunse nici da, nici nu.

— Şi odată cu felia de pâine o să-ţi dau şi o strachină de conopidă prăjită în oţet şi untdelemn, continuă femeia.

Pinocchio se uită încă o dată la doniţă şi iarăşi nu răspunse nici da, nici nu.

— Şi după conopidă, îţi dau şi o prăjitură cu dulceaţă şi cu poame.

Ispitit de lăcomie, Pinocchio nu se mai putu împotrivi şi luându-şi inima în dinţi, zise:

— Ce să fac! La urma urmei o să-ţi duc doniţa până acasă!

Doniţa era foarte grea şi păpuşica, neputând s-o ducă în mâini, şi-o puse în cap.

Ajunşi acasă, femeia, pofti pe Pinocchio să se aşeze la o măsuţă întinsă şi îi puse dinainte pâine, conopidă călită şi prăjitura făgăduită. Pinocchio înghiţea pe nemestecate. Stomacul lui părea o casă rămasă pustie şi nelocuită de cinci luni.

După ce îşi potoli muşcăturile îndrăcite ale foamei, se uită în sus ca să mulţumească binefăcătoarei lui, dar n-apucase să-şi îndrepte bine privirea spre dânsa şi scoase un oftat lung de mirare, rămânând înmărmurit, cu ochii zgâiţi, cu furculiţa în aer şi cu gura plină de pâine şi de conopidă.

— Vezi că răspunse bâlbâindu-se Pinocchio, vezi că dumneata semeni dumneata îmi aduci aminte da da, da, aceeaşi voce aceiaşi ochi acelaşi păr da, da şi dumneata ai părul bălai ca dânsa! O, Zânişoara mea, Zânişoara mea! Spune-mi că eşti dumneata chiar dumneata! Nu mă face să plâng iarăşi! Dacă ai şti! Am plâns atât! Am suferit atât!

Şi zicând astfel, Pinocchio plângea cu hohote şi căzându-i la picioare, îmbrăţişă genunchii acelei femei misterioase.

XXV.

Pinocchio făgăduieşte Zânei să fie cuminte şi să se pună pe învăţătură, pentru că s-a săturat să mai fie păpuşă şi vrea să devină un băiat ca toţi băieţii.

La început, femeia se încăpăţână să spună că nu era dânsa Zâna cu părul bălai, dar, văzându-se descoperită şi nevrând să întindă gluma prea departe, sfârşi prin a recunoaşte şi spuse lui Pinocchio:

— Prichindel ştrengar! Cum ai băgat de seamă că sunt eu?

— Dragostea ce-ţi păstrez m-a făcut să ghicesc.

— Ţi-aduci aminte? M-ai lăsat fetiţă şi acum mă găseşti femeie; atât de femeie c-aş putea să-ţi fiu mamă.

— Îmi pare şi mai bine, căci astfel, în loc de surioară o să-ţi zic mămică. De-atâta vreme mă topesc de dor să am şi eu o mamă ca toţi copiii! Dar cum se face că ai crescut aşa de repede?

— E o taină.

— Spune-mi-o şi mie: aş vrea să cresc şi eu niţel. Nu vezi? Am rămas tot ca un băţ de chibrit.

— Dar tu nu poţi să creşti! Răspunse Zâna.

— Pentru ce?

— Pentru că păpuşile nu cresc niciodată. Se nasc păpuşi, trăiesc păpuşi şi mor păpuşi.

— Oh! Sunt sătul să fiu mereu păpuşă, strigă Pinocchio, scărpinâdu-se în cap. Cred c-a sosit vremea să intru şi eu în rândul oamenilor.
— Numai să meriţi.
— Adevărat? Şi ce trebuie să fac ca să merit?
— Un lucru foarte uşor: să te sileşti să devii băiat cuminte.
— Dar ce, nu sunt?
— Deloc! Copiii cuminţi sunt ascultători pe câtă vreme tu.
— Eu n-ascult niciodată de alţii.
— Copiilor cuminţi le place cartea şi lucrul, însă tu.
— Eu fac pe trântorul şi pe haimanaua toată ziulica.
— Copiii cuminţi spun întotdeauna adevărul…
— Eu spun numai minciuni.
— Copiii cuminţi se duc bucuroşi la şcoală.
— Şi pe mine m-apucă frigurile când mă gândesc. Dar de azi înainte vreau să mă schimb.
— Îmi făgăduieşti?
— Îţi făgăduiesc. Vreau să mă fac băiat cuminte şi să fiu mângâierea tatei. Dar unde-o fi dânsul la ceasul ăsta?
— Nu ştiu.
— O să mai am eu parte să-l mai văd vreodată şi să-l îmbrăţişez?
— Cred că da: sunt chiar sigură.
La răspunsul acesta, mulţumirea lui Pinocchio fu aşa de mare, încât luă mâinile Zânei şi începu să i le sărute cu atâta foc, că părea ieşit din minţi. Apoi ridicând ochii şi privind-o cu drag, o întrebă:
— Ia spune-mi mamă: aşadar nu e adevărat c-ai murit?
— Se vede că nu! Răspunse Zâna zâmbind.
— Dacă ai şti cât am suferit şi cum era să cad grămadă, când am citit „Aici zace.”
— Ştiu şi tocmai pentru asta te-am iertat. Mărturia durerii tale m-a făcut să văd că ai inimă bună: şi de la copiii cu inimă bună chiar de sunt puţin cam ştrengari şi cu apucături rele, tot te mai aştepţi la ceva, adică tot mai nădăjduieşti c-or să se întoarcă pe calea cea bună. Iată

pentru ce am venit să te caut până aici. Vreau să-ţi ţin loc de mamă.

— Oh! Ce bine îmi pare! Strigă Pinocchio, sărind de bucurie.

— O să m-asculţi şi o sa faci întotdeauna ce-ţi voi spune?

— Bucuros, bucuros, bucuros!

— Chiar de mâine, adăugă Zâna, o să începi să te duci la şcoală.

Pinocchio se făcu numaidecât mai puţin vesel.

— Apoi o să-ţi alegi după placul tău un meşteşug.

Pinocchio se făcu serios.

— Ce tot bolboroseşti printre dinţi? Întrebă Zâna cu un ton cam supărat.

— Spuneam, îngână păpuşa cu vocea pe jumătate, că, acum pentru ca să mă duc la şcoală mi se pare cam târziu…

— Nu, domnule. Află de la mine că pentru învăţătură nu e niciodată prea târziu!

— Dar nu vreau să învăţ, nici să m-apuc de meşteşug…

— De ce!

— Pentru că lucrul mă oboseşte.

— Băiete dragă spuse Zâna cei care spun aşa, sfârşesc întotdeauna în temniţă ori la spital. Ascultă ce-ţi spun eu, omul fie că s-a născut bogat, fie că s-a născut sărac, cât trăieşte trebuie să facă ceva, să nu stea degeaba, să lucreze. Vai de tine dacă te înveţi trândav. Trândăvia e o boală foarte urâtă şi trebuie să ne vindecăm cât mai degrabă de ea, chiar din copilărie; altfel când ajungem mari, nu ne mai vindecăm.

Cuvintele acestea îi merseră la inimă păpuşii căci ridică iute capul şi spuse Zânei:

— Am să învăţ, am să lucrez, am să fac tot ce-mi vei spune, pentru că la urma urmei, mi s-a urât cu traiul ăsta de păpuşă şi vreau să devin băiat ca toţi băieţii, cu orice preţ. Mi-ai făgăduit, nu e aşa?

— Ţi-am făgăduit: acum nu depinde decât de tine.

XXVI.

Pinocchio se duce cu colegii lui de şcoală pe ţărmul mării ca să vadă un peşte groaznic care se numeşte Balenă.

A doua zi Pinocchio se duse la şcoala primară, închipuiţi-vă pe ştrengarii de copii, când văzură intrând în şcoală o păpuşă! A fost un râs, care nu se mai isprăvea. Care îi trăgea o păcăleală, care alta, care îi lua şapca din mână, care îl trăgea de haină pe la spate, care încerca să-i facă repede cu cerneală două mustăţi mari sub nas şi care căuta să-i lege picioarele şi mâinile cu sfoară, ca să-l facă să joace.

La început Pinocchio nu-i luă în seamă şi îi lăsă în pace, dar în cele din urmă depăşindu-i răbdarea, se întoarse către cei care îl necăjeau şi îşi bate joc de el şi le spuse drept în faţă:

— Ia, vă rog să vă vedeţi de treabă, n-am venit aici ca să fiu caraghiosul vostru. Eu respect pe alţii şi vreau să fiu şi eu respectat.

— Bravo, paiaţo! Ai vorbit ca din carte! Urlară ştrengarii de copii, prăpădindu-se de râs şi unul din ei mai obraznic decât toţi, întinse mâna ca să apuce păpuşa de nas.

Dar nu-i prea merse bine, pentru că Pinocchio întinse piciorul pe sub masă şi îi trase o lovitură zdravănă în ţurloaie.

— Aoleo, ce mai cotonoage ai! Zbieră copilul frecându-şi vârtătaia pe care i-o făcuse păpuşica.

— Şi ce coate! Şi mai tari decât picioarele! Spuse un altul care, din pricina glumelor lui nesăbuite, se alesese cu un ghiont în burtă.

Ce mai încoace încolo, cu o lovitură de picior şi cu un ghiont, păpuşa câştigase stima şi dragostea tuturor şcolarilor şi toţi îl mângâiau şi-l iubeau din suflet.

Chiar dascălul se făIea cu Pinocchio, pentru că îl vedea plin de luare aminte, silitor, deştept şi totdeauna sosind cel dintâi şi ridicându-se cel din urmă, când erau gata de plecare.

Singurul lui cusur era că prea se înhăita cu toţi copiii şi printre ei erau mulţi ştrengari, cunoscuţi pentru lenea la

învăţătură şi apucăturilor lor deşucheate.

Şi tot îi spunea dascălul în toate zilele şi Zâna de asemenea nu uita să-i repete mereu:

— Bagă de seamă, Pinocchio! Tovarăşii tăi de şcoală, o să te facă mai curând sau mai târziu să nu-ţi mai placă învăţătura şi din pricina lor cine ştie ce nenorocire te aşteaptă.

— Nu mi-e frică! Răspunse Pinocchio, făcând pe grozavul şi atingându-şi fruntea cu degetul arătător, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Am destulă minte în cap”.

Se întâmplă însă că într-o bună zi, când se ducea la şcoală să întâlnească o ceată din tovarăşii lui obişnuiţi, care ieşindu-i înainte, îi ziseră:

— Ai aflat ultima noutate?

— Nu.

— In marea noastră a sosit o Balenă mare cât un munte.

— Adevărat? Nu cumva o fi tot Balena din ziua când s-a înecat bietul tata?

— Ne ducem la ţărm s-o vedem. Vrei să mergi şi tu?

— Nu: eu mă duc la şcoală.

— Las-o încolo de şcoală! Vom merge mâine. Cu o lecţie mai mult ori mai puţin, tot acolo ajungi.

— Şi ce-o să zică dascălul?

— Treaba lui! D-aia ia leafă, ca să bombănească toată ziulica.

— Dar mama?

— Mamele nu ştiu niciodată nimic, răspunseră derbedeii.

— Ştiţi ce-am să fac? Spuse Pinocchio. Balena vreau s-o văd ştiu eu pentru ce dar o să mă duc după ce-oi ieşi de la şcoală.

— Aoleo! Găgăuţă! Spuse unul din ceată. Dar ce crezi tu, că un peşte de mărimea aia o să te aştepte pe tine? Cum i s-a urât, a şi pornit-o în altă parte şi cine l-a văzut, bine cine nu, rabdă.

— E departe de aici până la ţărm? Întrebă Pinocchio.

— Într-un ceas ne şi întoarcem.

— Atunci, haidem! Să ne luăm la întrecere cine aleargă mai iute! Strigă păpuşa.

Semnalul plecării odată dat, ceata ştrengarilor cu cărţile şi caietele la subţioară, începu să fugă peste câmpie Pinocchio era mereu în frunte, ca şi cum ar fi avut aripi la picioare.

Din când în când, întorcându-şi privirea înapoi, le dădea cu tifla tovarăşilor Iui rămaşi departe de tot şi văzându-i obosiţi, gâfâind, plini de praf şi cu limba scoasă de un cot, râdea din toată inima.

Nefericitul, în clipa aceea, nu ştia ce grozăvii şi ce nenorociri cumplite îl aşteptau.

XXVII.

Mare păruială între Pinocchio şi colegii lui unul dintre ei fiind rănit, Pinocchio e arestat de jandarmi.

Ajuns la ţărmul mării, Pinocchio aruncă repede o privire pe întinderea apei; dar nu văzu nici o Balenă. Marea era liniştită şi netedă ca oglinda.

— Unde vă e Balena? Întrebă el, întorcându-se către tovarăşii lui.

— S-o fi dus să mănânce! Răspunse unul din ei râzând.

— Ori poate s-o fi întins pe pat ca să tragă un pui de somn, adăugă altul, râzând şi mai tare.

Din răspunsurile fără noimă şi din râsetele lor deşucheate, Pinocchio înţelese că colegii lui îi trăseseră o păcăleală, spunându-i un lucru care nu era adevărat; şi necăjindu-se, strigă la ei cu o voce înţepată:

— Ia vă rog să-mi spuneţi, ce-aţi câştigat născocind povestea cu Balena?

— Ştim noi ce!… Răspunseră ştrengarii într-un glas.

— Ce anume?

— Am câştigat că te-am făcut să nu te duci la şcoală şi să vii cu noi. Nu ţi-e ruşine să faci toată vremea pe silitorul la învăţătură? Nu ţi-e ruşine să înveţi cu atâta sârguinţă?

— Şi dacă învăţ, ce vă pasă vouă?

— Vezi bine că ne pasă, pentru că ne dai de gol dascălului.

— Cum asta?

— Foarte uşor: Şcolarii care învaţă, fac să se cunoască de la o poştă cei ca noi, care numai chef de carte n-au. Şi noi nu vrem să trecem drept leneşi. Avem şi noi mândria noastră…!

— Atunci ce trebuie să fac, ca să vă fiu pe plac?

— Trebuie să-ţi fie şi ţie urâtă şcoala, lecţia, dascălul, care sunt duşmanii noştri cei mai mari.

— Şi dacă eu vreau să-mi văd înainte de carte?

— Nici n-o să ne mai uităm la tine şi când te vei aştepta mai puţin, ai să ne-o plăteşti.

— Ştiţi că mă faceţi să râd! Răspunse păpuşa dând din cap.

— Ei, Pinocchio! Strigă atunci cel mai mare dintre copii, venind drept la dânsul. Să nu-mi faci mie pe grozavul nu-mi tot face mie pe isteţul; pentru că dacă ţie nu ţi-e frică de noi, apoi nici nouă nu ne e frică de tine! Bagă de seamă că tu eşti singur, iar noi suntem şapte.

— Şapte ca cele şapte păcate din Biblie! Spuse Pinocchio, izbucnind într-un hohot de râs.

— Aţi auzit? Îşi bate joc de noi! Ne-a zis cele şapte păcate din Biblie!

— Pinocchio, cere iertare, pentru că ne-ai jignit… Altfel… E vai de tine!

— Cucu! Strigă păpuşa, dându-le cu tifla.

— Pinocchio, o păţeşti!

— Cucu!

— O să te întorci acasă cu nasul jerpelit.

— Cucu!

— Te mănâncă spinarea!

— Cucu!

— Stai că ţi-arăt eu ţie Cucu! Strigă cel mai îndrăzneţ dintre ştrengari. Până una alta, ţine asta, ca să ai pentru masa de diseară.

Şi zicând aşa, îi trase un pumn în ceafă. Atât a fost de-ajuns. Pinocchio, după cum era de aşteptat, răspunse şi el

cu un pumn şi în câteva clipe se încinse o bătaie în toată regula.

Pinocchio, măcar că era singur, se lupta ca un viteaz. Cu picioarele lui de lemn, lucra aşa de bine, că-şi ţinea duşmanii la o bună depărtare. Şi unde picioarele lui puteau să ajungă, lăsau întotdeauna o vânătaie spre amintire.

Atunci copiii, văzând ca nu se pot măsura cu păpuşa în luptă corp la corp, se gândiră să-l lovească de departe; şi scoţând cărţile din ghiozdane, începură să arunce în el cu gramatici, istorii, geografii, matematici şi alte cărţi de şcoală; dar păpuşa care avea privirea vie şi şireată, se ferea la vreme, aşa încât cărţile, trecându-i pe deasupra capului, cădeau toate în mare.

Închipuiţi-vă bucuria peştilor! Peştii, crezând că e ceva de mâncat, ieşeau în pâlcuri la suprafaţa mării; dar după ce morfoleau în gură o foaie sau o copertă, o scuipau numaidecât strâmbând din nas, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Nu e de noi: noi suntem obişnuiţi să mâncăm lucruri mai de soi decât acestea”.

În timpul ăsta. Bătaia se îndârjea şi mai tare, când iată că un Rac de mare, care ieşise afară din apă şi care se târâse încet-încet până pe mal, strigă cu un glas de butie dogită:

— Ia astâmpăraţi-vă, dezmăţaţilor! Bătăile astea dintre copii, rareori se sfârşesc cu bine. Mai întotdeauna se întâmplă o nenorocire…!

Bietul Rac! Ca şi cum ar fi vorbit vântului. Ceva mai mult. Pungaşul de Pinocchio, întorcându-se şi uitându-se chiorâş la el, îi zise mojiceşte:

— Ia slăbeşte-ne, Rac nesuferit! Ai face mai bine să înghiţi două guri de licheni ca să-ţi treacă răguşeala. Du-te mai bine acasă, vâră-te în pat şi caută de năduşeşte.

În vremea aceasta copiii, care isprăviseră de aruncat toate cărţile lor, zăriră ceva mai încolo, ghiozdanul cu cărţile păpuşii şi cât ai clipi din ochi şi puseră mâna pe ele.

Între cărţile acelea, era una învelită cu coperţi groase, iar colţurile şi marginile le avea de pergament. Era o carte de

Aritmetică. Vă puteţi închipui cât era de grea.

Unul dintre ştrengari puse mâna pe carte, ţinti bine drept în capul lui Pinocchio şi o azvârli cu toată puterea: dar în loc să izbească păpuşa, nimeri în capul unuia din tovarăşi, care se făcu alb ca zidul şi nu rosti decât aceste cuvinte:

— Oh, mamă ajută-mă că mor! Apoi căzu întins pe ţărm.

La vederea mortului, copiii îngroziţi o luară la fugă şi în câteva secunde se făcură nevăzuţi.

Dar Pinocchio rămase pe loc; şi măcar că de durere şi spaimă părea şi el mai mult mort decât viu, totuşi se duse deşi înmuie batista în apa mării şi începu să ude tâmplele nefericitului său coleg de şcoală. Şi, plângând cu hohote disperate, îl striga pe nume şi îi spunea:

— Eugen! Dragă Eugen! Deschide ochii şi uită-te la mine! De ce nu-mi răspunzi? Ştii prea bine că nu te-am lovit eu! Crede-mă, că nu eu! Deschide ochii, Eugen. Dacă ţii ochii închişi, mă faci să mor şi eu. Oh! Doamne, Dumnezeule sfinte! Cum o să mă mai întorc acasă?! Cu ce curaj o să mă înfăţişez înaintea mamei? Ce-o să mă fac? Unde să fug? Unde să mă ascund? Oh! Ce bine era, de o mie de ori mai bine, dacă mă duceam la şcoală! De ce m-am luat după tovarăşii mei de şcoală ei sunt toată nenorocirea mea! Şi doar dascălul mi-a spus-o; şi mama de asemenea: „Păzeşte-te de tovarăşii deşucheaţi!” Dar eu sunt un îndărătnic, un încăpăţânat. Îi las să spună şi fac tot după capul meu! Şi pe urmă numai eu ştiu ce păţesc. Din pricina asta, de când sunt pe lume, n-am avut o clipă de linişte. Doamne, doamne! Ce-o să mă fac? Ce-o să mă fac? Ce-o să mă fac?

Şi Pinocchio plângea mereu, se văicărea, îşi dădea cu pumnii în cap şi striga pe nume pe bietul Eugen, când auzi deodată un zgomot surd de paşi, care se apropiau.

Se întoarse: erau doi jandarmi.

— Ce faci aici, întins pe pământ? Întrebară jandarmii pe Pinocchio.

— Îngrijesc de colegul meu de şcoală.

— E bolnav?

— Da, aşa se pare!
— Cu siguranţă! Zise unul din jandarmi, aplecându-se şi uitându-se la Eugen de aproape. Copilul ăsta a fost lovit în tâmplă: Cine l-a lovit?
— Nu eu! Bâlbâi păpuşa care nu mai avea un pic de viaţă în trup.
— Dacă nu tu, atunci cine l-a lovit?
— Eu nu! Repetă Pinocchio.
— Şi cu ce-a fost lovit?
— Cu cartea asta! Şi păpuşica ridică de jos cartea de Aritmetică, legată în carton şi hârtie pergamentată, ca s-o arate jandarmului.
— Şi a cui e cartea?
— A mea!
— Ajunge atât: nu mai ne trebuie nimic. Hai, scoală repede şi urmează-ne.
— Dar!
— Urmează-ne!
— Dar eu sunt nevinovat.
— Urmează-ne!
Înainte de a pleca, jandarmii chemară nişte pescari, care tocmai treceau pe acolo cu barca, aproape de mal şi le spuseră:
— Vă încredinţăm copilul ăsta cu capul spart. Duceţi-l acasă la voi şi îngrijiţi-l. Mâine ne întoarcem să-l vedem.
Apoi se întoarseră spre Pinocchio şi după ce îl luară în ijlocul lor, îi porunciră cu glas milităresc:
— Înainte! Şi umblă în pas gimnastic! Altfel vai de tine!
Fără să mai aştepte să-i spună de două ori, păpuşa începu să meargă pe potecuţa care ducea în sat. Dar bietul băiat nu ştia nici el pe ce lume se află. I se părea că visează şi ce vis urât! Îşi pierduse minţile. Ochii lui vedeau toate anapoda: picioarele îi tremurau: limba i se lipise de cerul gurii şi nu mai putea să închege o vorbă măcar. Totuşi, în mijlocul acestei zăpăceli grozave, un ghimpe ascuţit îi sângeră inima: gândul că o să trebuiască să treacă pe sub

ferestrele scumpei lui Zâne între doi jandarmi. Ar fi vrut mai bine să moară.

Ajunseră şi erau gata să intre în oraş, când un vârtej neaşteptat îi luă lui Pinocchio şapca din cap şi i-o duse la o depărtare de vreo zece paşi.

— Vă rog, spuse jandarmilor păpuşa, daţi-mi voie să-mi iau şapca.

— Du-te; măcar că n-ar trebui să te lăsăm.

Păpuşica se duse, îşi luă şapca de jos… Dar în loc s-o pună în cap, şi-o puse în gură şi începu să fugă de-i sfârâiau picioarele spre ţărmul mării. Alerga mai iute decât un glonţ de puşcă.

Jandarmii, văzând că le e greu săajugă, asmuţiră pe el un câine mops care câştigase premiul întâi la toate alergările de câini.

Pinocchio fugea şi câinele după el; iar lumea ieşea la ferestre ori se năpustea în drum, curioasă să vadă sfârşitul unei goane atât de îndârjite. Dar riii putu să-şi satisfacă gustul, pentru că Pinocchio şi câinele ridicau în urma lor atâta praf, încât după câteva clipe nu se mai vedea nimic.

XXVIII.

Pinocchio e în primejdie să fie fript în tigaie cu un peşte.

În timpul acestei goane disperate fu o clipă îngrozitoare, o clipă în care Pinocchio se crezu pierdut: pentru că trebuie să ştiţi că Alidor (aşa îl chema pe dulău) tot gonind, gonind mereu, era cât p-aci să-l ajungă.

Destul dacă vă spun că păpuşa auzea în urma ei la o depărtare de un pas, gâfâitul obosit al acelei javre şi îi simţea până şi aburii calzi ai respiraţiei.

Noroc pentru el că ţărmul era aproape şi marea se vedea la câţiva paşi.

Abia se văzu pe mal şi păpuşica dintr-o săritură, se azvârli în apă ca o broască. Alidor vroia să stea locului: însă împins de furia alergatului, sări în apă şi el. Dar nenorocitul nu ştia să înoate începu să dea din labe ca să se ţină deasupra apei;

dar cu cât se zbătea mai mult, cu atât se ducea cu capul la fund.

Când mai scoase o dată capul afară, bietul câine, avea ochii speriaţi şi rătăciţi, şi, lătrând striga:

— Mă înec! Mă înec!

— Crapă! Îi răspunse Pinocchio de departe, ştiindu-se astfel scăpat de orice primejdie.

— Ajută-mă, Pinocchio, scapă-mă de la moarte…!

La auzul acestor strigăte sfâşietoare, păpuşa, care la urma urmei avea o inimă minunată, se înduioşa şi întorcându-se către câine, îi spuse:

— Dar dacă te scap, îmi făgăduâeşti c-ai să mă laşi în pace şi n-o să mai alergi după mine?

— Îţi făgăduiesc! Îţi făgăduiesc! Grăbeşte-te pentru Dumnezeu, căci dacă mai întârzii puţin, sunt pierdut!

Pinocchio se codi o clipă; dar aducându-şi aminte că tatăl său îi spusese de nenumărate ori, să nu se dea în lături de la o faptă bună, se duse înotând spre Alidor şi apucându-l de coadă cu amândouă mâinile, îl duse teafăr şi nevătămat pe ţărmul stâncos al mării.

Bietul câine nu se mai putea ţine pe picioare. Înghiţise fără să vrea, atâta apă sărată, că se umflase ca un balon. Şi păpuşa, neavând încredere deplină în el, găsi cu cale să se arunce iarăşi în mare; şi depărtându-se de mal, strigă către prietenul scăpat de la înec:

— Rămâi cu bine Alidor; călătorie bună şi multă sănătate celor de aca, să.

— Adio, Pinocchio, răspunse câinele, mii de mulţumiri că m-ai scăpat de la moarte. Mi-ai făcut un mare bine; şi în lumea asta binele trebuie răsplătit. Dacă vreodată o sosi prilejul, vom mai vorbi.

Pinocchio continuă să înoate, ţinându-se aproape de mal. În sfârşit i se păru că a ajuns într-un loc sigur; şi aruncând o privire spre ţărm, văzu printre stânci un fel de peşteră din care ieşea o coloană lungă de fum.

Odată hotărârea luată se apropie de stânci, dar când dădu să se agate, simţi că ceva sub apă se urcă, se urcă, se urcă şi îl ridică în sus. Încercă numaidecât să fugă, dar era prea târziu; spre marea Iui mirare se pomeni prins într-o plasă cât toate zilele, în mijlocul unui roi de peşti de toate felurile şi mărimile, care se zvârcoleau şi se zbăteau ca atâtea suflete chinuite.

Şi în acelaşi timp văzu ieşind din peşteră un pescar aşa de urât, dar aşa de urât, că părea un monstru marin. În loc de păr pe cap avea un mănunchi de iarbă verde verde era şi pielea de pe trupul lui, verzi ochii, verde barba lui cea lungă, care îi atârna de pământ. Părea o şopârlă uriaşă, ridicată în două picioare.

Când pescarul îşi trase plasa din mare, strigă plin de mulţumire:

— Slavă ţie Doamne! Şi astăzi prinsei pentru o ciorbă de peşte straşnică!

— Păcat numai că eu nu sunt peşte! Îşi zise Pinocchio în gând, făcându-şi niţel curaj!

Plasa plină de peşte fu trasă în peştera dintre stânci, o peşteră întunecoasă şi îmbâcsită de fum în mijlocul căreia sfârâia o tigaie mare cu untdelemn care răspândea un miros de candelă, de-ţi tăia respiraţia.

— Ia să vedem acum cam ce peşte am prins! Zise pescarul cel verde şi vârând în plasă o mână mare cât o lopată o scoase plină de roşioare. Oh! Ce mai roşioare frumoase! Spuse. El, privindu-le şi mirosindu-le mulţumit. Şi după ce le-a mirosit, le-a arunct într-un hârdău fără apă.

Apoi făcu de mai multe ori acelaşi lucru şi pe măsură ce scotea peştii afară, simţea cum îi lasă gura apă şi îngâna mereu:

— Sunt buni şi guvizii!

— Foarte gustoşi şi calcanii!

— D-apoi chefalii.

— Uite şi scrumbii.

— Nici lacherda nu e de lepădat!

Cum lesne vă puteţi închipui, guvizii, calcanii, chefalii, scrumbiile şi lacherda se duseră cu toţii în hârdău ca să ţină de urât roşioarelor.

Cel din urmă care rămase în plasă fu Pinocchio. De-abia pescarul îl scoase afară şi holbă de mirare ochii lui verzi, strigând aproape înfricoşat:

— Ce fel de peşte e ăsta? Nu mi-aduc aminte să fi mâncat vreodată asemenea peşte.

Şi începu să se uite la el cu multă luare aminte şi după ce-l privi bine, bine din toate părţile, spuse:

— Am înţeles; trebuie să fie un rac de mare.

Pinocchio, încremenit c-a fost luat drept un rac, spuse pe un ton cam supărat:

— Ce tot dai zor cu rac de mare? Vezi cum te porţi cu mine! Dacă nu te superi matale, află că eu sunt o păpuşă.

— O păpuşă? Întrebă pescarul. Să-ţi spun drept, peştele-păpuşă e pentru mine un peşte nou!

— Cu atât mai bine: O să te mănânc şi cu mai multă poftă.

— Să mă mănânci? Dar nu vrei să înţelegi că eu nu sunt peşte? Nu vezi că vorbesc şi cuget ca şi dumneata?

— Aşa e adăugă pescarul şi deoarece eşti un peşte înzestrat cu darul vorbirii şi al cugetării ca şi mine, vreau să mă port cu tine într-un chip cu totul deosebit.

— În ce chip?

— În semn de prietenie şi de stimă, te las să-ţi alegi singur felul cum vrei să fii prăjit. Doreşti să te prăjesc în tigaie ori îţi place maibine să te coc la tingire cu zeamă de pătlăgele roşii?

— Să-ţi spun drept, răspunse Pinocchio, dacă mă laşi să aleg, grozav aş dori să-mi dai drumul să mă înapoiez acasă.

— Glumeşti! Crezi c-o să pierd eu prilejul să gust dintr-un peşte aşa de rar? Nu ţi se întâmplă în toate zilele să prinzi un peşte-păpuşă în mările noastre. Lasă că ştiu eu ce-o să fac; o să te prăjesc în tigaie la un loc cu ceilalţi peşti, unde o să te simţi foarte mulţumit. Să fii prăjit în tovărăşie, e o mângâiere.

Nefericitul Pinocchio, auzindu-şi sentinţa, începu să plângă, să se scâncească, să se roage şi plângând spunea:

— Ce bine era să mă fi dus la şcoală! M-am luat după colegi aşa îmi trebuie! Ih! Ih!... Ih!

Şi pentru că se zvârcolea ca un şarpe şi făcea sforţări de necrezut ca să scape din ghearele pescarului verde, acesta luă o frânghie şi după ce îl legă de mâini şi de picioare, ca pe un sac, îl aruncă în hârdău lângă ceilalţi peşti.

Apoi, se puse să tăvălească toţi peştii într-o strachină cu făină şi pe măsură ce-i tăvălea, îi arunca în tigaie să se prăjească.

Cei dintâi care începură să sfârâie în untdelemn fură guvizii, apoi veni rândul calcanilor, apoi al chefalilor, apoi al scrumbiilor şi al lacherdei şi în sfârşit veni şi rândul lui Pinocchio. Păpuşa văzându-se aşa de aproape de moarte (şi ce moarte urâtă) fu apucată de un tremur şi de o spaimă aşa de grozavă, că nu mai avea nici grai, nici respiraţie ca să se roage.

Bietul copil se ruga din ochi. Dar pescarul cel verde, îl învârti de cinci-şase ori în făină, umplându-l aşa de bine din cap până în picioare, că părea o păpuşă de ipsos.

Apoi îl apucă de cap şi.

XXIX.

Pinocchio se întoarce la locuinţa Zânei, care îi făgăduieşte că a doua zi n-are să mai fie păpuşă, ci băiat ca toţi băieţii. Ospăţ mare ca să se sărbătorească această întâmplare fericită.

Pe când pescarul se pregătea să-l arunce pe Pinocchio în tigaie, intră în peşteră un câine mare, împins de mirosul puternic şi ispititor al prăjelii.

— Ieşi afară! Strigă la el pescarul ameninţându-l cu Pinocchio în mână.

Dar bietul câine flămând cât patru, chelălăind şi dând din coadă, părea că zice:

— Dă-mi o bucată de peşte şi te las în pace.

— Ieşi afară, n-auzi! Îi strigă iarăşi pescarul şi întinse piciorul ca să-l lovească.

Câinele, care când era flămând de-a binelea, nu se da înapoi cu una cu două, se întoarse mârâind la pescar, arătându-i colţii lui cei ascuţiţi.

În vremea aceasta se auzi în peşteră un glas stins care zise:

— Scapă-mă, Alidor! Dacă nu mă scapi, mă prăjeşte!

Câinele recunoscu repede glasul lui Pinocchio şi observă, spre marea lui surprindere, că glasul ieşea din cocoloşul plin de făină, pe care pescarul îl ţinea în mână.

Şi ce credeţi c-a făcut el atunci? Dintr-o săritură se repezi şi smulse cocoloşul din mâinile pescarului şi ţinându-l frumos între dinţi, buzna afară din peşteră şi o luă la fugă cu iuţeala fulgerului.

Pescarul furios că i-a smuls din mână un peşte pe care ardea de dorinţa să-l mănânce, se repezi după câine, dar nu făcu nici doi paşi că, i se puse un nod de tuse în gât, aşa că fu nevoit să se întoarcă.

În vremea aceasta Alidor, ajungând la potecuţa care ducea în sat, se opri şi puse încetişor jos pe prietenul său Pinocchio.

— Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc! Zise păpuşa.

— Nu e nevoie, răspunse câinele, tu m-ai scăpat pe mine, la rândul meu mi-am plătit datoria. La nevoie trebuie să ne ajutăm unii pe alţii.

— Dar cum se face de-ai nimerit în peşteră?

— Stăteam întins pe mal, mai mult mort decât viu, când vântul mi-a adus de departe un miros de prăjeală. Mirosul mi-a deschis pofta şi m-am luat după el. Dacă mai întârziam o clipă…!

— Taci, nu mai vorbi! Urlă Pinocchio, tremurând încă de spaimă. Nu mai vorbi! Dacă soseai cu o secundă mai târziu, în clipa de faţă aş fi fost prăjit, mâncat şi mistuit. Brrr! Mă furnică prin piele numai când mă gândesc!

Alidor, râzând, întinse laba dreaptă păpuşii, care i-o strânse tare în semn de prietenie şi se despărţiră. Câinele apucă spre casă, iar Pinocchio rămas singur, se duse la o colibă din apropiere şi întrebă pe un unchiaş care stătea în prag şi se încălzea la soare:

— Ascultă, moşule, n-ai auzit cumva de un copil cu capul spart, care se cheamă Eugen?

— Ba da! L-au adus nişte pescari în coliba asta şi acum…

— O fi murit! Întrerupse Pinocchio, adânc îndurerat.

— Nu, acum e sănătos şi s-a întors acasă.

— Adevărat? Adevărat? Strigă păpuşica, sărind de bucurie. Aşadar rana nu era primejdioasă?

— Dar ar fi putut să fie chiar mortală, răspunse unchiaşul, pentru c-a fost lovit în cap cu o carte cu scoarţele de carton.

— Şi cine l-a lovit?

— Un coleg de şcoală, unul Pinocchio…

— Cine e Pinocchio ăsta?

— Se zice că e un derbedeu, o haimana, un descreierat de n-are margini.

— Bârfeii! Toate sunt numai bârfeii!

— Da ce, îl cunoşti pe Pinocchio?

— Din vedere! Răspunse păpuşa.

— Şi tu ce crezi despre el? Îl întrebă moşneagul.

— Mie mi se pare un băiat foarte cumsecade, cu tragere de inimă la învăţătură, ascultător şi care îşi iubeşte mult părinţii.

Pe când păpuşa îndruga la minciuni, fără nici un pic de ruşine, îşi pipăi nasul şi băgă de seamă că i se lungise cu mai mult de o palmă. Atunci, apucat de groază începu să strige:

— Nu crede, moşule, nimic din ce ţi-am spus, pentru că îl cunosc foarte bine pe Pinocchio şi pot să te încredinţez şi eu că într-adevăr e un derbedeu, un neascultător, un descreierat şi că în loc să se ducă la şcoală, umblă cu colegii după ştrengării!

Abia rosti aceste cuvinte şi nasul i se micşoră şi îşi recăpătă forma şi mărimea de mai înainte.

— Şi de ce eşti aşa de alb? Îl întrebă deodată unchiaşul.

— Să vezi fără să bag de seamă, m-am atins de un zid care era văruit de curând, răspunse păpuşa, fiindu-i ruşine să povestească moşneagului cum fusese tăvălit în făină ca un peşte şi cum era să-l prăjească în tigaie.

— Dar ce ţi-ai făcut, haina, pantofii şi şapca?

— Mi-au ieşit hoţii în cale şi m-au prădat. Ascultă, moşule dragă, n-ai din întâmplare o haină, ca să mă pot întoarce acasă?

— De băiete; nu prea am, dar uite colo un săculeţ în care ţin orzul pentru păsări. Ia-l dacă vrei.

Pinocchio n-aşteptă să-i spună de două ori; luă repede săculeţul care era gol şi după ce-i tăie cu foarfecile o gaură în fund şi câte una de amândouă părţile, îl trase pe cap drept cămaşă. Şi îmbrăcat astfel, se îndreptă spre sat. Dar pe drum nu se simţea deloc la largul lui, aşa că făcea când un pas înainte, când unul înapoi şi vorbind singur, spunea:

— Cum o să mă înfăţişez înaintea Zânei? Ce o să spună când m-o vedea? O să-mi ierte şi ştrengăria asta? Mi-e teamă că n-o să mi-o ierte! Oh! Nu, n-o să mi-o ierte desigur! Şi mi se cuvine, pentru că făgăduiesc mereu să mă îndrept şi nu mă ţin niciodată de promisiune!

Ajunse în sat când se înnoptase de-a binelea şi deoarece era o vreme urâtă şi ploua cu găleata, se duse drept la locuinţa Zânei, hotărât să bată la i uşă ca să-i deschidă.

Dar când fu aproape, simţi că nu îndrăzneşte şi în loc să bată se depărta în goană la vreo douăzeci de paşi. Apoi se întoarse încă o dată la uşă şi degeaba, se apropie a treia oară, tot nimic a patra oară, apucă tremurând mânerul ciocănelului de metal de la uşă şi bătu încetişor.

Aşteptă, aşteptă, în sfârşit după o jumătate de ceas se deschise o fereastră de la etajul de sus de tot (casa era cu patru etaje) şi Pinocchio văzu că se arată un Melc uriaş, care avea pe cap o lumânare aprinsă şi care întrebă:

— Cine bate la ceasul ăsta?
— Zâna e acasă? Întrebă păpuşa.
— Zâna doarme şi nu vrea să fie deşteptată, dar tu cine eşti?
— Sunt eu!
— Care eu!
— Pinocchio.
— Care Pinocchio?
— Păpuşa care locuieşte în casa Zânei.
— Ah! Am înţeles, răspunse melcul, aşteaptă niţel, cobor numaidecât să-ţi deschid.
— Grăbeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu, că mor de frig.
— Băiete dragă, eu sunt Melc şi melcii nu se grăbesc niciodată.
Trecu un ceas, trecură două şi uşa nu se mai deschidea, iar păpuşa, care tremura de frig şi de frică, îşi luă inima în dinţi şi mai bătu o datăjn uşă şi de rândul acesta ceva mai tare.
La această a doua bătaie se deschise o fereastră de la etajul de dedesubt şi se arătă acelaşi Melc.
— Melcuşorule frumos, strigă Pinocchio din drum, de două ceasuri te tot aştept! Şi două ceasuri, pe timpul ăsta afurisit, îmi par mai lungi decât doi ani. Grăbeşte-te pentru Dumnezeu!
— Copile dragă, îi răspunde de la fereastră gângania tacticoasă şi liniştită, ţi-am mai spus-o: eu sunt Melc şi melcii nu se grăbesc niciodată.
Şi fereastra se închise iarăşi.
Peste câteva clipe sună miezul nopţii, apoi unu, apoi două după miezul nopţii şi uşa tot închisă era. Atunci Pinocchio, pierzându-şi răbdarea, apucă furios mânerul de la uşă ca să tragă o lovitură să răsune casa întreagă dar mânerul care era de fier se prefăcu într-un ţipar viu, care, alunecându-i din mână, se făcu nevăzut într-un râuleţ, care curgea prin mijlocul drumului.

— Ah! Aşa? Strigă Pinocchio şi mai orbit de mânie. Dacă mânerul s-a făcut nevăzut, o să bat cu călcâiele.

Şi dându-se puţin înapoi trânti o lovitură puternică în uşă. Lovitura a fost atât de tare, încât piciorul pătrunşese în lemn până la gleznă şi când păpuşa încercă să-l tragă afară, se trudi degeaba, pentru că piciorul rămăsese prins în uşă ca într-un cleşte.

Închipuiţi-vă pe bietul Pinocchio! Fu silit să-şi petreacă tot restul nopţii, cu un picior pe pământ şi cu altul spânzurat în văzduh.

Dimineaţa, când s-a luminat de ziuă, uşa se deschise în sfârşit. Melcului cel harnic, pentru ca să coboare de la etajul al patrulea, i-au trebuit nu mai puţin de nouă ceasuri. Şi trebuie să mai adăugăm că era leoarcă de năduşeală.

— Ce faci acolo cu piciorul vârât în uşă? Îl întrebă Melcul râzând.

— O nenorocire, ce să fie! Ia vezi, Melcuşorule dragă, nu poţi să mă scapi de chinul ăsta?

— Dragă băiete, pentru asta trebuie un dulgher şi eu în viaţa mea n-am făcut pe dulgherul.

— Roagă pe Zână din partea mea!

— Zâna doarme şi nu-i place s-o trezească nimeni.

— Dar ce vrei să fac toată ziulica spânzurat de uşă?

— Numără furnicile care trec pe drum.

— Adu-mi măcar ceva de mâncare, că mă sfârşesc de foame.

— Îndată! Spuse Melcul.

Şi într-adevăr după trei ceasuri şi jumătate, Pinocchio îl văzu întorcându-se cu un vas de argint în cap în vas era pâine, un pui fript şi patru caise coapte.

— Uite cina pe care ţi-o trimite Zâna, spuse Melcul.

La vederea unei asemenea minuni cereşti, păpuşica nu mai putea de mulţumire. Care însă nu-i fu mirarea, când începând să mănânce, băgă de seamă că pâinea era de ipsos, puiul de carton şi cele patru caise erau de piatră, vopsite ca şi cum ar fi fost adevărate.

Îi venea să plângă, să-şi muşte degetele de turbare, îi venea să azvârle cât colo vasul cu tot ce era în el, dar în loc de asta, fie din pricina durerii, fie din pricina sfârşelii de stomac, leşină.

Când îşi veni în fire, se pomeni întins pe un divan şi lângă el se afla Zâna.

— Te iert şi de rândul ăsta, îi spuse dânsa, dar e vai de tine dacă mai faci…!

Pinocchio îi făgădui c-o să se pună pe învăţătură şi c-o să se poarte cât s-o putea mai bine. Şi se ţinu de cuvânt tot restul anului. Într-adevăr la examen, a ieşit întâiul din toată şcoala şi conduita lui a fost aşa de frumoasă şi de laudă, încât Zâna pe deplin mulţumită, îi spuse:

— În sfârşit mâine, dorinţa ta o să fie împlinită.

— Cum asta?

— De mâine încolo n-ai să mai fii o păpuşă de lemn, ci un băiat ca toţi băieţii!

Cine n-a văzut bucuria lui Pinocchio la auzul acestei veşti neaşteptate, n-a văzut nimic. Toţi prietenii şi colegii lui de şcoală trebuiau să fie poftiţi a doua zi la o petrecere mare în casa Zânei, ca să serbeze împreună fericita întâmplare. Şi Zâna pregătise două sute de ceşti cu cafea cu lapte şi patru sute de pâinişoare făcute cu unt. Ziua aceea făgăduia să fie foarte frumoasă şi foarte veselă, dar din păcate, în viaţa păpuşilor, e totdeauna un „dar”, care strică totul.

XXX.

Pinocchio, în loc să devină băiat, pleacă pe furiş cu prietenul său Fitil în „Ţara Distracţiilor”.

Cum era firesc, Pinocchio rugă pe Zână să-i dea voie să umble prin oraş ca să-şi poftească musafirii; Zâna îi spuse:

— Du-te de-ţi pofteşte prietenii la petrecerea de mâine: dar bagă bine de seamă să te întorci acasă până nu se înnoptează. Ai înţeles?

— Îţi făgăduiesc că într-un ceas mă şi întorc, răspunse păpuşica.

— Bagă de seamă, Pinocchio, puiule! Copiii se grăbesc întotdeauna să făgăduiască, dar de cele mai multe ori nu se prea ţin de vorbă.

— Dar eu nu sunt ca alţii: eu, când spun ceva şi fac.

— Să vedem: Ş-apoi dacă n-asculţi, atât mai rău pentru tine.

— Pentru ce?

— Pentru că, dragul meu, copiilor care nu ascultă de poveţele celor mari, li se întâmplă întotdeauna o nenorocire.

— Lasă c-am păţit destule! Spuse Pinocchio. Dar acum m-am învăţat minte.

— O să vedem noi dacă e aşa.

Fără să mai stea mult la taifas, păpuşica spuse bună ziua Zânei, care îi ţinea loc de mamă şi cântând şi jucând ieşi în stradă.

În mai puţin de un ceas toţi prietenii lui fură poftiţi. Unii primiră repede şi cu dragă inimă, alţii, mai făcură puţine nazuri; dar când aflară că pâinişoarele erau cu unt, spuseră cu toţii:

— Fiindcă stăruieşti atât, o să venim şi noi.

Acum trebuie să ştiţi că Pinocchio, printre prietenii şi colegii lui de şcoală, avea unul mai bun şi mai drag, pe care îl chema Romeo; dar toţi îl porecliseră „Fitil”, din pricina staturii lui slăbănoage, lungă şi subţire ca un fitil de lampă.

Fitil era copilul cel mai neastâmpărat şi mai ştrengar din toată şcoala, dar Pinocchio ţinea la el foarte mult. Într-adevăr se duse acasă la dânsul să-l poftească la petrecere, însă nu-l găsi; se întoarse a doua oară, dar Fitil tot nu erea; mai trecu şi a treia oară pe acolo, degeaba.

Unde să dea de el? Caută-l încoace, caută-l încolo, în sfârşit îl văzu ascuns sub un gard.

— Ce faci aici? Îl întrebă Pinocchio înaintând.

— Aştept miezul nopţii ca să plec.

— Unde?

— Departe, departe, foarte departe!

— Şi eu care te-am căutat pe-acasă de vreo trei ori!
— Ce vrei-cu mine?
— Nu ştii noutatea cea mare? Nu ştii ce noroc a dat peste mine?
— Nu!
— De mâine încolo nu mai sunt păpuşă, o să mă fac şi eu un băiat ca tine şi ca toţi ceilalţi.
— Să-ţi fie de bine.
— Aşa că mâine te aştept la masă la mine.
— Dar n-auzi că plec diseară.
— La ce oră?
— Cât mai curând.
— Şi unde te duci?
— Mă duc să locuiesc într-o ţară care e ţara cea mai frumoasă din lume: un adevărat rai!
— Şi cum îi zice?
— Îi zice „Ţara Distracţiilor”. De ce nu mergi şi tu?
— Eu? Niciodată.
— Rău faci. Pinocchio! Ascultă-mă pe mine, dacă nu mergi, o să te căieşti. Unde vrei să găseşti o ţară mai nimerită pentru noi copiii? Acolo nu sunt nici şcoli, nici dascăli, nici cărţi. În ţara aia binecuvântată nu se învaţă. Joia nu se ţine şcoală şi fiecare săptămână se compune din şase joi şi o duminică. Inchipuieşte-ţi că vacanţa începe la întâi ianuarie şi se sfârşeşte în ultima zi a lui decembrie. Asta mai zic şi eu ţară! Toate ţările din lume ar trebui să fie aşa!
— Şi ce face lumea în Ţara Distracţiilor?
— Se joacă toată ziulica şi se petrece de dimineaţă şi până seara. Seara se duce la culcare, iar dimineaţa o ia de la început. Ei, ce zici?
— Hm! Făcu Pinocchio, dând din cap ca şi cum ar fi vrut să zică: Şi mie mi-ar plăcea o asemenea viaţă.
— Ei, atunci mergi cu mine? Răspunde? Da ori nu?
— Nu, nu, nu şi nu. Am făgăduit scumpei mele Zâne ca să mă fac băiat cuminte şi vreau să-mi ţin făgăduiala. Şi

deoarece soarele a început să apună, telas. Aşadar rămâi sănătos şi călătorie bună.
— Unde te duci aşa grăbit?
— Acasă. Zâna mea dragă mi-a spus să mă întorc până nu se înnoptează.
— Mai aşteaptă, că nu mori.
— Se face târziu.
— Două minute numai.
— O să mă certe Zâna.
— Las-o să te certe. O să ţipe niţel şi o să-i treacă, răspunse ticălosul de Fitil.
— Şi pleci singur ori ai vreun tovarăş?
— Singur? Suntem peste o sută de copii.
— Şi vă duceţi pe jos?
— Acum o să treacă pe aici carul să mă ia şi să mă ducă între îotarele acelei ţări fericite.
— Ce n-aş da dacă ar sosi carul mai iute!
— Pentru ce?
— Ca să vă văd şi eu plecând.
— Mai stai şi tu niţel şi o să ne vezi.
— Nu, nu; vreau să mă înapoiez acasă.
— Numai două minute.
— Am întârziat. Zâna trebuie să fie îngrijorată.
— Biata Zână! Ce, îi e frică să nu te mănânce liliecii?
— Dar ia spune-mi, adăugă Pinocchio, eşti sigur că acolo nu sunt şcoli?
— Nici urmă de şcoală.
— Şi nici dascăli?
— Nici măcar unul.
— Şi nici nu eşti silit să înveţi?
— Doamne fereşte!
— Ce ţară frumoasă! Exclamă Pinocchio, lăsându-i gura apă. Ce ţară frumoasă! N-am fost niciodată pe acolo, dar mi-o închipui…!
— De ce nu mergi şi tu?

— Degeaba încerci să mă duci în ispită! Am făgăduit Zânei să devin cuminte şi nu vreau s-o trag pe sfoară.

— Atunci adio şi salută din parta mea toate şcolile gimnaziale! Şi chiar şi pe cele liceale, dacă le întâlneşti în drum.

— Adio, Fitil dragă; călătorie bună, petrecere frumoasă şi adu-ţi aminte din când în când şi de prieteni.

Zicând acestea, păpuşica făcu doi paşi ca să se ducă: dar se opri şi întorcându-se către prie. Tenul său Fitil, îl întrebă:

— Dar eşti absolut sigur că în ţara aia, săptămâna are şase joi şi o duminică?

— Foarte sigur.

— Şi ştii tu bine că vacanţa începe la 1 ianuarie şi se isprăveşte la 31 decembrie?

— Foarte bine.

— Ce ţară frumoasă! Repeta Pinocchio.

Apoi, luându-şi inima în dinţi, adăugă repede şi tare:

— Atunci, adio şi călătorie bună.

— Adio.

— Când o să plecaţi?

— În curând.

— Păcat! Dacă aţi pleca cel puţin peşte un ceas, aş putea să mai stau.

— Dar Zâna?

— Tot am întârziat eu! Aşa că un ceas mai devreme, ori un ceas mai târziu, tot acolo iese.

— Bietul Pinocchio! Dar dacă o să te certe?

— Nu face nimic. O s-o las să mă certe! Ţipă niţel la mine şi îi trece.

În vremea aceasta se înnoptase de-a binelea deodată văzură mişcându-se în depărtare o lumină şi auziră un zgomot de clopoţei şi un sunet de trompetă, aşa de slab şi ascuţit, că părea zbârnăitul unui ţânţar.

— Uite-l, strigă Fitil, ridicându-se în picioare.

— Pe cine? Întrebă încet Pinocchio.

— Vine carul să mă ia. Ei, ce faci, mergi şi tu?

— Bine, dar e adevărat, întrebă păpuşa, că în ţara aceea copiii nu sunt siliţi să înveţe?

— Nici gând de aşa ceva!

— Ce ţară minunată! Ce ţară minunată! Ce ţară minunată!

XXXI.

După cinci luni de fericire, Pinocchio simte spre marea lui mirare că-i cresc urechile şi se preface în măgar.

În sfârşit sosi şi carul şi sosi fără cel mai mic zgomot, pentru că avea roatele de cârpe înfăşurate în pânză.

Carul era tras de douăsprezece perechi de măgari, toţi de aceeaşi mărime, dar cu pielea de altă culoare.

Unii erau cenuşii, alţii albi, alţii pestriţi, alţii vărgaţi cu dungi galbene şi albastre. Dar lucrul cel mai curios era că cele douăsprezece perechi, adică cei douăzeci şi patru de măgăruşi, în loc să fie potcoviţi ca toate animalele de muncă, purtau în picioare cizmuliţe albe de piele.

Dar vizitiul?

Închipuiţi-vă un pitic mai mult gros decât înalt, roşcovan şi grăsuliu, cu obrazul roşu ca mărul, o surită care râdea mereu şi o voce subţire şi miorlăită ca a unei pisici care se linguşeşte pe lângă stăpână-sa.

Toţi copiii, cum îl vedeau, se îndrăgosteau numaidecât de el şi se luau la întrecere care mai de care să se urce în diligenţă, ca să-i ducă în ţara făgăduinţei, cunoscută pe harta geografică sub numele ispititor de Ţara Distracţiilor.

Într-adevăr, diligenta era plină de copii între opt şi zece ani, îngrămădiţi unii peste alţii ca sardelele în cutie. Şedeau rău, şedeau înghesuiţi, abia puteau să răsufle, dar nimeni nu zicea nici pis, nimeni nu se văita. Mângâierea că peste câteva ceasuri urmau să sosească într-o ţară unde nu erau nici cărţi, nici dascăli. Îi făcea atât de fericiţi şi răbdători, că nu mai simţeau nici înghesuiala, nici hodorogeala carului, nici foamea, nici setea, nici somnul.

De-abia se opri carul şi piticul întorcându-se spre Fitil cu fel de fel de strâmbături şi ploconeli, îl întrebă zâmbind:

— Ascultă, băietele, vrei să vii şi tu cu noi?

— Vezi bine că vreau!

— Dar te înştiinţez, dragul meu, că în car nu mai e loc. Cum vezi, e plin!

— Nu face nimic! Răspunse Fitil, dacă nu e loc înăuntru, o să stau pe hulubele de la roţi. Şi dintr-un salt, încălecă pe hulube.

— Dar tu, puişorule, spuse piticul întorcându-se ademenitor spre Pinocchio, ce-ai de gând să faci? Vii cu noi ori rămâi?

— Rămân, răspunse Pinocchio. Vreau să mă întorc acasă, vreau să mă pun pe carte să se mândrească şcoala cu mine, cum se mândreşte cu toţi băieţii silitori.

— Să-ţi fie cu noroc!

— Pinocchio! Spuse atunci Fitil, ascultă-mă pe mine, vino cu noi şi n-o să te căieşti!

— Nu, nu, nu!

— Vino cu noi şi n-o să te căieşti! Strigară alte patru glasuri din fundul diligentei.

— Vino cu noi şi n-o să te căieşti! Urlară deodată peste o sută de glasuri.

— Dar dacă vin cu voi. Ce o să zică draga mea Zână? Spuse păpuşa care începuse să şovăie mototolindu-şi în gură mâneca de la haină.

— Nu-ţi mai umple capul cu astfel de bazaconii. Gândeşte-te că mergem într-o ţară unde suntem liberi să hoinărim de dimineaţa până seara!

Pinocchio nu răspunse, dar scoase un oftat, apoi încă unul, apoi un al treilea oftat, până când zise în sfârşit:

— Faceţi-mi niţel loc, vreau să merg şi eu!

— Toate locurile sunt ocupate, răspunse piticul, dar ca să-ţi dovedesc cât ţin la tine, pot să îţi dau locul meu de pe capră.

— Şi dumneata?

— Eu merg pe jos.

— Ah! Nu, asta n-o vreau. Îmi place mai bine să încalec pe unul din măgăruşii ăştia! Strigă Pinocchio.

Zis şi făcut, se apropie de măgăruşul de la roata din dreapta şi vru să-l încalece, dar dobitocul, întorcându-se cu spatele îi trase o lovitură în burtă şi îl dădu de-a berbeleacul.

Închipuiţi-vă hohotul de râs obraznic şi deşucheat al copiilor, care văzuseră întâmplarea.

Numai piticul nu râse. Se apropie cu blândeţe de măgăruşul răzvrătit şi prefăcându-se că-l sărută. Îi smulse cu dinţii jumătate din urechea dreaptă.

În vremea aceasta Pinocchio, ridicându-se furios, se aruncă dintr-o dată călare pe spinarea măgarului. Săritura a fost aşa de frumoasă, încât copiii începură să urle: „Trăiască Pinocchio!” şi izbucniră în aplauze, care păreau că nu se mai sfârşesc.

Când deodată pe neaşteptate, măgăruşul se ridică de picioarele dinapoi şi dintr-o aruncătură, trânti biata păpuşă în mijlocul drumului, pe o movilă de pietriş.

Hohotele de râs începură iarăşi, dar piticul, în loc să râdă, simţi atâta milă pentru bietul măgăruş, încât cu o sărutare, îi smulse jumătate din cealaltă ureche. Apoi spuse păpuşii:

— Acum poţi să încaleci şi să n-ai nici o frică. Măgăruşul avea gărgăuni în cap, dar i-am şoptit eu două vorbuliţe la ureche şi sper că l-am învăţat minte.

Pinocchio sări în şa, iar carul se puse în mişcare; dar pe când măgăruşii galopau şi carul alega prin glodurile drumului, păpuşii i se păru că aude o voce tainică aproape neînţeleasă, care îi spuse:

— Găgăuţă! Găgăuţă! Iar ai făcut cum ţi-a trăsnit prin cap! Lasă c-o să te căieşti tu!

Pinocchio, aproape îngrozit, se uită în dreapta, se uită în stânga, să vadă de unde venea glasul, dar nu văzu pe nimeni, măgăruşii galopau, carul alerga, copiii dinăuntru dormeau. Fitil sforăia ca un trântor şi piticul pe capră fredona printre dinţi:

Toată lumea doarme noaptea.

Numai eu nu dorm deloc.

Mai merseră o jumătate de kilometru şi Pinocchio iarăşi auzi glasul cel tainic spunând:

— Bagă bine la cap, haimana ce eşti! Copiii care fug de învăţătură şi dau cu piciorul căiţilor, şcolilor şi dascălilor, ca să se ţină numai de hoinăreală şi de joacă, sfârşesc întotdeauna rău! Eu sunt Stan păţitul aşa că ţi-o pot spune şi ţie! O să vină o zi când o să plângi şi tu, cum plâng eu acum dar atunci o să fie târziu!

La auzul acestor cuvinte rostite în şoaptă, păpuşa speriată mai tare ca oricând, sări jos din şa şi se duse să-l prindă pe măgăruş de bot.

Închipuiţi-vă însă mutra lui, când băgă de seamă că măgăruşul plângea… Şi plângea ca un copil!

— E, domnule pitic, strigă Pinocchio vizitiului, ştii un lucru? Măgăruşul ăsta plânge.

— Lasă-l să plângă, o să râdă el când s-o însura?

— Nu cumva l-ai învăţat şi să vorbească?

— Nu, a învăţat el singur să îndruge câteva slove, cât a stat în tovărăşia unor câini dresaţi.

— Bietul dobitoc!

— Haide, haide, spuse piticul, să nu ne pierdem vremea jelind un măgar. Încalecă şi la drum, noaptea e răcoroasă şi calea destul de lungă.

Pinocchio se supuse fără o vorbă. Carul porni iarăşi la drum şi spre dimineaţă, când s-au ivit zorile, sosiră sănătoşi în Ţara Distracţiilor.

Ţara asta nu seamănă cu nici o altă ţară din lume. Populaţia ei era compusă numai din copii. Cei mai în vârstă aveau paisprezece ani, cei mai mici de-abia aveau opt ani. Pe străzi o veselie, un zgomot, o gălăgie de-ţi hăuia capul!

Cete de ştrengari pe toate uliţele: care se jucau biloaie, care cu mingea, care umblau pe bicicletă, care călărea pe un căluţ de lemn: unii se jucau de-a baba-oarba, alţii se întreceau din fugă, alţii îmbrăcaţi ca paiaţele înghiţeau foc, unii spuneau poezii, alţii cântau, alţii se dădeau de-a berbeleacul, alţii umblau în mâini cu picioarele în sus, unii

se jucau cu cercul, unii strigau, unii băteau din palme, unii râdeau, alţii cântau ca găina când ouă, în sfârşit era o harababură, o gălăgie şi un zgomot aşa de îndrăcit, că trebuia să-ţi astupi urechile ca să nu asurzeşti. La toate răspântiile se aflau teatre de pânză, pline de copii de dimineaţa până seara şi pe zidurile caselor erau scrise cu cărbune lucruri ca acestea: Trăiască distraţile (în loc de Trăiască distracţiile), nu mai vrem soli (în loc de nu mai vrem şcoli), jos cu Artin Mitică (în loc de aritmetică) şi câte alte prostii de felul ăsta.

Pinocchio, Fitil şi toţi copiii pe care-i adusese piticul, cum au pus piciorul în oraş, se amestecară numaidecât în ceata derbedeilor şi în câteva minute, cum lesne vă puteţi închipui, se împrieteniră cu toţii. Cine era mai fericit şi mai mulţumit decât ei? În mijlocul atâtor plimbări şi petreceri de tot felul, ceasurile, zilele, săptămânile treceau cu iuţeala fulgerului.

— Oh! Ce viaţă minunată! Spunea Pinocchio de câte ori se întâlnea cu Fitil.

— Vezi, nu-ţi spuneam eu? Îi răspundea acesta. Şi când te gândeşti că mai făceai mofturi. Voiai în ruptul capului să te întorci acasă la Zână, ca să-ţi pierzi vremea cu învăţătura! Dacă astăzi ai scăpat de plictiseala cărţilor şi a şcolii, mie mi-o datorezi, sfaturilor mele, nu-i aşa?

Numai adevăraţii prieteni sunt în stare să-ţi facă asemenea servicii.

— Adevărat, Fitil dragă! Dacă astăzi sunt mulţumit pe deplin, numai ţie ţi-o datorez. Şi ştii ce-mi spunea dascălul de tine? Îmi spunea mereu: „Nu te lua după deşucheatul ăla de Fitil, pentru că e un tovarăş primejdios şi nu poate să te îndemne decât la rele!”.

— Vai de capul lui de dascăl! Răspunse celălalt, dând din cap. Ştiu că nu putea să mă sufere şi simţea o mare plăcere să mă vorbească de rău, dar eu am inimă bună şi îl iert!

— Ce suflet de aur! Spuse Pinocchio îmbrăţişându-şi călduros prietenul şi sărutându-l pe amândoi obrajii.

Trecură cinci luni de când copiii o duceau într-o petrecere de dimineaţă până seara, fără să vadă dinaintea lor nici cărţi, nici şcoli, când într-o bună dimineaţă, Pinocchio, trezindu-se, se pomeni cu o surpriză neaşteptată, care nu i-a venit deloc la socoteală şi i-a stricat tot cheful.

XXXII.

Lui Pinocchio îi cresc urechile, se preface în măgar şi începe să zbiere.

Şi care credeţi că fu surpriza?

O să v-o spun eu, scumpii şi micuţii mei cititori: Surpriza fu că lui Pinocchio, dimineaţa când s-a deşteptat, îi veni să se scarpine în cap şi scărpinându-se băgă de seamă că.

Ia închipuiţi-vă ce?

Băgă de seamă, spre marea lui mirare, că urechile îi crescuseră de-o palmă şi mai bine.

Ştiţi că păpuşa, din naştere avea urechile mici mititele: aşa de mici încât cu ochii nu le puteai vedea! Închipuiţi-vă cum a rămas, când pipăindu-şi urechile cu mâna, simţi că peste noapte i se lungiseră atât de mult, încât păreau două foi de varză. Se duse repede să caute o oglindă, dar negăsind, umplu o putină cu apă şi oglindindu-se în ea, văzu ce n-ar fi vrut să vadă: îşi văzu chipul împodobit cu o pereche măreaţă de urechi de măgar.

Vă las să vă închipuiţi durerea, ruşinea şi deznădejdea bietului Pinocchio.

Începu să plângă, să strige, să se dea cu capul de pereţi: dar cu cât se necăjea mai tare, cu atât urechile, îi creşteau, îi creşteau şi se făceau păroase la vârf.

La zgomotul acestor ţipete ascuţite, intră în odaie un guzgan mare, care locuia în etajul de sus, acesta văzând pe păpuşă amărâtă, o întrebă repede:

— Ce ai, dragul meu vecin?

— Sunt bolnav, guzgane dragă, foarte bolnav… Şi sunt bolnav de o boală care mă îngrozeşte, te pricepi să pipăi pulsul?

— Puţin.

— Ia caută de vezi dacă am friguri.

Guzganul ridică laba dreaptă de dinainte: şi după ce pipăi ml sul lui Pinocchio, îi spuse oftând:

— Dragă prietene, îmi pare rău că sunt silit să-ţi dau o veste rea!

— Gare anume?

— Ai nişte friguri îndrăcite!

— Ce fel de friguri?

— Friguri măgăreşti.

— Nu înţeleg ce fel de friguri sunt astea! Răspunse păpuşa, care totuşi părea că înţelesese destul de bine.

— Atunci să te lămuresc eu, adăugă guzganul, află că peste două cel mult trei ceasuri n-ai să mai fii nici păpuşă, nici băiat.

— Atunci ce-o să fiu?

— Peste două-trei ceasuri, o să fii un măgăruş în carne şi oase, ca acei care trag la căruţă şi duc varza şi salata în piaţă.

— Oh! Săracul de mine! Săracul de mine! Strigă Pinocchio, apucându-se cu mâinile de urechile amândouă şi trăgând de ele şi zgâlţâindu-le furios ca şi cum n-ar fi fost ale lui.

— Dragul meu, îi spuse guzganul ca să-l mângâie, ce vrei să faci? E scris în cartea destinului şi a înţelepciunii, că toţi copiii descreieraţi care nu pot să sufere cărţile, şcoala şi pe dascăli şi îşi petrec zilele în haimanalâc, în jocuri şi petreceri, mai curând ori mai târziu se prefac în măgari.

— Să fie cu putinţă? Întrebă sughiţând păpuşa.

— Vezi bine că e! Şi acum toate văicărelile sunt de prisos. Trebuia să te gândeşti de la început!

— Dar nu sunt eu de vină crede-mă, guzganule, vina toată e a lui Fitil!

— Cine e Fitil ăsta?

— Un coleg de şcoală. Vroiam să mă întorc acasă, vroiam să fiu ascultător, vroiam să-mi văd de şcoală, dar Fitil mi-a spus: „Ce tot umbli după plictiseala aia de carte? De ce ţii în

ruptul capului să te duci la şcoală? Haide mai bine cu mine, în Ţara Distracţiilor: acolo n-avem grijă de învăţat, acolo o să ne jucăm de dimineaţa până seara şi o s-o ducem numai într-o petrecere”.

— Şi de ce te-ai luat după sfaturile acestui prieten prefăcut şi stricat?

— Pentru ce? Pentru că, guzgane dragă, eu sunt o păpuşă fără de minte şi fără inimă. Oh! Dacă as fi avut un dram de inimă, n-aş fi părăsit niciodată pe blânda mea Zână, care mă iubea ca o mamă şi care ar fi făcut orice pentru mine! În ceasul ăsta n-aş mai fi fost păpuşă… Aş fi fost şi eu un băiat întreg ca atâţia alţii. Oh! Dar dac-oi pune mâna pe Fitil, e vai de el! Am să-i spun una să mă ţină minte.

Şi dădu să iasă. Dar când ajunse în prag, şi-aduse aminte că avea urechi de măgar şi fiindu-i ruşine să se arate în lume, ce-i trăsni prin gând? Luă un capişon mare de pânză şi punându-l în cap, şi-l îndesă până peste urechi.

Apoi ieşi şi începu să-l caute pe Fitil pretutindeni. Îl căută pe toate uliţele, în pieţe, pe la teatre, peste tot, însă nu-l găsi. Pe cine întâlnea, îl întreba de el, dar nimeni nu-l văzuse.

Atunci se duse să-l caute acasă şi ajungând la uşă, bătu.

— Cine e? Întrebă Fitil dinăuntru.

— Eu sunt! Răspunse prichindelul.

— Aşteaptă niţel că-ţi deschid.

După o jumătate de ceas uşa se deschise: închipuiţi-vă cum a rămas păpuşa, când, intrând în odaie, îşi văzu prietenul cu un capişon mare de pânză în cap, îndesat până în dreptul gurii.

La vederea capişonului, Pinocchio se simţi mângâiat şi se gândi în sine.

— Să fie oare şi el bolnav de aceeaşi boală, să aibă şi el friguri măgăreşti?

Şi prefăcându-se că n-a băgat de seamă nimic, îl întrebă zâmbind:

— Ce mai faci, dragă Fitil?

— Foarte bine: ca un şoarece într-o roată de caşcaval.
— Vorbeşti serios?
— Adică de ce-aş minţi?
— Iartă-mă, prietene, dar pentru ce ţi-ai pus în cap capişonul ăsta de pânză, care ţi-acoperă până şi urechile?
— Doctorul mi l-a dat, fiindcă mi-am jupuit genunchiul. Dar tu, dragă Pinocchio, de ce ţi-ai pus în cap capişonul ăsta şi l-ai îndesat până între urechi?
— Doctorul mi l-a dat, pentru că m-am lovit la un picior.
— Oh! Bietul Pinocchio!
— Oh! Bietul Fitil!
După aceste cuvinte, urmă o lungă tăcere, în timpul căreia cei doi prieteni se uitau nedumeriţi unul la altul. În sfârşit păpuşa, cu un glas şiret şi diplomat, spuse tovarăşului său:
— Ia spune-mi, dragă Fitil, n-ai fost niciodată bolnav de urechi?
— Niciodată! Dar tu?
— Nici eu! Insă de azi dimineaţă mă doare o ureche de nu mai pot.
— Şi pe mine tot aşa.
— Şi pe tine? Şi care ureche te doare?
— Amândouă. Dar pe tine?
— Tot amândouă. Să suferim oare de aceeaşi boală?
— Mi-e teamă că da.
— Vrei să-mi faci o plăcere, Fitil?
— Bucuros! Din toată inima.
— Arată-mi urechile.
— De ce nu? Dar mai întâi să le văd pe ale tale, dragă Pinocchio.
— Nu, dragul meu, întâi tu şi pe urmă eu.
— Ei bine! Spuse atunci păpuşa, să facem o învoială prietenească.
— S-o auzim.
— Hai să ne scoatem amândoi deodată capişonul: primeşti?
— Primesc.

— Aşadar primeşti!

Şi Pinocchio începu să numere tare:

— Una, două, trei!

Când a numărat „trei”, amândoi îşi scoaseră capişoanele şi le aruncară în sus.

Şi s-a întâmplat o drăcie, care s-ar părea de necrezut, dacă n-ar fi adevărată. S-a întâmplat că Pinocchio şi Fitil când se văzură loviţi de aceeaşi nenorocire, în loc să rămână înmărmuriţi şi trişti, începură să-şi arate unul altuia cu degetul urechile crescute din cale afară şi după mii şi mii de glume, izbucniră într-un nesfârşit hohot de râs.

Şi-au râs, au râs, au râs până n-au mai putut: când deodată Fitil încetă şi clătinându-se şi schimbându-se la faţă, spuse prietenului său:

— Ajutor, ajutor, Pinocchio!

— Ce ai?

— Vai de mine! Nu mă mai pot ţine pe picioare.

— Nici eu! Strigă Pinocchio, plângând şi clătinân-du-se.

Şi pe când vorbeau astfel, se aplecară în jos şi mergând în patru labe începură să alerge şi să ocolească odaia. Pe când alergau, mâinile li s-au preschimbat în copite, feţele lor în boturi de animale, iar pe spinare le-a crescut un fel de păr cenuşiu, care bătea în negru.

Dar clipa cea mai grozavă pentru aceşti doi nenorociţi, care credeţi c-a fost? A fost atunci când au simţit că le creşte câte o coadă la spate. Zdrobiţi de durere şi ruşine, începură să-şi jelească amar soarta lor nemiloasă. Mai bine s-ar fi lipsit, căci în loc de bocete de plâns, din gâtlejurile lor ieşeau zbierete de măgar. În vremea aceasta cineva bătu încetişor la uşă şi o voce de-afară spuse:

— Deschideţi! Eu sunt, piticul, căruţaşul care v-a adus până aici. Deschideţi repede! Altfel e vai de pielea voastră.

XXXIII.

Prefăcut în măgar, îl cumpără directorul unui circ, ca să-l înveţe să joace şi să sară prin cercuri, dar într-o seară îşi

scrânteşte picioarele şi atunci îl cumpără altul, ca să facă o tobă din pielea lui.

Văzând că uşa nu se deschide, piticul cu o lovitură de călcâi o dădu de perete şi după ce intră în odaie, le spuse cu zâmbetul lui obişnuit:

— Ah! Ce mai copii! Rageţi bine, v-am cunoscut numaidecât după voce, şi-am şi venit.

La aceste cuvinte cei doi măgăruşi rămaseră nemişcaţi, cu capul în jos, cu urechile lăsate şi cu coada între picioare. La început piticul îi netezi cu mâna, îi mângâie, îi pipăi, apoi scoţând ţesala, începu să-i ţesale cum trebuie. Şi după ce îi ţesălă bine şi îi făcu strălucitori ca oglinda, le puse căpăstrul pe cap şi îi duse în oborul de vite, nădăjduind să-i vândă şi să ia pe ei o sumuşoară cât mai mare de bani.

Şi cumpărătorii, slavă domnului, nu lipseau.

Fitil fu cumpărat de un ţăran, căruia în ajun îi murise măgarul, iar Pinocchio fu vândut directorului unui circ, care îl cumpără ca să-l înveţe să joace şi să sară dimpreună cu celelalte animale ale trupei.

Aţi înţeles, micii mei cititori, ce meserie înpărţea piticul? Ticălosul acesta, care la înfăţişare era dulce ca mierea, din când în când colinda lumea cu carul lui şi cu fel de fel de şiretlicuri şi făgăduieli aduna pe toţi copiii dezmăţaţi, care fugeau de şcoală şi după ce-i urca în car, îi ducea în Ţara Distracţiilor unde să-şi petreacă vremea numai în jocuri şi petreceri. Iar după ce bieţii copii, bucuroşi că au scăpat de şcoală şi că se pot astfel juca nesupăraţi de nimeni, erau preschimbaţi în măgari, se făcea frumuşel stăpânul lor şi îi scotea la vânzare, în oborul de vite sau prin iarmaroace. Astfel că în câţiva ani strânsese grămezi de aur şi se îmbogăţise ca un cămătar.

Ce s-a mai întâmplat cu Fitil, nu ştiu, ştiu însă că Pinocchio din prima zi dădu cu ochii de o viaţă grea şi necăjită. Când îl duse în grajd, noul lui stăpân îi umplu ieslea de paie dar Pinocchio de-abia le vârî în gură ca să le mestece şi le scuipă repede jos.

Atunci stăpânul, mormăind, umplu ieslea cu fân, dar nici fânul nu-i plăcu.

— Aha! Nu-ţi place nici fânul? Îi strigă arţăgos stăpânul. Lasă, măgăruşule dragă, dacă faci nazuri, ştiu eu să ţi le tai!

Şi ca să-l înveţe minte îl arse cu biciul peste picioare. Pinocchio de durere, începu să plângă şi să zbiere şi zbierând zicea:

— I-ha, i-ha! Paiele nu pot să le mistui!

— Atunci mănâncă fân! Îi repetă stăpânul, care înţelegea foarte bine limba măgărească.

— I-ha, i-ha! De fân m-apucă durerea de burtă!

— Nu cumva pofteşti, măgăruşule mofturos, să te hrănesc cu friptură de pui şi cu prăjituri? Adăugă stăpânul înfuriindu-se şi mai tare şi arzându-l încă o dată cu biciul.

De frica biciului, Pinocchio se linişti şi nu mai scoase o vorbuliţă măcar.

Apoi grajdul fu închis, iar Pinocchio rămase singur şi deoarece de multă vreme nu băgase nimic în gură, începu să caşte că nu mai putea de foame. Şi căscând făcea o gură cât gura sobei de largă.

La urma urmei, negăsind altceva în iesle, se mulţumi să rumege niţel fân şi după ce îl mestecă bine de tot, închise ochii şi îl dădu pe gât.

Fânul ăsta nu e tocmai rău: îşi zise în gând, dar tot ar fi fost de o mie de ori mai bine dacă îmi vedeam de şcoală! Acum în loc de fân aş fi mâncat o bucată de pâine caldă şi o felie de salam. Aşa îmi trebuie!

Dimineaţa când s-a deşteptat, căută să vadă dacă mai e fân în iesle dar nu găsi nici un fir măcar, îl mâncase pe tot peste noapte.

Atunci luă o gură de paie tocate şi pe când le mesteca, băgă de seamă că paiele nu se asemănau la gust, nici cu pilaful de găină, nici cu macaroanele cu brânză.

Aşa îmi trebuie! Zise iar mestecând mereu. Cel puţin dacă păţaniile mele ar servi de învăţătură tuturor copiilor

neascultători şi cărora nu le place să înveţe. Aşa îmi trebuie! Aşa îmi trebuie!

— Ia ascultă! Urlă stăpânul, intrând în grajd. Nu cumva vei fi crezând, măgăruşule dragă, că te-am cumpărat numai ca să-ţi dau să bei şi să mănânci? Te-am cumpărat ca să munceşti şi să câştig parale cu tine. Haide, scoală-te! Vino cu mine în circ să te învăţ să sari prin cercuri şi să joci valsul şi polca în două picioare.

Bietul Pinocchio, de voie de nevoie, a trebuit să înveţe toate acestea, dar până să le înveţe, au trebuit trei luni de lecţii şi câte lovituri de bici, numai pielea lui ştie.

Sosi în sfârşit ziua în care stăpânul lui putu să vestească o reprezentaţie într-adevăr neobişnuită. Afişe de toate culorile erau lipite pe străzi, cu următorul cuprins:

MARE REPREZENTAŢIE.

DE GALĂ.

Astă-seară în afară de programul obişnuit la care vor lua parte toţi artiştii şi caii de toate felurile ai trupei, se va înfăţişa înaintea publicului pentru întâia dată, celebrul.

MĂGĂRUŞ PINOGCHIO.

Supranumit STEAUA DANSULUI.

Circul va fi luminat ca ziua.

În seara aceea, cum vă puteţi lesne închipui, cu un ceas înainte de începutul reprezentaţiei, teatrul gemea de lume.

Nu se mai găsea un loc, de-ai fi dat o mie de franci pe el.

Galeria circului furnica de copii, băieţi şi fete de toate vârstele, care ardeau de dorinţă să vadă jucând pe renumitul măgăruş Pinocchio.

Sfârşindu-se partea întâi a spectacolului, directorul trupei, îmbrăcat în frac, pantaloni albi şi cizme de piele până peste genunchi, se înfăţişă înaintea numerosului public şi, închinându-se până la pământ, rosti cu glas răspicat următorul discurs fără noimă:

Onorat public, domnilor şi doamnelor, subsemnatul fiind în trecere prin acest oraş minunat, am vrut să am onoarea sau mai bine zis plăcerea de a înfăţişa înaintea acestui public

inteligent şi ales, un măgăruşul miraculos, care a avut ocazia să joace alături de Măria Saj împărtul celor mai de seamă ţări din Europa.

Mulţumindu-vă, eu vă rog să ne încurajaţi cu prezenţa dumneavoastră binefăcătoare şi să ne compătimiţi".

Acest discurs fu primit cu multe râsete şi cu multe aplauze, dar aplauzele se îndoiră, devenind un fel de uragan, când apăru Pinocchio în mijlocul Circului.

Era gătit ca în zi de sărbătoare. Avea un căpăstru nou de piele de lac, cu zăbale şi catarame de alamă, două camelii albe la urechi coama împletită în cârlionţi cu funduliţe de mătase roşii pe sub burtă era încins cu un cordon mare de aur şi de argint, iar coada îi, era împodobită cu panglici violete şi albastre de catifea. În sfârşit un măgăruş de-ţi era mai mare dragul!

Directorul îl prezentă publicului prin următoarele cuvinte: „Respectabili spectatori! N-o să vă îndrug greutăţile prin care am trecut ca să mă înţeleg şi să îmblânzesc acest mamifer, pe când păştea în voie din munte în munte în platourile zonei toride. Ia priviţi, vă rog, câtă sălbăticie ţâşneşte din ochii lui, aşa că, deoarece au dat greş toate mijloacele întrebuinţate ca să-l domesticesc să trăiască în felul patrupedelor civilizate, am fost silit să recurg deseori la ajutorul biciului. Dar cu toate drăgălăşeniile mele, în loc să fiu răsplătit cu recunoştinţă din partea lui, n-am primit în schimb decât o ură înverşunată. Totuşi eu, urmând sistemul lui Galles, găsii în craniul lui un mic „Cartagine" pe care Facultatea de Medicină din Paris l-a recunoscut că este bulbul regenerator al părului şi al dansului. Tocmai de aceea am căutat să-l învăţ să sară nu numai peste obstacole, dar şi prin cercuri căptuşite cu hârtie. Admiraţi-l şi pe urmă judecaţi-l! Înainte însă de a vă părăsi, daţi-mi voie, domnilor, să vă poftesc la spectacolul de mâine seară: dar în caz când ne-ar ameninţa ploaia, spectacolul se amână pentru mâine dTmineaţă, la orele unsprezece

înainte de prânz”. Aici directorul făcu încă o plecăciune adâncă: apoi întorcându-se spre Pinocchio îi spuse:

— Curaj, Pinocchio! Înainte de a-ţi începe exerciţiile, închină-te înaintea acestui onorabil public compus din domni, doamne şi copii!

Pinocchio se supuse: îngenunche pe picioarele de dinainte şi rămase astfel până când directorul trosnind din bici, îi strigă:

— La pas!

Măgăruşul se ridică în picioare şi începu să ocolească circul, mergând la pas.

Puţin după aceea, Directorul strigă:

— La trap! Şi Pinocchio, ascultând de comandă, începu să meargă la trap.

— La galop! Şi Pinocchio o luă în galop.

— În goana mare! Şi Pinocchio începu să fugă de-i sfârâiau copitele. Dar pe când fugea ca un iepure directoruâ ridicând mâna în sus, trase un foc de pistol.

La auzul detunăturii, măgăruşul, prefăcându-se c-a fost lovit, căzu lungit în circ, ca şi cum ar fi murit de-a binelea.

Când se ridică de jos în mijlocul unui ropor de aplauze, de urlete şi strigăte, care umpeau văzduhul, îi veni fără îndoială să-şi arunce ochii în sus şi văzu într-o lojă o cucoană frumoasă, care purta la gât un lanţ gros de aur, de care atârna un medalion. Pe medalion era pictat portretul unei păpuşi de lemn.

Portretul ăla e al meu! Doamna aceea e Zâna! Îşi zise în gând Pinocchio, recunoscând-o numaidecât: şi nebun de bucurie, încercă să strige:

— Oh! Zâna mea! Zâna mea dragă!

Dar în loc de vorbe, îi ieşi din gâtlej un zbieret aşa de spart şi prelung, încât făcu să râdă pe toţi spectatorii şi mai cu seamă pe toţi copiii care se aflau în Circ.

Atunci directorul, ca să-l înveţe minte că nu stă frumos să răgi în faţa publicului, îi trase o lovitură cu coada biciului peste bot.

Bietul măgăruş, scoţând limba d-un cot, începu să-şi lingă nasul şi-l linse aproape cinci minute crezând că poate astfel să-şi potolească durerea.

Dar care nu-i fu deznădejdea când uitându-se în sus încă o dată, văzu că loja era goală şi Zâna se făcuse nevăzută!

Simţi că se sfârşeşte: ochii i se umplură de lacrimi şi începu să plângă cu hohote. Nimeni însă nu băgă de seamă şi mai puţin decât toţi, directorul, care trosnind iarăşi din bici, strigă:

— Haide, Pinocchio! Arată acum acestor domni cu câtă graţie ştii să sari prin cercuri.

Pinocchio încercă de două sau de trei ori: dar de câte ori ajungea în faţa cercului, în loc să treacă prin el, trecea frumuşel pe dedesubt. În sfârşit, făcu o sforţare şi trecu prin el, dar picioarele de dinapoi îi rămaseră prinse în cerc; aşa că bietul măgăruş căzu grămadă la pământ.

Când se sculă, era şchiop de amândouă picioarele şi cu mare greutate putu să se întoarcă în grajd.

— Să vină Pinocchio! Vrem să vedem măgăruşul! Strigau copiii mişcaţi şi înduioşaţi de trista întâmplare.

Dar în seara aceea măgăruşul nu se mai arătă. A doua zi dimineaţa, veterinarul, adică doctorul dobitoacelor, consultându-l, a declarat că rămâne şchiop toată viaţa. Atunci directorul spuse grăjdarului:

— Ce vrei să fac cu un măgar şchiop? Să-l ţin pe mâncare degeaba? Du-l în obor şi vinde-l.

Sosiţi în obor, găsiră repede un cumpărător, care întrebă pe grăjdar:

— Cât ceri pe măgăruşul ăsta şchiop?

— Douăzeci de galbeni.

— Eu îţi dau douăzeci de parale. Crede-mă că nu-l iau ca să mă slujesc de el, îl iau pentru piele. Văd că are pielea tare şi vreau să-mi fac din ea o tobă pentru banda de muzicanţi din sat de la noi.

Vă puteţi lesne închipui, dragii mei copii, ce plăcere simţi măgăruşul, când auzi că o să-i facă pielea tobă.

Cumpărătorul, după ce plăti cele douăzeci de parale, duse măgăruşul pe o stâncă din marginea mării şi după ce-i atârnă un bolovan de gât şi îl legă de un picior cu o funie pe care o avea în mână, îi dădu un brânci şi îl aruncă în apă.

Măgăruşul cu bolovanul de gât, căzu repede la fund, iar cumpărătorul, ţinând mereu funia în mână se aşează pe stâncă, aşteptând ca măgarul să moară înecat şi pe urmă să-l jupoaie de piele.

XXXIV.

Pinocchio aruncat în mare, e mâncat de peşti şi se preface iarăşi în păpuşă ca mai înainte, dar pe când înota ca să iasă din apă, e înghiţit de Balena cea îngrozitoare.

După cincizeci de minute de când măgăruşul se afla în fundul apei, cumpărătorul îşi zise:

Până acum bietul meu măgăruş şchiop trebuie să se fi înecat. Ia să-l scoatem şi să facem din pielea lui o tobă straşnică.

Şi începu să tragă de funia cu care îl legase de picior şi trase, trase, trase, până când văzu că iese la suprafaţa apei ia ghiciţi ce? În loc de un măgăruş mort, văzu ieşind din apă păpuşica vie care se zvârcolea ca un ţipar.

Când dădu cu ochii de păpuşa de lemn, bietului om i se păru că visează şi rămase încremenit locului, cu gura căscată şi cu ochii zgâiţi.

După ce îşi veni în fire, zise plângând şi bombănind:

— Dar măgăruşul pe care l-am aruncat în mare, unde e?

— Măgăruşul acela sunt eu! Răspunse păpuşa râzând.

— Tu?

— Eu.

— Ah! Pungaşule! Vrei să-ţi baţi joc de mine?

— Să-mi bat joc de dumneata? Nicidecum, jupâne: îţi vorbesc serios.

— Dar cum se face că tu, care până mai adineauri erai măgar, cât stătuşi în fundul apei, te făcuşi păpuşe de lemn?

— Poate că din pricina apei de mare. Marea îţi joacă uneori asemenea feste.

— Ţineţi gura, prichindelule! Ia te rog să nu mai râzi pe socoteala mea. Vai de tine, dacă-mi ies din balamale.

— Ei bine, jupâne, vrei să ştii toată povestea? Dezleagă-mă de picior şi ţi-o spun.

Bietul cumpărător păgubaş, curios să cunoască povestea, desfăcu nodul funiei cu care era legată păpuşa. Pinocchio simţindu-se slobod ca păsările văzduhului, începu să-i povestească aşa:

— Trebuie să ştii ca mai-nainte eram o păpuşă de lemn cum sunt acum: dar era gata gata să devin băiat ca atâţia alţii. Însă din pricină că nu prea aveam gust de carte m-am luat după nişte haimanale de prieteni, am fugit de acasă şi într-o bună dimineaţă când m-am deşteptat din somn, m-am pomenit preschimbat într-un măgar cu nişte urechi şi cu o coadă atât! Cât mi-era de ruşine, nu poţi să-ţi închipui! O ruşine, jupâne dragă, cum nu ţi-aş dori-o deloc dumitale! Scos la vânzare în oborul de vite, fui cumpărat de directorul unui Circ, care îşi puse în cap să facă din mine un dansator de forţă şi să mă înveţe să sar prin cercuri; dar într-o seară în timpul spectacolului, căzui rău şi rămăsei şchiop de amândouă picioarele din faţă. Atunci directorul nemaiavând ce să facă cu un măgar şchiop, m-a scos şi el la vânzare şi dumneata m-ai cumpărat.

— Păcatele mele! Şi te-am plătit cu douăzeci de parale. Acuma, ia să-mi spui, cine îmi plăteşte mie paguba?

— Şi pentru ce m-ai cumpărat? Ca să-ţi faci din pielea mea o tobă!

— Vezi bine, unde să mai găsesc eu altă piele.

— Nu te frământa degeaba, jupâne. Lumea e plină de măgari!

— Dar ia spune-mi, ştrengar obraznic: povestea ta s-a sfârşit?

— Nu, răspunse păpuşa, numai două vorbe şi-am isprăvit. După ce m-ai cumpărat, m-ai adus aici ca să mă omori, dar, învins de un simţământ de milă, mi-ai legat un bolovan de gât şi m-ai aruncat în fundul apei. Simţământul ăsta de

delicateţe, îţi face multă cinste şi o să-ţi fiu veşnic recunoscător. Numai că dragă jupâne, când ţi-ai întocmit socotelile nu te-ai gândit şi la Zână.

— Care Zână?

— Măicuţa mea, care, ca toate mamele bune, îşi iubeşte mult copiii şi nu-i pierde din ochi niciodată, îi ajută în nenorocire, chiar când copiii din pricina neascultării şi relei lor purtări, ar merita să fie lăsaţi de capul lor. Aşadar îţi spunem că Zâna, cum mă văzu în primejdie de înec, trimise repede în ajutorul meu o sumedenie de peşti, care, crezându-mă mort de-a binelea, începură să mă mănânce! Şi cu câtă lăcomie! N-am crezut niciodată că peştii sunt mai nesăţioşi decât copiii! Care îmi mănâncă urechile, care botul, care gâtul, care coama, care pielea de pe picioare, care pielea de pe spinare şi printre toţi, fu şi un peştişor atât de delicat, c-a binevoit să-mi mănânce coada.

— De azi înainte, spuse cumpărătorul scârbit, mă jur să nu mai mănânc carne de peşte. Mi-ar veni greaţă să spintec o guvidă sau un calcan prăjit şi să găsesc înăuntru o coadă de măgar!

— Te cred, adăugă păpuşa râzând. De altfel trebuie să ştii că după ce peştii au isprăvit de mâncat tot învelişul măgăresc, care mă acoperea din cap până în picioare, au dat bineînţeles de os sau mai bine zis, au dat de lemn, pentru că, după cum vezi, sunt croit dintr-un lemn foarte tare. Dar după ce muşcară de câteva ori, peştii cei lacomi băgară numaidecât de seamă că lemnul nu era marfă pentru dinţii lor şi scârbiţi de mâncarea asta nemistuitoare îşi căutară de drum, fără măcar să-mi mulţumească. Şi uite cum se face că dumneata, când ai tras de funie, ai găsit o păpuşe vie în loc de un măgar mort.

— Nu-mi pasă de povestea ta! Strigă cumpărătorul îndârjit. Eu ştiu c-am cheltuit douăzeci de parale ca să te cumpăr şi nu vreau să rămân păgubit. Ştii ce am să fac? O să te vând pentru ars în foc.

— N-ai decât să mă vinzi: mi-ar părea foarte bine! Spuse Pinocchio.

Şi zicând acestea, dintr-o săritură se azvârli în apă. Înotând voios şi depărtându-se de mal, îi strigă bietului cumpărător:

— Rămâi cu bine jupâne; dacă ai nevoie de o piele pentru tobă, adu-ţi aminte de mine şi râzând, înotă mereu; apoi, uitându-se înapoi, urlă şi mai tare:

— Rămâi cu bine, jupâne dacă ai nevoie de lemne de foc, să-mi scrii.

Cât ai clipi din ochi atât se depărtase de ţărm că aproape nu se mai vedea; pe luciul mării nu se zărea decât un punctuleţ negru, care din când în când scotea picioarele din apă şi da din ele, ca un delfin când se joacă.

Pe când Pinocchio înota la voia întâmplării, zări în mijlocul mării, o stâncă, albă ca marmura şi în vârful stâncii, o căpriţă drăgălaşă, care behăia rugător şi îi făcea semn să se apropie. Lucrul cel mai ciudat era că lâna căpriţei, în loc să fie albă, neagră, sau de culori amestecate, cum au toate caprele, era aurie, dar de un auriu aşa de strălucitor, că semăna foarte mult cu părul Copiliţei celei frumoase.

Vă puteţi lesne închipui cât de tare începuse să-i bată inima bietului Pinocchio! Îndoindu-şi puterile şi avântul, se îndreptă înot spre stânca cea albă trecuse de calea jumătate, când ieşi deodată din fundul apei şi veni spre el un cap îngrozitor de monstru marin, cu gura căscată ca o prăpastie şi cu trei rânduri de măsele ai fi îngheţat de frică de l-ai fi văzut zugrăvit numai.

Ştiţi cine era acel monstru marin?

Era nici mai mult nici mai puţin decât uriaşa Balenă despre care am pomenit de atâtea ori în povestea noastră şi care pentru prăpădul ce-l făcea şi pentru lăcomia ei nesăţioasă, fusese supranumită „Spaima peştilor şi a pescarilor”.

Închipuiţi-vă groaza bietului Pinocchio la vederea monstrului: încercă să-l ocolească, să schimbe drumul; încercă să fugă dar acea imensă gură căscată se apropia mereu cu iuţeala unei săgeţi.

— Grăbeşte-te, Pinocchio, pentru Dumnezeu! Strigă behăind căpriţa.

Pinocchio înota deznădăjduit dând din mâini şi din picioare.

— Fugi, Pinocchio, iute! Se apropie monstrul!

Şi Pinocchio adunându-şi toate puterile, înaintă cu mai multă furie.

— Păzeşte, Pinocchio! Monstrul te ajunge! Uite-l! Uite-l! Fugi pentru Dumnezeu, ori eşti pierdut.

Iar Pinocchio, înotând mai repede ca oricând, înainta, înainta, înainta, ca un glonţ de puşcă.

Deja se apropiase de stâncă şi căpriţa se pregătea să-i întindă picioruşele ca să-i ajute să iasă din apă dar!

Dar era prea târziu! Monstrul îl ajunsese. Monstrul, trăgându-şi răsuflarea, sorbi pe biata păpuşă, cum ar fi sorbit un ou de găină şi o dădu pe gât cu atâta repeziciune şi lăcomie, încât păpuşa căzând în trupul Balenei, se izbi aşa de tare c-a rămas năucită aproape un sfert de ceas.

Când îşi veni în fire, nu putu să-şi dea seama pe ce lume se află. În preajma lui Pinocchio era un întuneric aşa de negru şi adânc, încât i se părea că intrase cu capul într-o călimară cu cerneală. Trase cu urechea, dar nu auzi nici o şoaptă, doar din când în când simţea că-i atinge faţa puternice adieri de vânt. La început nu se dumiri cam de unde venea vântul; dar pricepu numaidecât că ieşea din plămânii monstrului. Pentru că trebuie să ştiţi că Balena suferea grozav de înecăciune şi când răsufla părea că urlă crivăţul.

Pinocchio încercă să-şi facă puţin curaj: dar când se convinse că se află închis în pântecele unui monstru marin, începu să plângă şi. Să ţipe şi plângând spunea:

— Ajutor! Ajutor! Oh! Săracul de mine! Nu e nimeni care şa vină să mă scape!

— Cine vrei să te scape, nefericitule? Răsună în întuneric o voce răguşită ca de chitară spartă.

— Cine vorbeşte acolo? Întrebă Pinocchio, simţind că îngheaţă de frică.

— Eu sunt! Biata Lacherdă, înghiţită de Balenă odată cu tine. Dar tu ce fel de peşte eşti?

— Eu n-am de-aface nimic cu peştii. Eu sunt păpuşă.
— Atunci dacă nu eşti peşte, de ce te-ai lăsat să fii înghiţit de monstru?
— Nu m-am lăsat eu; el m-a înghiţit! Şi acum ce o să ne facem în întunericul ăsta?
— Să răbdăm şi sa aşteptăm până când Balena ne-o mistui pe amândoi…
— Dar eu nu vreau să fiu mistuit! Urlă Pinocchio, începând din nou să plângă.
— Nici eu n-aş vrea să fiu mistuită, adăugă Lacherdă, dar sunt destul de înţeleaptă şi mă mângâi cu gândul că atunci când te naşti Lacherdă, e mai frumos să mori în apă decât în untdelemn!
— Prostii! Strigă Pinocchio.
— Asta e părerea mea! Răspunse Lacherdă şi, cum zice orice Lacherdă care gândeşte, părerile trebuiesc respectate!
— În sfârşit vreau să plec de aici vreau să fug.
— Fugi, dacă poţi!
— E mare Balena asta care ne-a înghiţit? Întrebă păpuşa…
— Închipuieşte-ţi că e lunga de un kilometru, fără să socoteşti coada.
Pe când convorbeau astfel prin întuneric, lui Pinocchio i se păru că vede departe, departe, o lumină.
— Ce o fi lumina aia de acolo de departe? Spuse Pinocchio.
— O fi vreun tovarăş de nenorocire, care aşteaptă ca şi noi să fie mistuit!
— Mă duc să-l găsesc. Nu s-ar putea oare să fie vreun peşte bătrân care să-mi arate pe unde să fug?
— Îţi doresc din inimă, dragă păpuşo!
— Rămâi cu bine, Lacherdo!
— Umblă sănătoasă, păpuşico! Şi izbândă bună.
— Când ne mai vedem?
— Cine ştie? Mai bine nici să nu ne mai gândim!
XXXV.

Pinocchio găseşte în pântecul Balenei… Ia ghiciţi pe cine? Citiţi capitolul acesta şi-o să aflaţi.

Pinocchio, de-abia îşi luă ziua bună de la prietena sa Lacherda şi începu să bâjbâie prin întuneric şi mergând pe dibuite prin pântecul Balenei, se îndreptă încet-încet, spre lumina ce se vedea licărind în depărtare.

Pe când mergea, simţea că i se afundă picioarele într-o mocirlă alunecoasă şi moale, care împrăştia un miros de peşte prăjit, ca în postul cel mare.

Cu cât înainta, cu atât lumina se făcea mai vie şi mai strălucitoare, până când ajunse în sfârşit; şi când ajunse, ce credeţi c-a găsit? Găsi o măsuţă întinsă şi pe măsuţă o lumânare aprinsă înfiptă într-o sticlă verde, iar la masă şedea un unchiaş cu părul alb ca zăpada care ronţăia nişte peştişori vii, dar aşa de vii că uneori îi scăpau din gură.

În faţa acestei privelişti, pe Pinocchio îl apucă o veselie aşa de mare şi neaşteptată, că pe-aci, pe-aci era să leşine.

Îi venea să râdă, să plângă, îi venea să spună mii de lucruri: şi în loc de acestea îngână cuvinte neînţelese şi încurcate. În sfârşit, izbuti să scoată un strigăt de bucurie şi desfăcându-şi braţele şi aruncându-se de gâtul unchiaşului, începu să urle:

— Oh! Tată dragă! Te-am găsit în sfârşit! De acum încolo nu te mai părăsesc niciodată, niciodată, niciodată!

— Oare ochii nu mă înşeală? Adăugă unchiaşul, frecându-se la ochi. Aşadar tu eşti dragul meu Pinocchio?

— Da, da, eu sunt, chiar eu! Nu-i aşa că m-ai iertat, spune? Oh! Tăticul meu scump, cât eşti de bun!… Şi când mă gândesc că eu… Oh! Dacă ai şti câte necazuri au căzut peste capul meu şi câte am pătimit! Închipuieşte-ţi că în ziua în care ţi-ai vândut sumanul şi mi-ai cumpărat un Abecedar ca să mă duc la şcoală, m-am dus să văd păpuşile şi tartorul lor a vrut să mă pună pe foc ca să-şi frigă berbecul, apoi tot el îmi dete cinci galbeni de aur ca să ţi-i aduc, dar m-am întâlnit cu Vulpoiul şi Cotoiul, iar ei m-au dus la Hanul Racului Roşu, unde s-au ospătat ca nişte lupi şi

plecând singur pe câmp mi-au ieşit tâlharii în cale şi s-au luat după mine, eu am rupt-o la fugă, ei după mine, până când m-au spânzurat de craca Stejarului-uriaş, de unde Copiliţa cu părul bălai a trimis o trăsurică să mă ia şi doctorii când m-au consultat, au spus numaidecât: „Dacă n-a murit, atunci e semn că trăieşte încă”, atunci mi-a scăpat o minciună şi nasul a început să-mi crească de nu mai încăpea pe uşă, aşa că am plecat cu Vulpoiul şi Cotoiul să sădesc cei patru galbeni de aur, pentru că unul îl cheltuisem la han şi papagalul a început să râdă şi în loc de două mii de galbeni, n-am mai găsit nici unul, iar judecătorul când a aflat c-am fost jefuit, m-a băgat la închisoare, ca să dea satisfacţie hoţilor, de unde, ieşind, am văzut o boltă de struguri în câmp, am fost prins în cursa dihorilor şi ţăranul mi-a pus zgarda de câine ca să-i păzesc coteţul şi când mi s-a recunoscut nevinovăţia mi-a dat drumul, iar şarpele cu coada din care ieşea fum, începu să râdă şi îi plesni o vână din piept, aşa că m-am întors la Copiliţa cea frumoasă, care murise şi Porumbelul văzându-mă că plâng, mi-a spus: „Am văzut pe tatăl tău că-şi cioplea o luntrişoară ca să plece să te caute” şi eu îi zisei: „Oh! Dacă aş avea şi eu aripi!”, iar el îmi spuse: „Vrei să vii la tatăl tău?” şi eu îi spusei: „Vezi bine, dar cine mă duce?” iar el îmi spuse: „Te duc eu” iar eu îl întrebai: „Cum?” iar el îmi răspunse: „Încalecă pe mine” şi astfel am călătorit toată noaptea, apoi dimineaţa toţi pescarii care se uitau pe mare mi-au spus: „E un biet tată într-o barcă, gata să se înece” şi eu de departe te-am recunoscut numaidecât, pentru că mi-o spunea inima şi ţi-am făcut semn să te întorci pe mal.

— Te-am recunoscut şi eu, spuse Geppetto şi m-aş fi întors bucuros la mal; dar cum era să fac? Marea era înfuriată şi un val mi-a răsturnat luntrea. Atunci o Balenă groaznică care se găsea pe aproape, de-abia m-a văzut în apă şi s-a repezit la mine, scoţând limba afară, mă apucă dintr-o dată şi m-a înghiţit ca pe-o alună.

— Şi de câtă vreme stai închis aici înăuntru? Întrebă Pinocchio.

— De atunci şi până acum, trebuie să fie doi ani: doi ani Pinocchio, doi ani care mi-au părut ca două veacuri!

— Şi cum ai făcut să trăieşti până acum? Lumânarea unde-ai găsit-o? Chibriturile cu care ai aprins-o, cine ţi le-a dat?

— O să-ţi povestesc totul. Trebuie să ştii că tot furtuna care mi-a răsturnat barca, a făcut să se scufunde şi un vapor eu marfă. Marinarii au scăpat toţi, dar vaporul a căzut la fund şi aceeaşi Balenă, care în ziua aceea avea o poftă de mâncare grozavă, înghiţi şi vaporul…

— Cum! L-a înghiţit dintr-o dată? Întrebă Pinocchio mirat.

— Pe tot dintr-o dată: a scuipat numai catargul pentru că-i rămăsese printre dinţi. Noroc pentru mine că vaporul era încărcat nu numai de carne păstrată în cutii de cositor, dar şi de pesmeţi, adică de pâine prăjită, de sticle cu vin, de struguri uscaţi, de caş, de cafea, de zahăr, de lumânări de stearină şi de cutii cu chibrituri de ceară. Aşa că mulţumită lui Dumnezeu, am putut s-o duc astfel doi ani: astăzi însă toate sunt pe isprăvite: nu mai am nimic de mâncat şi lumânarea asta aprinsă, e singura lumânare ce mi-a mai rămas.

— Atunci?

— Atunci, dragul meu, o să rămânem amândoi pe întuneric.

— Ascultă, tăticule drag, spuse Pinocchio, nu mai e vreme de pierdut. Trebuie să fugim repede.

— Să fugim? Dar cum?

— Să ieşim prin gura Balenei şi să ne aruncăm înot în mare.

— Bine vorbeşti tu: însă eu, dragă Pinocchio nu ştiu să înot.

— Ce are a face? Încaleci pe mine, eu ştiu să înot bine şi te duc sănătos până la ţărm.

— Degeaba încerci, copile dragă! Adăugă Geppetto dând din cap şi zâmbind cu amărăciune. Ţi se pare cu putinţă ca

o păpuşă, înaltă de-abia d-un metru cum eşti tu, să aibă atâta putere să mă ducă înot în spinare?

— Încearcă şi-o să vezi! În orice caz, dacă ne e scris să murim, o să ne mângâiem cel puţin c-am murit împreună.

Şi fără să mai stea la gânduri, Pinocchio puse mâna pe lumânare şi luând-o înainte ca să lumineze calea, spuse tatălui său:

— Ţine-te după mine şi n-avea nici o frică.

Merseră astfel o bună bucată de drum şi trecură prin tot corpul şi stomacul Balenei. Dar când ajunseră aproape de gura enormă a monstrului, se opriră puţin ca să arunce o privire şi să aleagă momentul prielnic pentru fugă.

Trebuie să ştiţi că monstrul fiind tare bătrân şi bolnav de înecăciune şi de bătaie de inimă, era silit să doarmă cu gura deschisă: aşa că Pinocchio ducându-se până unde începea gâtlejul monstrului şi uitându-se în sus, putu să vadă afară un crâmpei de cer şi minunata lumină a lunii.

— Acum e momentul s-o ştergem, şopti el întorcându-se către tatăl său. Balena doarme dusă, marea e liniştită şi luminată ca ziua. Vino, ţine-te după mine, peste puţin timp suntem scăpaţi.

Zis şi făcut, săriră peste gâtlejul monstrului şi ajungând în gura lui nesfârşită, începură să umble în vârful picioarelor pe limba lui, o limbă aşa de lată şi lungă, încât părea un bulevard.

Tocmai se pregăteau să se arunce înot, când, deodată, Balena strănută şi strănutând, făcu o zguduitură aşa de puternică încât Pinocchio şi Geppetto se pomeniră aruncaţi din nou în adâncul stomacului monstrului.

Iar în furia aruncăturii, lumânarea se stinse şi tatăl şi fiul rămaseră pe întuneric.

— Ei acum? Întrebă Pinocchio, posomorându-se.

— Acum, băiatul tatei, s-a sfârşit cu noi.

— Pentru ce s-a sfârşit? Dă-mi mâna şi bagă de seamă să nu te împiedici.

— Unde mă duci?

— Trebuie să încercăm iarăşi să fugim. Vino cu mine şi n-avea nici o frică.

Zicând acestea, Pinocchio luă pe tatăl său de mână şi umblând în vârful picioarelor, săriră amândoi peste gâtlejul monstrului; apoi păşiră pe limbă şi trecură şi peste cele (trei şiruri de dinţi. Înainte însă de-a face săritura hotărâtoare, prichindelul spuse lui Geppetto.

— Încalecă pe spinarea mea şi ţine-te bine. De rest mă îngrijesc eu.

De-abia Geppetto se aşezase bine în spinarea fiului său şi îndrăzneţul Pinocchio, sigur de ce făcea, se aruncă în apă şi începu să înoate. Marea era liniştită ca untdelemnul, luna strălucea în toată măreţia ei şi Balena dormea un somn aşa de adânc, încât nu l-ar fi deşteptat nici tunul.

XXXVI.

În sfârşit Pinocchio încetează de a mai fi păpuşă şi devine băiat.

Pe când Pinocchio înota sprinten ca să ajungă la ţărm, băgă de seamă că tatăl său, care stătea călare pe spinarea lui cu picioarele pe jumătate în apă, tremura ca şi cum ar fi fost scuturat de friguri.

Tremura de frig sau de frică? Cine ştie? Poate şi una şi alta. Dar păpuşa, crezând că tremură de frică, îl îmbărbăta spunându-i:

— Curaj, tată! Peste câteva minute ajungem la ţărm şi suntem scăpaţi.

— Dar unde vezi tu ţărmul? Întrebă unchiaşul devenind şi mai îngrijorat şi strângând din ochi, cum fac croitorii când bagă aţa în urechile acului. Mă tot uit în toate părţile şi nu văd decât cer şi apă.

— Dar eu văd şi ţărmul! Spuse păpuşa. Trebuie să ştii că sunt ca pisica: văd mai bine noaptea decât ziua.

Bietul Pinocchio se căznea să fie vesel: dar încet, încet, începu să se descurajeze: puterile îi slăbeau, respiraţia îi era greoaie şi obosită. În sfârşit nu mai putea şi ţărmul era încă departe.

Înotă până nu mai putu: apoi întorcând capul spre Geppetto, îi spuse cu vocea întretăiată:

— Tată, ajută-mă că mor.

Şi tatăl şi fiul erau gata să se înece, când auziră o voce ca de chitară spartă care zise:

— Cine ţipă că moare?

— Eu şi cu bietul tata!

— Cunosc glasul ăsta! Tu eşti Pinocchio! Eu sunt Lacherdă, tovarăşul tău de închisoare din pântecul Balenei.

— Cum ai scăpat de acolo?

— Am făcut ca tine. Tu mi-ai arătat drumul şi după tine am fugit şi eu.

— Lacherdo dragă, soseşti la vreme! Te rog, pentru dragostea ce-o porţi copiilor tăi: ajută-ne, că suntem pierduţi.

— Bucuros, din toată inima. Agăţaţi-vă amândoi de coada mea. În patru minute vă duc la mal.

Geppetto şi Pinocchio, după cum lesne vă puteţi închipui, primiră numaidecât dar în loc să se agaţe de coadă, găsiră mai nimerit să se aşeze pe spinarea Lacherdei.

— Suntem prea grei? O întrebă Pinocchio.

— Grei? Nici gând: parcă duc în spinare două coji de nucă! Răspunse Lacherdă, care avea un trup aşa de robust că părea un viţel de doi ani.

Ajunşi la ţărm, Pinocchio sări pe mal ca să ajute pe tatăl său să sară şi el: apoi se întoarse spre Lacherdă şi cu glasul mişcat îi spuse:

— Prietene, mi-ai salvat tatăl! Aşa că nu găsesc cuvinte ca să-ţi mulţumesc îndeajuns! Dă-mi voie cel puţin să te sărut în semn de veşnică recunoştinţă!

Lacherdă scoase botul din apă şi Pinocchio, îngenunchidd la pământ, îi dădu o sărutare călduroasă pe gură. La această pornire de dragoste duioasă şi sinceră, biata Lacherdă, care nu era obişnuită, se simţi atât de mişcată, încât de ruşine să nu plângă ca un copil, îşi vârî repede capul în apă şi se făcu nevăzută.

În vremea aceasta se făcuse ziuă.

Atunci Pinocchio, dând braţul tatălui său, care abâa se ţinea pe picioare, îi spuse:

— Sprijină-te de mine, dragă tăticule şi să mergem.

O să păşim încet-încet, ca furnicile şi când vom obosi, o să stăm jos să ne odihnim.

— Şi unde mergem? Întrebă Geppetto.

— Să găsim vreo casă sau o colibă, unde să ne dea un codru de pâine şi niţele paie să ne culcăm.

Nu făcuseră nici o sută de paşi şi văzură în marginea şanţului doi cerşetori, care cu mâinile întinse cereau de pomană. Erau Vulpoiul şi Cotoiul: dar nu mai semănau deloc cu cei de altădată. Închipuiţi-vă că Cotoiul, tot prefăcându-se orb, orbise de-a bine-lea iar Vulpoiul îmbătrânit, cu pielea jigărită şi buburoasă, nu mai avea nici coadă. Aşa e. Acest jalnic hoţoman, căzut în mizeria cea mai ticăloasă, a fost silit într-o bună zi să-şi vândă până şi coada lui frumoasă unui negustor ambulant, care o cumpărase ca să-şi facă o apărătoare de muşte.

— O! Pinocchio! Strigă Vulpoiul cu voce jalnică, fie-ţi milă de aceşti doi bieţi schilozi!

— Schilozi! Repetă Cotoiul.

— Cale bună, şarlatanilor! Răspunse păpuşa. M-aţi păcălit o dată, acum vă pierdeţi vremea degeaba.

— Crede-ne, Pinocchio, astăzi suntem săraci lipiţi pământului şi foarte nenorociţi!

— Foarte nenorociţi! Repetă Cotoiul.

— Dacă sunteţi săraci, vina e a voastră. Amintiţi-vă de proverbul care zice: „Banul de haram, de haram se duce”. Rămas bun şarlatanilor.

— Fie-ţi milă de noi!

— De noi! Repetă Cotoiul.

— Rămas bun, şarlatanilor! Aduceţi-vă aminte de proverbul care zice: „Cine fură haina oaspetelui său, de obicei moare fără cămaşă”.

Şi zicând astfel, Pinocchio şi Geppetto îşi văzură liniştiţi de drum. După ce făcură încă o sută de paşi, văzură în capul unei cărări, în mijlocul câmpiei, o colibă frumoasă de paie, cu acoperişul din olane şi cărămidă.

— Coliba aceea trebuie să fie locuită de cineva, spuse Pinocchio. Haidem acolo şi să batem la uşă.

Într-adevăr se duseră şi bătură la uşă.

— Cine e? Spuse o voce dinăuntru.

— Un biet tată cu fiul său, fără pâine şi fără adăpost, răspunse prichindelul.

— Întoarce cheia şi uşa se deschide, spuse aceeaşi voce.

Pinocchio întoarse cheia şi uşa se deschise. Abia intraţi înăuntru, se uitară încoace, se uitară încolo, dar nu văzură pe nimeni.

— Unde o fi stăpânul colibei? Spuse Pinocchio mirat.

— Uite-mă colea sus!

Tatăl şi fiul se uitară în tavan şi văzură aşezat pe o grindă pe Greieraşul-vorbitor.

— Oh! Scumpul meu Greieraş spuse Pinocchio închinându-se până la pământ.

— Acuma îmi zici „scumpul tău Greieraş” nu e aşa? Dar ţi-aduci aminte de atunci, când ca să mă goneşti din casă, mi-ai tras cu ciocanul în cap?

— Ai dreptate Greieraşule! Goneşte-mă şi tu la rândul tău trage-mi şi tu cu ciocanul în cap: dar ai milă de bietul meu tată…

— Lasă… Nu te mai tângui: o să am milă şi de tată şi de fiu! Dar am vrut să-ţi aduc aminte de mojicia ta, ca să te înveţi minte că în lume, pe cât poţi e bine să fii îndatoritor cu toţi, dacă vrei să fie şi alţii cu tine la vreme de nevoie.

— Ai dreptate, Greieraşule, ai multă dreptate; şi o să-mi bag bine în cap lecţia ce mi-o dăduşi. Dar, ia spune-mi, cum ai făcut de ţi-ai cumpărat coliba asta frumoasă?

— Coliba mi-a dăruit-o ieri o capră drăguţă, cu lâna galbenă ca aurul.

— Şi capra unde s-a dus? Întrebă Pinocchio foarte curios să afle.
— Nu ştiu.
— Când o să se întoarcă?
— Niciodată: A plecat ieri amărâtă şi tristă şi behăind, părea că zice: „Bietul Pinocchio!… De-acum n-am să-l mai văd! Nu mai încape vorbă că l-a mâncat Balena!”
— A spus aşa? Atunci e dânsa? Chiar dânsa, Zâna mea dragă! Începu să urle Pinocchio, sughiţând şi plângând cu hohot.
După ce plânse bine, îşi şterse ochii şi pregătind un pătuţ de paie îl culcă pe bătrânul Geppetto. Apoi întrebă pe Greieraşul-vorbitor:
— Ascultă, Greieraşule, unde aş putea să găsesc un pahar de lapte pentru bietul tata?
— Peste trei ogoare de-aici se află un grădinar Giangio, care are vaci. Du-te la el şi-o să găseşti laptele ce-ţi trebuie.
Pinocchio se duse într-un suflet acasă la grădinarul Giangio, dar grădinarul îi spuse?
— Cât lapte vrei?
— Un pahar plin.
— Un pahar de lapte costă un gologan şi banii înainte.
— N-am nici o para chioară! Răspunse Pinocchio, încremenit şi descurajat.
— Rău, păpuşico dragă, adăugă grădinarul. Dacă n-ai nici o para chioară, nici eu n-am un pic de lapte.
— Bine! Spuse Pinocchio şi dădu să plece.
— Aşteaptă puţin! Îi spuse Giangio. Poate c-o să ne învoim. Vrei să învârteşti la roată?
— Ce e aia roată?
— O unealtă pe lemn care serveşte să scoţi apa din puţ ca să uzi zarzavaturile.
— O să încerc.
— Aşadar, scoate-mi o sută de găleţi cu apă şi în schimb îţi dau un pahar de lapte.
— Foarte bine.

Giangio duse păpuşica în grădină şi îi arătă cum să învârtească roata.

Pinocchio se puse numaidecât pe lucru; dar până să scoată cele o sută de găleţi cu apă, era lac de sudoare din tălpi şi până în creştet. O astfel de caznă nu încercase niciodată.

— Până astăzi, mi-a învârtit la roată, măgăruşul meu, spuse grădinarul; dar astăzi bietul dobitoc e gata să-şi dea sufletul.

— Mă laşi să-l văd şi eu? Spuse Pinocchio.

— Bucuros.

Când Pinocchio intră în grajd, văzu întins pe paie un măgăruş plăpând, sfârşit de foame şi de oboseală. După ce s-a uitat lung la el, îşi zise în gând, tulburându-se puţin:

— Şi totuşi pe măgăruşul ăsta îl cunosc! Figura lui nu mi-e nouă!

Şi aplecându-se spre el, îl întrebă pe limba măgărească:

— Cine eşti?

La întrebarea aceasta, măgăruşul deschise ochii istoviţi şi răspunse silabisind pe aceeaşi limbă:

— Sunt Fitil.

Apoi închise ochii şi îşi dădu sufletul.

— Oh! Bietul Fitil! Spuse Pinocchio cu glasul pe jumătate; şi luând un smoc de paie îşi şterse o lacrimă care-i aluneca pe obraz.

— Te prăpădeşti cu firea pentru un măgar care nu te costă nimic? Spuse grădinarul. Ce trebuie atunci să fac eu care an dat pe el o grămadă de parale?

— Ştii de ce?… Îmi era prieten…

— Prieten cu tine?

— Coleg de şcoală!

— Cum?! Strigă grădinarul, izbucnind într-un hohot de râs. Cum? Aveai măgari drept colegi de şcoală? Ne putem lesne închipui ce mai carte ai învăţat!

Păpuşica, simţindu-se atinsă de aceste cuvinte, nu răspunse: îşi luă paharul cu lapte aproape cald şi se întoarse spre colibă.

Din ziua aceea, cinci luni în şir, se scula de dimineaţă, cu noaptea în cap, ca să se ducă să învârtească la roată şi să câştige astfel paharul de lapte care îi făcea atât de bine sănătăţii zdruncinate a tatălui său. Nu se mulţumi cu atât: încet-încet învăţă să împletească coşuleţe de răchita şi cu banii pe care îi lua pe ele, îndestulă cu multă chiverniseală nevoile zilnice. Ba făcu singur singurel un cărucior minunat ca să ducă la plimbare pe bietul lui tată în zile cu soare, să mai înghită oleacă de aer.

Iar seara, se trudea să scrie şi să citească.

Îşi cumpărase din satul vecin o carte mare, căreia îi lipseau scoarţele şi prima pagină şi cu ea îşi făcea lecţiile. În ce priveşte scrisul, se servea de un fus pe care îl ascuţise în formă de condei şi deoarece n-avea nici călimară, nici cerneală, înmuia într-o sticluţă plină cu zeamă de dude şi de cireşe.

Aşa că mulţumită voinţei lui de a învăţa, de a munci şi a merge mereu înainte, nu numai că izbutise sg îngrijească destul de binişor de părintele lui bolnav, dar, ceva mai mult pusese de-o parte douăzeci de gologani ca să-şi cumpere o hăinuţă nouă.

Într-o dimineaţă spuse tatălui său:

— Mă duc colea în târgul vecin să-mi cumpăr o haină, o şapcă şi o pereche de ghete. Când m-oi întoarce acasă, adăugă râzând, o să fiu aşa de frumos îmbrăcat, încât o să semăn a boier mare.

Şi după ce ieşi din casă, începu să alerge vesel şi mulţumit. Când deodată i se păru că-l cheamă cineva şi întorcându-se, văzu un Melc care ieşea din iarbă.

— Nu mă recunoşti? Întrebă Melcul.

— Parcă da, parcă nu…

— Nu-ţi aduci aminte de melcul care era fată în casă la Zâna cu părul bălai? Nu-ţi aduci aminte de atunci când am coborât să-ţi deschid şi tu ai rămas cu piciorul prins în uşă?

— Mi-aduc aminte de tot, strigă Pinocchio! Dar, ia spune-mi, Melcule dragă, unde ai lăsat-o pe Zâna? Ce face? M-a

iertat? Îşi mai aminteşte de mine? Mă mai iubeşte? E departe de aici? M-aş putea duce s-o văd?

La toate întrebările acestea, făcute în pripă şi pe nerăsuflate, Melcul răspunse tacticos ca de obicei:

— Pinocchio dragă! Biata Zână zace într-un pat la spital!

— La spital?

— Aşa cum îţi spun. Lovită de tot felul de necazuri, s-a îmbolnăvit greu de tot şi nu mai are cu ce să-şi cumpere o felioară de pâine.

— Adevărat? Oh! Ce durere grozavă mi-ai pricinuit! Oh! Biata Zânişoară! Biata Zânişoară! Biata Zânişoară! Dacă aş avea un milion aş alerga degrabă să i-l duc. Dar n-am decât două lire… Uite-le! Mă duceam să-mi cumpăr o haină nouă. Ia-le, Melcule şi du-te repede de le du Zânei mele scumpe.

— Dar haina cea nouă?

— Ce îmi pasă mie de haina cea nouă? Mi-aş vinde şi zdrenţele astea de pe mine, ca să-i vin într-ajutor! Du-te, Melcule, nu mai pierde vremea şi peste două zile întoarce-te ca să-ţi mai dau ceva parale. Până acum am muncit ca să îngrijesc de tata, de-acum încolo o să muncesc cinci ceasuri mai mult ca să îngrijesc şi de măicuţa mea iubită. Mergi cu bine, Melcule, te aştept peste două zile.

Melcul, împotriva obiceiului său, începu să alerge ca o şopârlă în luna lui cuptor.

Când Pinocchio se-ntoarse acasă, tatăl său îl întrebă:

— Unde ţi-e haina cea nouă?

— N-am putut să găsesc una care să-mi vină bine. Aşa că o să-mi cumpăr altă dată!

În seara aceea, Pinocchio, în loc să stea de veghe până la zece, a stat până la miezul nopţii şi în loc de opt coşuleţe de nuiele făcu şaisprezece.

Apoi se aruncă în pat şi adormi. Pe când dormea i s-a părut că o vede în vis pe Zână, frumoasă şi zâmbitoare, care, după ce l-a sărutat, i-a spus:

Bravo Pinocchio! Pentru inima ta bună, îţi iert toate ştrengăriile de până astăzi. Copiii care îi ajută cu drag pe

părinţii lor la nevoie şi îi îngrijesc în caz de boală, merită multă laudă, chiar dacă nu pot fi luaţi drept modele de supunere şi de purtare bună. Fii cuminte de-acum încolo, şi-o să fii fericit. Şi în clipa aceea visul se sfârşi, iar Pinocchio se trezi cu ochii holbaţi.

Închipuiţi-vă mirarea lui nespusă, când deşteptându-se, băgă de seamă că nu mai era o păpuşă de lemn, dar că devenise un băiat ca toţi băieţii. Aruncă o privire în jurul lui şi în loc de coliba de paie, văzu o odăiţă curată şi gătită de ţi-era mai mare dragul. Sărind jos din pat, găsi un costum de haine nou, o şapcă nouă şi o pereche de ghete, care îi veneau turnate pe picior.

Îndată ce se îmbrăcă, îşi vârî mâinile în buzunar şi scoase un portofel de piele, pe care erau scrise aceste cuvinte: „Zâna cu părul bălai îi înapoiază scumpului ei Pinocchio cele două lire şi îi mulţumeşte pentru inima lui bună”. Deschizând portofelul, în loc de două lire, găsi patruzeci de napoleoni de aur noi-nouţi.

Apoi se duse să se uite în oglindă şi i se păru că e altul. Nu mai văzu chipul obişnuit al păpuşii de lemn, ci văzu chipul rumen şi frumos al unui băieţel cu părul castaniu, cu ochii albaştri şi cu înfăţişarea veselă şi zâmbitoare ca un buchet de trandafiri, în mijlocul atâtor minuni, care veneau una după alta, Pinocchio nu mai ştia nici el dacă era treaz ori visa cu ochii deschişi.

— Dar tata unde e? Strigă el deodată; şi intrând în odaia de alături, găsi pe bătrânul Geppetto sănătos, vioi şi bine dispus ca altădată, care, îşi reluase vechea lui meserie de tâmplar şi tocmai făcea o ramă frumoasă, împodobită cu frunze, flori şi capete de tot felul de animale.

— Lămureşte-mi un lucru tăticule: cum se explică schimbarea asta neaşteptată? Îl întrebă Pinocchio, sărindu-i de gât şi acoperindu-l de sărutări.

— Această schimbare neaşteptată din casa noastră, e meritul tău, răspunse Geppetto.

— Cum meritul meu?

— Pentru că atunci când copiii, din răi se fac buni, aduc veselia şi fericirea în sânul familiilor lor.

— Dar fostul Pinocchio de lemn unde s-o fi ascuns?

— Uite-l colo! Răspunse Geppetto şi îi arătă o păpuşă sprijinită de un scaun, cu capul lăsat într-o parte, cu braţele în jos şi cu picioarele unul peste altul şi îndoite de la genunchi.

Pinocchio se întoarse să-l privească şi după ce se uită o clipă la el, îşi zise în gând cu mulţumire:

Ce caraghios păream, când eram păpuşă! Şi ce mulţumit sunt acum c-am devenit şi eu băiat ca toţi băieţii!

SFÂRŞIT